

Jaarverslag 2023

Stichting HagaZiekenhuis

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	4
Stand van zaken 2024	5
1. Verslag van het bestuur	7
1.1 Algemeen	7
1.1.1 Samenstelling bestuur	7
1.1.2 Taken en werkwijze raad van bestuur	7
1.1.3 De juridische organisatiestructuur	7
1.1.4 Een nieuwe inrichting en besturingsfilosofie	8
1.1.5 Integratie	8
1.1.6 HagaVooruit!	8
1.1.7 Samenwerken in de regio	10
1.2 Medewerkers	12
1.2.1 Kerndata medewerkers 2023	12
1.2.2 Arbeidsmarkt: succesvolle aanpak	13
1.2.3 Binden en Boeien	14
1.2.4 Cultuur en gedrag	14
1.2.5 Scholing	14
1.2.6 Onderzoek en ontwikkeling	14
1.2.7 Verzuim	14
1.3 Kwaliteit en Veiligheid	15
1.3.1 Kwaliteit & Veiligheid	15
1.3.2 Accreditatie Qualicor Europe	15
1.3.3 Interne beheersing	15
1.4 Governance, risk en compliance	18

1.4.1	Toepassing en naleving van gedragscodes	18
1.4.2	Risicomanagement	18
	Strategische risico's	19
	Operationele risico's	20
	Financiële risico's	21
1.5	Financieel beleid	23
1.5.1.	Inleiding	23
1.5.2	Jaarverantwoording 2023	23
1.5.3	Resultatenrekening en balans	24
1.5.4	Vooruitblik 2024	26
2.	Verslag raad van toezicht	27
2.1.1	Samenstelling	27
2.1.2	Commissies	27
2.1.3	Nevenfuncties	28
2.1.4	Rooster van aftreden	29
2.1.5	Vergaderingen	29
2.1.6	Informatievoorziening en bespreekpunten in vergaderingen	29
2.1.7	Werkbezoeken	30
2.1.8	Samenstelling raad van bestuur	30
3.	Jaarrekening	32
4.	Overige gegevens	97
4.1	Nevenvestigingen	98
4.2	Statutaire regeling bestemming van het resultaat	98
4.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	98

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van Stichting HagaZiekenhuis over 2023. Voor het HagaZiekenhuis was 2023 wederom een dynamisch en complex jaar. Het was een jaar waarin we hard hebben gewerkt om kwalitatief goede, toegankelijke en betaalbare zorg aan patiënten te bieden, maar ook een jaar waarin we door de fusie tussen het Haagse HagaZiekenhuis en het Zoetermeerse LangeLand Ziekenhuis op 1 maart 2023 ons moesten buigen over de opzet van een nieuwe structuur, inhoud en vorm van de profielen van locatie Den Haag en Zoetermeer en de integratie van systemen, beleid en protocollen.

Wij zijn er trots op dat HagaZiekenhuis Den Haag en het LangeLand Ziekenhuis in Zoetermeer vanaf 1 maart 2023 onder de naam HagaZiekenhuis samen verder bouwen aan de toekomst. Uiteraard voor onze patiënten maar zeker ook voor het bieden van perspectief aan onze medewerkers. Deze nieuwe toekomst komt alleen tot stand met grote inspanningen.

Dat in 2023 de financiële situatie van HagaZiekenhuis veel slechter bleek dan aangenomen ten tijde van de fusie, was een grote tegenvaller die vroeg om het nemen van impactvolle en vergaande maatregelen. We hebben dit kunnen doen dankzij de steun van verzekeraars, banken en andere stakeholders. Met het ontwikkelen en uitvoeren van het integrale verbeterplan HagaVooruit! werken we aan een noodzakelijke transformatie van de organisatie om de toekomst van HagaZiekenhuis veilig te stellen en er het mooiste ziekenhuis van Nederland van te maken. Met twee prachtige vestigingen, die elk hun eigen kracht en karakter hebben en met elkaar synergie creëren zodat we ook in de toekomst de burgers in onze werkgebieden passende zorg kunnen blijven bieden.

Uitgangspunt van de verbeterplannen in HagaVooruit! is dat we onze patiëntenzorg en –processen professioneel, effectief en efficiënt organiseren en uitvoeren op een financieel verantwoorde wijze. We doen dat met een logische en herkenbare indeling van de organisatie, waarbij de beide locaties op een eenduidige wijze aangestuurd worden. Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn helder en we werken volgens het principe 'afpraak is afspraak'. We beleggen ondersteunende functies en processen zoveel mogelijk centraal om zo de kwaliteit en efficiëntie te verbeteren en beleid en uitvoering te uniformeren. Hiermee maken we het HagaZiekenhuis weer toekomstbestendig, slagvaardig en wendbaar.

Hoewel we er nog lang niet zijn, zien we dat het vele werk dat is verzet in 2023 positieve resultaten oplevert. Dat is een groot compliment waard voor iedereen die zich voor het HagaZiekenhuis en HagaVooruit! inzet. Natuurlijk blijven er grote uitdagingen en is er nog veel nodig om HagaZiekenhuis weer te laten bloeien. We zijn er echter van overtuigd dat we de uitdagingen aankunnen, mede dankzij de grote inzet en loyaliteit van onze medewerkers. De berichtgeving in de media over de situatie waarin het HagaZiekenhuis zich bevindt maakte 2023 voor hen niet altijd even prettig. We willen dan ook juist voor hen hier onze grote waardering en dank uitspreken. Zij staan elke dag weer opnieuw klaar voor onze patiënten en zonder die inzet zouden we niet bestaan.

Na de *wakeup call* in 2023 vaart HagaZiekenhuis een nieuwe koers. We zijn vastberaden om onze doelen te halen. De ontwikkelingen in het eerste halfjaar van 2024 zijn alleszins bevredigend. Dit heeft er onder andere toe geleid dat wij nieuwe financieringsafspraken met banken en verzekeraars hebben kunnen maken waardoor de financiële continuïteit van Haga voor de komende jaren adequaat ingevuld is. We danken het medisch stafbestuur, het Verpleegkundig Stafbestuur, de Ondernemingsraad, de Patiëntenraad, de Vereniging Arts-Assistenten HagaZiekenhuis (VAAH) en de raad van toezicht hartelijk voor de steun en het vertrouwen die zij ons hierin geven.

Den Haag/Zoetermeer, 30 augustus 2024,

Peter van der Meer, Ilse van Stijn en Hans Turkesteen

Raad van bestuur Stichting HagaZiekenhuis

Stand van zaken 2024

Vanaf 1 maart 2023 is HagaZiekenhuis met een nieuwe toekomst begonnen. Op die datum was de fusie tussen Stichting HagaZiekenhuis in Den Haag en Stichting LangeLand Ziekenhuis in Zoetermeer een feit. Met ingang van die datum is de naam van de nieuwe organisatie HagaZiekenhuis in combinatie met de locatieduidingen Den Haag en Zoetermeer. Het belang van samen de blik op de toekomst richten en met elkaar hard werken aan een sterke toekomst voor de inwoners van Den Haag, Zoetermeer en omstreken verbindt medewerkers van beide locaties. Sinds de fusie is goede voortgang geboekt met de integratie – op meerdere fronten - van beide organisaties.

In het tweede kwartaal van 2023 is vastgesteld dat de financiële uitgangspunten die bij de fusie gehanteerd zijn, te rooskleurig zijn geweest. Het operationele resultaat over 2023 bleek halverwege het boekjaar ernstig onder druk te staan. De constatering van deze situatie was aanleiding voor intensieve en indringende gesprekken met verzekeraars, banken en andere relevante stakeholders om te komen tot afspraken die ruimte bieden om de toekomst van HagaZiekenhuis zeker te stellen.

Om de afspraken te kunnen nakomen is in 2023 een organisatiebreed verbeterplan onder de naam HagaVooruit! opgesteld. De implementatie is meteen ter hand genomen. Deze implementatie van HagaVooruit! loopt door tot in 2026.

Niet alleen organisatorisch maar ook in kwantitatieve zin zien wij belangrijke vooruitgang. Wij verwachten op lange termijn de volledige besparingsdoelstellingen van €35 miljoen euro te realiseren. Voor 2024 verwachten wij echter nog steeds een negatief resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening.

Begin 2024 heeft de raad van bestuur het zorgportfolio vastgesteld. Dit portfolio was het sluitstuk van een traject dat twee jaar geleden is ingezet. De focus heeft gelegen op het aanbod in Den Haag en is de strategische opmaat voor verdere uitwerking in concrete projectplannen. Voor de komende jaren behoudt HagaZiekenhuis Den Haag de ambitie om het dag- en nacht stadsziekenhuis voor iedereen in Den Haag en omstreken te zijn en topklinisch (STZ) ziekenhuis voor de regio. HagaZiekenhuis heeft drie speerpunten benoemd:

1. Haga Hartcentrum;
2. Long- en Hemato-oncologie in het Haga Oncologiecentrum;
3. Juliana Kinderziekenhuis

Er wordt in de regio samengewerkt om conform het IZA de zorg toekomstbestendig te organiseren en te voldoen aan de normen.

In Zoetermeer is de afgelopen jaren met de eerste lijn, gemeente Zoetermeer, verzekeraars en verpleeghuizen gewerkt aan een ambitieus programma Zoetermeer 2025, inmiddels bekend onder de nieuwe naam "Samen ZoeterMeer gezond". Het programma richt zich op drie thema's; Preventie & Gezondheid, Organisatie & Regie en Vernieuwing & Werkplezier.

Het zorgprofiel voor locatie Zoetermeer is in 2024 vastgesteld. Zoetermeer wordt op hoofdlijnen een electief centrum met een aantal speerpunten waarop de locatie zich kan profileren, met een High Care-functie en een met partijen in de regio te ontwikkelen Centrum Acute Zorg (CAZ). In het tweede kwartaal heeft de raad van bestuur van HagaZiekenhuis het besluit om de geboortezorg op locatie Zoetermeer te behouden en uit te breiden bekend gemaakt. Dit besluit volgt na een periode waarin een grondige verkenning heeft plaatsgevonden van de verschillende scenario's voor een toekomstbestendige inrichting van geboortezorg in Zoetermeer.

Met dit besluit om geboortezorg in het HagaZiekenhuis locatie Zoetermeer te continueren en uit te breiden, behouden we voor de inwoners van Zoetermeer en omgeving een veilige en kleinschalige omgeving voor begeleiding van zwangerschappen en bevallingen. Tevens biedt deze keuze het perspectief op het behoud van een generiek, passend en compleet zorgaanbod in Zoetermeer dat voldoet aan de kwaliteitsnormen. Het behoud van geboortezorg in Zoetermeer is ook noodzakelijk om als ziekenhuis als geheel (met de twee locaties) financieel toekomstbestendig te worden.

HagaZiekenhuis moet voor zijn bestaanszekerheid de komende jaren grote inspanningen verrichten die gepaard gaan met forse investeringen. Inmiddels hebben wij met banken en verzekeraars nieuwe financieringsafspraken gemaakt die de uitvoering van onze plannen mogelijk kunnen maken.

1. Verslag van het bestuur

1.1 Algemeen

1.1.1 Samenstelling bestuur

De raad van bestuur van stichting HagaZiekenhuis bestond ultimo 31 december 2023 uit:

Dhr. P.E. van der Meer, voorzitter, benoemd per 1 september 2023

Dhr. H. Feenstra, lid a.i., benoemd per 1 juli 2023 tot en met 31 januari 2024

Dhr. J. Turkesteen, lid a.i., benoemd per 6 maart 2023. Van 1 juli 2023 tot 1 september 2023 voorzitter van de raad van bestuur a.i.

De heer N.M.H. Hoefsmit was voorzitter raad van bestuur a.i. van 1 maart 2023 tot 30 juni 2023.

Op 1 april 2024 is mw. I. van Stijn gestart als lid raad van bestuur.

1.1.2 Taken en werkwijze raad van bestuur

De taken en bevoegdheden van de raad van bestuur zijn vastgelegd in de statuten van Stichting HagaZiekenhuis. De werkwijze is nader uitgewerkt in het 'reglement raad van bestuur'. Hierin staan verantwoordelijkheden van de raad van bestuur beschreven en de wijze waarop het bestuur verantwoording aflegt. Het reglement bevat daarnaast het profiel van de leden, de overlegstructuur, de benoemingsprocedures en zittingstermijnen, de informatievoorziening, de onafhankelijkheid, de vergoedingen en de verhouding met de raad van toezicht.

Voor elk aandachtsgebied is een portefeuillehouder benoemd. Bij afwezigheid is een van de andere bestuursleden waarnemer. De leden van de raad van bestuur zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het gehele ziekenhuisbeleid.

Mogelijke belangenverstrengeling vanuit (neven)functies wordt voorkomen doordat de leden van de raad van bestuur voor iedere nevenactiviteit toestemming moeten krijgen van de raad van toezicht respectievelijk raad van bestuur. Die toestemming is steeds gegeven.

1.1.3 De juridische organisatiestructuur

Bestuurlijk en organisatorisch is de afgelopen jaren veel aandacht uitgegaan naar het afronden van een verantwoorde ontvlechting van Reinier Haga Groep (RHG). In 2022 lieten twee procedures bij de Ondernemingskamer zien dat de weg daar naartoe niet makkelijk is geweest. De Ondernemingskamer deed op 16 november 2022 uitspraak dat RHG per die datum geschorst werd als bestuurder van de Reinier de Graaf Groep (RdGG). Vanaf dat moment was RdGG geen onderdeel meer van RHG.

Op 12 januari 2023 werd een tweede verzoek bij de Ondernemingskamer gedaan, ditmaal door de Ondernemingsraad van het Reinier Haga Orthopedisch Centrum (RHOC). Zij namen deze stap door de zorgen die ze hadden over het voortbestaan van het RHOC. Met alle betrokkenen hebben we goede afspraken kunnen maken om de zorgen van de Ondernemingsraad weg te nemen. De juridische fusie tussen HagaZiekenhuis, LLZ en RHG is uiteindelijk op 1 maart 2023 geëffectueerd. In het Reinier Haga Hartcentrum, Prostaatankercentrum en Orthopedisch Centrum blijven wij samenwerken met Reinier de Graaf Groep

Per 1 maart 2023 bouwen HagaZiekenhuis in Den Haag en LangeLand Ziekenhuis in Zoetermeer onder een vlag verder aan de toekomst. We richten samen de blik op de toekomst en hebben onszelf de opdracht gegeven voor alle inwoners van Den Haag en Zoetermeer en omstreken de juiste zorg mét aandacht te blijven bieden. We zullen daarbij niet alleen de zorg toegankelijk houden, maar ook medewerkers inspireren om ze te behouden voor het belangrijke werk dat zij dag in dag uit doen.

1.1.4 Een nieuwe inrichting en besturingsfilosofie

Met het Verbeterplan HagaVooruit! heeft het HagaZiekenhuis in 2023 onder andere een nieuwe besturingsfilosofie en organisatie inrichting ontwikkeld die bijdragen aan een slagvaardig en wendbaar ziekenhuis. Voor deze besturingsfilosofie en organisatie inrichting is met de gremia en alle leidinggevende lagen van de organisatie gesproken. De opbrengsten hiervan zijn meegenomen in de nieuwe inrichting van de organisatie.

In de nieuwe organisatiestructuur zijn vier zorgcentra met duaal management. Daarnaast is er in de zorg een extra leidinggevende laag ingevoegd omwille van de schaalgrootte. De uitvoering van capaciteitsmanagement wordt nadrukkelijker belegd in de zorg. Capaciteit en Logistiek, net als digitalisering en ICT, worden gepositioneerd in de zorg. Hiermee laten we zien dat zij onderdeel zijn van het primaire proces. In de nieuwe overlegstructuur hebben we een bestuursraad waarin de raad van bestuur, medisch stafbestuur en verpleegkundig stafbestuur zitting hebben. Ook is er een managementteam dat verantwoordelijk is voor de dagelijkse aansturing van de organisatie en adviserend aan de bestuursraad en raad van bestuur.

De volgende uitgangspunten zijn bij de nieuwe opzet gehanteerd:

- Patiëntenzorg en -processen professioneel, effectief en efficiënt organiseren
- Logische en herkenbare indeling
- Eenduidige besturing voor onze locaties
- De besturingsfilosofie biedt stevige basis om de organisatiebrede doelen te realiseren
- Toekomstbestendig, slagvaardig en wendbaar
- Heldere taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden
- Centralisatie ondersteunende functies en processen omwille van verbeteren kwaliteit en efficiëntie en uniformeren van beleid en uitvoering
- Duidelijke en werkbare overlegstructuur

1.1.5 Integratie

In 2023 zijn na de fusie met het LangeLand Ziekenhuis in Zoetermeer veel inspanningen verricht om waar mogelijk harmonisatie van processen en systemen te realiseren. Voor een deel is dit afgerond, voor een deel nog lopende. De integratie van beide HiX-omgevingen (elektronisch patiëntendossier) op 11 oktober 2024 wordt een belangrijke mijlpaal in de finale integratie tussen beide locaties tot een ziekenhuis.

De medisch specialistische corporaties (MSC's) van beide locaties zijn met overweldigende meerderheid van stemmen geïntegreerd en het merendeel van de vakgroepen is inmiddels gefuseerd. Daarnaast is de besluitvorming over de transitie per 1 december 2023 van de Intensive Care in Zoetermeer naar een High Care functie afgerond en wordt deze gefaseerd geïmplementeerd.

Het overbruggen van de verschillen in cultuur zal de komende jaren nog de nodige inspanningen vragen, het heeft onze permanente aandacht en wij zien de eerste voorzichtige resultaten op allerlei gebied. Een mooie en waardevolle uitdaging! Vanaf het najaar van 2024 geven we in een meerjarige samenwerking met een externe partij een duurzame impuls aan de ontwikkeling van een nieuwe, gemeenschappelijke cultuur met een focus op vertrouwen, eigenaarschap en resultaat.

1.1.6 HagaVooruit!

Zoals in ons voorwoord benoemd, hebben wij in 2023 helaas moeten vaststellen dat de financiële uitgangspunten die bij de fusie gehanteerd zijn, veel te optimistisch zijn geweest. Het operationele resultaat bleek ernstig onder druk te staan waardoor het HagaZiekenhuis niet aan de op 1 maart 2023 overeengekomen afspraken met banken kon voldoen. Daarom is de jaarrekening over boekjaar 2022 met uitstel openbaar gemaakt. Bij het constateren van deze situatie is direct met de ontwikkeling van een organisatiebreed verbeterplan gestart dat vanaf 30 oktober 2023 onder de naam HagaVooruit! leidend is bij de activiteiten van het ziekenhuis.

Bij de opzet en uitvoering van dit plan zijn twee uitgangspunten leidend:

1. Het businessmodel van HagaZiekenhuis is en blijft intact: wij zijn en blijven een toonaangevend Topklinisch ziekenhuis (STZ) in een dichtbevolkte, grootstedelijke regio.

2. Kern van het verbeterplan is een scherpere focus in de activiteiten in combinatie met *operational excellence* in de uitvoering.

Het operational excellence programma realiseren we door duidelijkere interne procedures en afspraken te implementeren en adequate ondersteuning vanuit met name de ICMT-omgeving te organiseren. Meer focus realiseren we door de uitvoering van het in 2024 nieuw vastgestelde portfolio alsmede het vastgestelde profiel van locatie Zoetermeer inclusief de geboortezorg.

Het succes van HagaVooruit! is in belangrijke mate afhankelijk van een gedragsverandering van zowel medisch specialisten als ziekenhuismedewerkers. Dit vraagt om een fundamentele cultuuromslag, die enige jaren zal kosten. Vandaar dat wij ervan uit gaan dat een volledige implementatie van het verbeterplan enige jaren zal vergen en pas in 2025 en 2026 daadwerkelijk financieel effect zal gaan sorteren.

In dit financieel behoudende maar operationeel realistische scenario zijn aanzienlijke financiële middelen nodig, inclusief aanvullende financieringsafspraken met banken en zorgverzekeraars.

Deze afspraken zijn inmiddels gemaakt waardoor wij verder kunnen met de uitvoering van HagaVooruit!

Verbeterprogramma:

Met aanvankelijk 7 en inmiddels 8 werkgroepen is in 2023 begonnen met het identificeren en realiseren van structurele organisatorische en procesmatige verbeteringen in het ziekenhuis. De werkgroepen staan onder leiding van een lid van de raad van bestuur. Een centrale stuurgroep is de verbinding met de raad van bestuur. Het verbeterplan wordt ondersteund met een communicatieplan om de in- en externe stakeholders mee te nemen in de veranderingen en de resultaten.

HagaVooruit! heeft op hoofdlijnen in 2023 de volgende kwalitatieve resultaten geboekt:

Nieuwe inrichting besturing van de organisatie

In 2023 is in samenspraak met de gremia een nieuwe besturingsfilosofie met een bijpassende organisatie inrichting ontwikkeld en vastgesteld. Uitgangspunt is dat de patiënt centraal staat en de organisatie daaraan maximaal faciliterend is met vastgestelde kaders. We richten de processen zo efficiënt mogelijk in, aansluitend bij de vraag van de patiënt. Waar mogelijk doen we dat samen met andere zorgaanbieders en stakeholders, zodat we recht doen aan het principe 'De juiste zorg op de juiste plek'. Integraal capaciteitsmanagement en digitalisering zijn hierbij leidende principes: deze gaan door alle patiëntenstromen heen.

De implementatie van de nieuwe besturingsfilosofie is per 1 april 2024 een feit. De invulling van de nieuwe 2e, 3e en 4e echelons is eind februari 2024 bekend gemaakt, per 1 april zijn alle leidinggevendenden in hun nieuwe functie gestart, met een kick-off op 2 april. De raad van bestuur is per 1 april versterkt met het nieuwe lid Ilse van Stijn. Zij is onder andere verantwoordelijk voor de portefeuille kwaliteit van medische zorg. De werving voor het derde lid met het profiel bedrijfsvoering en ICT is inmiddels afgerond en Vincent van Rijswijk treedt per 1 oktober aanstaande als lid van de raad van bestuur in dienst.

Cultuur

Een cultuur met focus op vertrouwen, eigenaarschap en resultaat in een meerjarig programma is essentieel voor een toekomstbestendig HagaZiekenhuis. Het cultuurprogramma is inmiddels in volle gang.

De volgende principes zijn leidend voor onze nieuwe cultuur:

- We maken heldere afspraken met elkaar en werken op basis van het principe 'afpraak = afspraak'.
- We tonen eigenaarschap door verantwoordelijkheid te krijgen en te nemen.
- We halen kennis van de buitenwereld naar binnen, delen kennis en vaardigheden en richten ons op het verbeteren en samen leren.
- We geven ruimte aan de professionele autonomie van alle beroepsgroepen en in het bijzonder aan de positionering van de verpleegkundige beroepsgroep.
- We werken samen op basis van vertrouwen.
- We hebben oprechte aandacht voor patiënten en collega's: we omarmen diversiteit en inclusiviteit.

Portfolio en profiel

De portfoliokeuzes voor zowel Den Haag als Zoetermeer zijn, zoals hierboven al aangegeven, afgerond. De

financiële en projectmatige vertaling hiervan wordt nu nader uitgewerkt. De initieel verwachte financiële voordelen hiervan zullen naar verwachting richting 2026 en latere jaren zichtbaar worden. De besluitvorming over de toekomstbestendige organisatie van de geboortezorg in Zoetermeer is afgerond. Een zorgvuldig en intensief proces waarbij we alle stakeholders, zowel binnen als buiten de organisatie, actief betrokken hebben. We maken nu stappen naar uitwerking van dit besluit.

Efficiënte processen

Een intern team, ondersteund met externe expertise, is bezig met het concretiseren en stroomlijnen van de zorg-activiteiten. Daarbij kennen de initiatieven verschillende niveaus van 'maturiteit': sommige initiatieven zijn nog in de plan-fase, en andere reeds in uitvoering of reeds gerealiseerd. Van de in 2024 voorziene verbeteringen van €14 m is inmiddels een aanzienlijk deel onderbouwd en gerealiseerd. Binnen dit speerpunt valt ook de in december 2023 aangekondigde vacaturestop en de belangrijke rol van de vacaturecommissie die beoordeelt of vacatures vacant gesteld mogen worden. Contracten voor onbepaalde tijd worden bij niet-zorgpersoneel alleen in uitzonderlijke functies afgegeven. De PNIL-inhuur is inmiddels onder controle met een hiervoor aangestelde projectleider. Beide projecten laten zeer bemoedigende resultaten zien.

Stroomlijning ondersteuning

Twee belangrijke pijlers worden geïmplementeerd: verbeteren van de inkooporganisatie en processen en het outsourcen van de voedingsactiviteiten. Wat betreft inkoop zijn de eerste resultaten zichtbaar, al blijft het een lange-termijn project om tot het gewenste niveau van professionaliteit te kunnen komen. Voor de outsourcing van voeding zijn de gesprekken inmiddels in een afrondende fase.

Modernisering ICMT

Het investeringsprogramma om achterstallig onderhoud in dit essentiële domein weg te werken, staat als een huis en wordt conform planning en binnen de eerder aangegeven financiële kaders uitgevoerd. Ook de fusie-gerelateerde ICMT-activiteiten zijn in uitvoering, de go-live datum van het samenvoegen van de HiX-omgevingen in Den Haag en Zoetermeer is gefixeerd op 11 oktober 2024. Beide programma's, waar de komende jaren in totaal ongeveer 30 miljoen mee gemoeid is, verlopen volgens plan.

Risicomanagement

De focus op het identificeren en reduceren van risico's op het gebied van de bedrijfsvoering van het ziekenhuis krijgt met een speciale werkgroep een extra impuls. De ons bekende risico's zijn inmiddels grotendeels onder controle. De oprichting per augustus 2023 en bemensing van de nieuwe afdeling Governance, Riskmanagement en Compliance draagt hieraan bij.

Duurzaamheid

In 2023 heeft HagaZiekenhuis belangrijke stappen gezet op het gebied van duurzaamheid. Om onze doelstellingen op het gebied van duurzaamheid verder in te vullen en te implementeren hebben wij per 1 april 2024 een duurzaamheidscoördinator aangesteld. Tevens zijn middelen beschikbaar gesteld om de decentrale Green Teams uit te bouwen en duurzame initiatieven te starten.

Op het gebied van energieverbruik wordt door de optimalisatie van de operationele instellingen het energieverbruik steeds verder verlaagd. Daarnaast worden verbeterplannen opgesteld voor grootschaliger aanpassingen aan de energiecentrale. In 2023 is, na correctie voor graaddagen, 3% minder energie verbruikt dan in 2022, daarmee is de doelstelling van 5% niet gehaald. Met name technische oorzaken hebben hieraan bijgedragen. Efficiëntere inzet van warmtepompen en bronkoeling moet in 2024 een verdere besparing op het gas- en elektriciteitsverbruik opleveren.

1.1.7 Samenwerken in de regio

De komende jaren blijft de zorgvraag toenemen, zowel in omvang als complexiteit, terwijl de vergrijzing toeneemt met als gevolg dat de arbeidsmarkt steeds krappere wordt. Door deze ontwikkelingen blijven de zorgkosten in Nederland stijgen. Om de toenemende zorgvraag te kunnen opvangen, zet Nederland in op volumebeheersing in de zorg. Het Integraal Zorgakkoord levert een nieuwe impuls aan deze beweging. In het

IZA vormt passende zorg de rode draad, die bestaat uit vier principes, namelijk zorg is waardegedreven, effectief en doelmatig, komt samen met en rond de patiënt tot stand, is juiste zorg op de juiste plek en gaat over gezondheid in plaats van over ziekte.

Om passende zorg effectief en kwalitatief te leveren is samenwerking een belangrijke pijler voor zorgorganisaties en dus ook voor HagaZiekenhuis. Een goed voorbeeld hiervan is de samenwerking met het Haaglanden Medisch Centrum (HMC) op het gebied van cardio-chirurgische zorg. Een ander voorbeeld is de concentratie van opvang van traumalevel-1 patiënten per 1 mei 2023 op locatie Westeinde van het HMC. Bij de verplaatsing van de zorg is de 'leidraad wijziging aanbod acute zorg' gevolgd. Hieraan zijn meerdere overleggen met besturen van beide ziekenhuizen en medische staven voorafgegaan.

Om de zorg in de keten samen te blijven optimaliseren is het HagaZiekenhuis actief lid van de Vereniging Transmurale Zorg Haaglanden. Daarnaast continueren en intensiveren we onze samenwerkingen in de drie 'Reinier Haga centra': het Prostaatkankercentrum (PKC), Hartcentrum (HC) en het Orthopedisch Centrum (RHOC).

1.2 Medewerkers

Het jaar 2023 heeft voor de afdeling HR voor een groot deel in het teken gestaan van de fusie met LangeLand Ziekenhuis per 1 maart 2023 en daarnaast is veel inzet gepleegd voor het verbeterplan HagaVooruit! Na de formele fusie is hard gewerkt aan systeemintegratie en doorontwikkeling. Twee ziekenhuizen met een verschillend ingerichte ICT-structuur, deels afwijkende arbeidsvoorwaarden en een afwijkend HR-beleid moesten één worden.

In verband met de fusie zijn in 2023 de volgende resultaten geboekt:

- Harmonisatie van de arbeidsvoorwaarden.
- Reorganisatie en integratie ondersteunende diensten over de locaties in Zoetermeer en Den Haag.
- Samenvoeging van de adviescommissies klachtencommissie medewerkers, adviescommissies sociale begeleiding en de interne bezwarencommissies tot HagaZiekenhuis-brede commissies.
- Samenvoeging diverse beleidsthema's zoals klokkenluidersregeling, generatieregeling, registratie ORT, MKSA-regeling, jubilea/attentieregeling, regeling gunstbetoon/nevenwerkzaamheden.
- Start van de harmonisatie en het ontwerp van een nieuw functiehuis voor het HagaZiekenhuis.
- Organisatie van vertrouwenspersonen op beide locaties.
- Voorbereiding van fusie LabWest per 1 januari 2024.
- Payrolling van medewerkers in dienst bij het gefuseerde MSC en technische ondersteuning van nieuwe MSC.
- Implementatie van de WerkenBij website voor Zoetermeer en Den Haag.
- Oprichting van commissie veilig en gezond werken.
- Voorbereiding voor het invoegen van bloedafname- en laboratoriumactiviteiten van het RHMDC op locatie Zoetermeer binnen het HagaZiekenhuis.

In het kader van het verbeterplan HagaVooruit! heeft de afdeling HR een sleutelrol in de Werkgroep Mens & Cultuur. Deze werkgroep heeft als doel HagaZiekenhuis te positioneren als aantrekkelijke werkgever met een krachtig TeamHaga met de juiste zorgprofessionals om aan de zorgvraag te kunnen voldoen, met behoud van kwaliteit en patiënt- en medewerkerstevredenheid. Speerpunten zijn o.a.: van toetsen naar aantonen, opzet van een medewerkersplein, implementatie van teamroosteren en de opstart van een cultuurprogramma met externe expertise. Dit programma zal een looptijd van 3 tot 5 jaar kennen. Daarnaast draagt de afdeling HR bij aan het ontwikkelen en uitvoeren het leiderschapsprogramma door de HagaAcademie.

1.2.1 Kerndata medewerkers 2023

Het gemiddeld aantal medewerkers in 2022 en 2023 is in onderstaande tabel weergegeven.

Kerngegevens medewerkers HagaZiekenhuis	2023	2022
Aantal medewerkers in loondienst	4,511	4,503
- waarvan patiëntgebonden functies	2,702	2,744
- waarvan medisch specialisten	215	191
Aantal fte medewerkers in loondienst	3,646	3,699
- waarvan patiëntgebonden functies	2,156	2,219
- waarvan medisch specialisten	177	154

1.2.2 Arbeidsmarkt: succesvolle aanpak

De arbeidsmarkt staat onder druk en dat leidt binnen het HagaZiekenhuis vooral tot tekorten aan algemeen verpleegkundigen, gespecialiseerd verpleegkundigen, OK-personeel, medisch specialisten en anios. De instroom bestaat nu grotendeels uit recent gediplomeerde mbo- en hbo-verpleegkundigen (zonder praktijkervaringsjaren) of uit verpleegkundigen afkomstig uit de VVT (Verpleeg-, Verzorgingshuizen en Thuiszorg). Hoewel deze verpleegkundigen meer dan welkom zijn, zijn ze niet altijd direct inzetbaar op (alle) afdelingen.

Uit cijfers van 2023 zien we de positieve effecten van de verschillende interventies om uitstroom tegen te gaan terug. In april 2024 was uitstroom nagenoeg gelijk aan de instroom. Van de 113 algemeen verpleegkundigen stroomden er 95 door naar (gespecialiseerde) andere functies binnen het HagaZiekenhuis. 13 verpleegkundigen verlieten de organisatie. Om de instroom te vergroten zijn 1 mei 2023 8 Filipijnse verpleegkundigen in dienst gekomen. Allen hebben minimaal 2 jaar ervaring op IC/SEH en waren tevens bereid tot intensieve training (taal/cultuur) om uiteindelijk voor 5 jaar in Nederland te gaan werken als verpleegkundige. Het resultaat is veelbelovend. Er zijn nu nog 7 zelfstandig functionerende verpleegkundigen in dienst. Zij hebben inmiddels hun BIG-registratie behaald of zijn in afwachting hiervan.

Om de tekorten op te vangen, maakten we tevens gebruik van de inzet van 'personeel niet in loondienst' (PNIL). Om de kosten hiervan structureel naar beneden te brengen en het inhuurproces te stroomlijnen en te uniformeren, is in het kader van het verbeterplan HagaVooruit! in 2024 een project opgestart onder leiding van een projectleider met specifieke ervaring op dit gebied.

Het HagaZiekenhuis is een belangrijke werkgever in de regio. Het ziekenhuis hecht veel waarde aan samenwerking en maakt daarom onder andere deel uit van 'ZorgZijn Werkt', de werkgeversorganisatie voor Zorg en Welzijn. Hierin trekken we samen op met o.a. de andere ziekenhuizen in de regio. 'ZorgZijn Werkt' staat voor het samen aanpakken en oplossen van arbeidsmarktproblemen in onze regio. In dit kader vindt arbeidsmarktonderzoek plaats en worden initiatieven ontplooid op het gebied van vitaliteit en loopbaan.

Instroom- en uitstroom	2023		2022	
	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal
Instroom alle functies	15,87%	709	18,02%	826
Instroom alle verpleegkundige functies	11,97%	138	13,72%	165
Uitstroom alle functies	18,49%	826	18,71%	858
Uitstroom alle verpleegkundige functies	16,31%	188	18,20%	219
Aantal contracten bepaalde tijd alle verpleegkundige functies	7,55%	87	5,32%	64
Aantal contracten onbepaalde tijd alle verpleegkundige functies	92,45%	1066	94,68%	1139
Aantal medewerkers uit dienst binnen 1 jaar	3,49%	156	3,77%	173

1.2.3 Binden en Boeien

We zetten in op behoud van medewerkers met het programma 'Binden en Boeien'. Onderdelen hiervan zijn o.a. intensieve begeleiding en coaching van professionals met het aanbieden van loopbaanpaden, de Loopbaanunit voor opleiding van verpleegkundigen zonder ziekenhuiservaring en de commissie Werving & Selectie waar verpleegkundige vacatures ingevuld worden voor medewerkers die in het HagaZiekenhuis willen werken en nog geen specifieke ervaring of wens voor een afdeling hebben. Binnen het programma werken o.a. (team)managers, HR-adviseurs, het Verpleegkundig Stafbestuur, Capaciteit & Logistiek en de HagaAcademie intensief samen. De samenwerking en verbinding tussen ondersteunende en zorgafdelingen zijn hier de belangrijkste succesfactoren. Ook wordt een virtueel Ambitieplein voor verpleegkundigen op "JouwHaga" (intranet) geïmplementeerd. Dit ambitieplein helpt verpleegkundigen bij het uitstippelen van een carrière binnen het HagaZiekenhuis en bevordert hiermee de interne doorstroom.

1.2.4 Cultuur en gedrag

In de periode 2024-2026 zet het HagaZiekenhuis actief in op het verankeren van een sterke en herkenbare cultuur binnen de organisatie. Met een organisatiebreed cultuurtraject wil het HagaZiekenhuis ervoor zorgen dat voor iedereen binnen de organisatie helder is wat er van hen verwacht wordt en tools aanrijken om het gewenste gedrag te kunnen vertonen. Dit moet bijdragen aan het behalen van de beoogde resultaten, het vergroten van het werkplezier van medewerkers en verder verbeteren van de ervaring van patiënten in het HagaZiekenhuis.

1.2.5 Scholing

De trainingen en workshops die HagaAcademie onze medewerkers aanbiedt, dragen bij aan de gewenste cultuur. We maken o.a. gebruik van het online platform GoodHabitz. Hier kunnen medewerkers op zelfgekozen momenten scholingen volgen, passend bij wat zij nodig hebben. In 2023 maakten we opnieuw gebruik van de KIPZ-subsidieregeling. Er zijn veel verschillende opleidingsactiviteiten gevolgd door zorgprofessionals, maar ook door onze Hotelteams (Food for Care voedingsconcept), en roosterplanners. Ook waren er trainingen op het gebied van (duurzame) inzetbaarheid, preventie van fysieke belasting en vitaliteit (mindfulness trainingen en stoelmassages). Ook waren er trainingen met strategische thema's, zoals versterken van verpleegkundig leiderschap, ontwikkelen van lean-vaardigheden en agressiepreventie.

1.2.6 Onderzoek en ontwikkeling

Voor HagaZiekenhuis zijn onderzoek, onderwijs en innovatie belangrijke kennispijlers. Het opleiden van professionals en werken in een opleidingsziekenhuis biedt toegevoegde waarde voor het aantrekken en behouden van hooggekwalificeerde medewerkers en medisch specialisten. Het HagaZiekenhuis heeft een eigen wetenschapsbureau. Medisch wetenschappelijke onderzoeken publiceren we in (inter)nationale wetenschappelijke bladen. De Medisch Ethische Toetsingscommissie (METC) werkt samen met en voor het LUMC, RdGG en HMC. In 2023 beoordeelde de METC Leiden Den Haag Delft 18% minder Wet medisch-wetenschappelijk *onderzoek* met mensen (WMO) plichtige protocollen dan in 2021. Dit percentage komt overeen met de landelijke trend. In heel Nederland zijn 17% minder studies door de METC's beoordeeld. Op landelijk niveau wordt deze daling toegeschreven aan een afname in het aantal nationale geneesmiddelenstudies (22%) en overig WMO-onderzoek (41%).

1.2.7 Verzuim

In 2023 hebben we succesvol ingezet op het terugdringen van verzuim. Met de overname van de arbodienstverlening in Zoetermeer per 1 maart 2023 zijn een bedrijfsarts en een verzuimadviseur gaan werken vanuit de locatie Zoetermeer. De aandacht ging met name uit naar orde op zaken stellen van dossiers, processen, samenwerken en het vergroten van kennis met trainingen. In december 2023 was ons voortschrijdende verzuimpercentage 6,08%. In december 2022 was dit nog 6,85%. Over geheel 2023 was het verzuimpercentage van de branche 6,24% en in de regio 6,38%.

1.3 Kwaliteit en Veiligheid

1.3.1 Kwaliteit & Veiligheid

Kwaliteit en veiligheid van onze zorg- en dienstverlening zijn leidende thema's voor het HagaZiekenhuis; we leveren topklinische zorg, onderwijs en onderzoek. Het 'morgen beter doen dan vandaag' is de basis waarop we proberen de zorg rondom de patiënt steeds te verbeteren. Daarom hebben we een "continu verbeterprogramma" ontwikkeld gebaseerd op de 'lean principes', die uitgaan van het creëren van toegevoegde waarde voor de patiënt door het verwijderen van verspillingen in de processen. Het programma bestaat onder andere uit het aanbieden en uitvoeren van Yellow, Orange en Black Belt trainingen. Teams krijgen handvatten én een goed gevulde toolbox om de processen met deze methode continu te verbeteren.

1.3.2 Accreditatie Qualicor Europe

Het HagaZiekenhuis wordt getoetst door Qualicor Europe op basis van de QMentum Global norm. Met dit keurmerk tonen wij aan dat de zorg die wij leveren voldoet aan de normen die voor het ziekenhuis gelden. De accreditatie is geldig tot 1 juli 2027.

Ook de locatie Zoetermeer is in november 2023 intensief getoetst door het auditteam van Qualicor, met ook een positief resultaat. Het auditteam heeft de volgende bevindingen geconstateerd, uitgesplitst in complimenten en uitdagingen:

Complimenten:

- Weerbaarheid en veerkracht van de medewerkers in een onrustige tijd
- Voelbare aandacht voor de patiënt
- Persoonsgebonden opleidingsbudget
- Gezonde voeding voor medewerkers
- Aanwezigheid van een commissie integrale feedback
- Inwerkprogramma's verpleegkundigen snijdend en beschouwend
- Bereiding parenteralia op de afdelingen door apothekersassistenten
- Scholing voorschrijven van medicatie door apothekers aan medisch specialisten

Uitdagingen:

- Optimalisatie van uitvoer van patiëntidentificatie in de ambulante setting
- Optimalisatie van medicatie verificatie

Niet alleen de zorgprocessen zijn extern getoetst, ook de laboratoria van het HagaZiekenhuis zijn in 2023 weer succesvol geaccrediteerd door de Raad van Accreditatie (RvA).

1.3.3 Interne beheersing

HagaZiekenhuis toetst ook zelf geregeld om te zien of we voldoen aan normen, protocollen en regels:

Interne audits

Met grote regelmaat worden interne audits uitgevoerd, waarbij specifieke zorgprocessen worden getoetst en geëvalueerd. De audits worden uitgevoerd door een groep getrainde en enthousiaste interne auditoren, bestaande uit o.a. artsen, verpleegkundigen, leidinggevenden en kwaliteit adviseurs. Ook de patiënt wordt in deze audits betrokken, waardoor de resultaten van deze audits goede handvatten geven om de zorg verder te verbeteren. Resultaten van de uitkomsten worden gedeeld met leidinggevenden en de desbetreffende kwaliteitsteams. Ieder kwartaal wordt de raad van bestuur op de hoogte gesteld van de uitkomsten op trends middels de kwartaalrapportage Kwaliteit en Veiligheid.

Vanuit de audits zijn o.a. de volgende trends zichtbaar:

- Het volledig uitvoeren van de PDCA-cyclus is niet altijd aantoonbaar zichtbaar. Met name de laatste check of een verbeterplan effectief is en ook op de lange termijn is geborgd in het dagelijks

werkproces wordt niet in alle gevallen uitgevoerd. Dit punt is een onderdeel van het continu verbeterprogramma van het HagaZiekenhuis.

- Er zijn mooie voorbeelden aantoonbaar aanwezig gerelateerd aan de normen van patiëntparticipatie. Dit geeft de bevestiging dat het programma patiëntparticipatie een positief effect heeft.
- Valpreventie: uit de audits blijkt dat het bewustzijn van het valpreventiebeleid hoog is, dat het scholingsbeleid goed wordt uitgevoerd en dat tijdig de juiste preventiemaatregelen worden genomen. Het registreren van uitgevoerde risico screening op vallen, laat verbeterpotentieel zien.
- Medicatieverificatie in de ambulante setting kent optimalisatie mogelijkheden, waarvoor inmiddels een verbeterplan voor is opgestart.

Patiënttevredenheidsonderzoek

De patiënttevredenheid meten we met de HagaRadar. Poliklinische patiënten krijgen automatisch een uitnodiging om een vragenlijst over de betreffende polikliniek in te vullen. Op de verpleegafdeling krijgen klinische patiënten de vraag om voor hun ontslag een vragenlijst in te vullen. De ingevulde gegevens zijn direct zichtbaar voor de afdeling, er is dus directe terugkoppeling van de resultaten als input voor de PDCA (verbeter)-cyclus. De vragen naar een rapportcijfer, de NPS (aanbevelingsvraag), complimenten en verbeterpunten komen in iedere vragenlijst voor. Ook kunnen afdelingen en vakgroepen zelf bepalen welke vragen men extra wil stellen.

In 2023 waren er 112.236 respondenten, een lichte daling t.o.v. 2022 (-2263). De beoordeling t.o.v. 2022 is vrijwel gelijk gebleven: het gemiddelde rapportcijfer luidt 8,78 en de NPS 54,2. Onze patiënten zijn complimenteus over de behandeling en de verzorging, de bejegening en de mate van aandacht. Minder tevreden is men over de kwaliteit van de informatie, onderlinge communicatie en de langere wachttijden op de poliklinieken. We sturen actief op verbetering op deze onderdelen.

Klachten

Ondanks onze grote inzet, komt het voor dat patiënten niet tevreden zijn. Ze kunnen dan een klacht indienen bij de klachtenfunctionaris. Als na bemiddeling van de klachtenfunctionaris de klacht volgens de patiënt onvoldoende is afgehandeld, dan kan de klacht behandeld worden door de (onafhankelijke) klachtencommissie. De klachtenfunctionarissen behandelden in 2023 672 klachten en signalen, een lichte stijging t.o.v. 2022 (33). Trends die zichtbaar zijn uit klachten betreffen de wijze waarop poliklinische afspraken worden gepland en de daaraan gekoppelde wachttijden, bereikbaarheid en toegankelijkheid van het ziekenhuis en ontevredenheid over het resultaat van een behandeling. De klachtencommissie behandelde in 2023 13 klachten over het HagaZiekenhuis en heeft 17 aanbevelingen gegeven. Meest opvallende trend in de behandelde klachten bij klachtencommissie betreft de ontevredenheid over het resultaat van een behandeling.

Incidenten en calamiteiten

Het HagaZiekenhuis streeft naar een open en veilige meldcultuur bij incidenten en mogelijke calamiteiten. Calamiteiten worden uitgebreid onderzocht door de interne calamiteitencommissie. Indien nodig of wenselijk wordt externe expertise betrokken bij de analyse. De patiënt of zijn nabestaande wordt altijd betrokken in het onderzoek en krijgt na afronding van het onderzoek door de IGJ, het volledige onderzoeksrapport. Direct betrokken medewerkers bij een incident of een calamiteit krijgen peersupport aangeboden.

In 2023 zijn er 15 meldingen gedaan van een mogelijke calamiteit bij de raad van bestuur; 10 meldingen zijn daadwerkelijk als een calamiteit onderzocht en gemeld bij de IGJ. Vanuit de uitgevoerde onderzoeken zijn basisoorzaken die hebben geleid tot een calamiteit vooral te duiden als menselijke factoren in combinatie met organisatorische factoren. Verbetermaatregelen die zijn genomen liggen vooral in het verbeteren van de wederzijdse samenwerking en communicatie, het aanscherpen van procedures en het toezien hierop en het verhogen van bewustzijn, kennis en kunde door reflectie bijeenkomsten en scholing en instructie.

Er zijn twee opvallende duidelijke trends zichtbaar:

1. Suboptimale coördinatie van zorg, veelal betrekking met het niet of vertraagd terugkoppelen of opvolgen van belangrijke resultaten van diagnostisch onderzoek (dit is overigens een landelijke trend).

2. Het correct toepassen van het (anti)stollingsbeleid, monitoren van het effect van het beleid in combinatie met suboptimale onderlinge informatievoorziening (overdracht).

Beide trends komen terug in passende verbetermaatregelen.

Transmuraal Incident melden (TIM)

Veel van onze patiënten hebben te maken met ketenzorg waarbij meerdere zorgorganisaties betrokken zijn. In samenwerking met een deel van onze ketenpartners werken we eraan om deze transmurale zorgketen te verbeteren. In 2023 hebben we een regierol gepakt in de voorbereiding van het opstarten van een pilot Transmuraal Incident Melden (TIM). In samenwerking met de huisartsen van Zoetermeer is het HagaZiekenhuis op 1 maart 2024 gestart met TIM.

Patiëntparticipatie

Patiëntparticipatie is onderdeel van de strategie van het HagaZiekenhuis. In dat kader heeft de multidisciplinaire stuurgroep patiëntparticipatie in 2023 de volgende visie geformuleerd: 'Als mens bent u uniek en heeft u eigen behoeftes en doelen in uw leven. Het HagaZiekenhuis ziet dit. Samen met u maken wij de best passende keuzes. Voor nu en voor de toekomst'. Deze stuurgroep bestaat uit een afvaardiging van uit de Patiëntenraad, medisch specialisten en verpleegkundigen, leidinggevenden, communicatie en adviseurs van de afdeling Kwaliteit & Veiligheid. Door van de ervaringen van betrokken patiënten te leren, kunnen we betere zorg leveren. In dit kader geven we trainingen voor medisch specialisten en verpleegkundigen over Samen Beslissen en het omgaan met laaggeletterdheid en beperkte gezondheidsvaardigheden.

1.4. Governance, risk en compliance

Voor goede zorg zijn goed bestuur en toezicht belangrijke voorwaarden. Om die reden onderschrijven de raad van toezicht en de raad van bestuur de 7 uitgangspunten van de Governancecode Zorg uit 2022. Het gaat om goede zorg, waarden en normen, invloed door belanghebbenden, inrichting van de governance, goed bestuur, verantwoord toezicht en continue ontwikkeling.

De toepassing van de code blijkt onder andere uit de statuten van de stichting en de reglementen van de raad van bestuur en de raad van toezicht. Hierbij horen ook het informatieprotocol en de reglementen van de commissies binnen de raad van toezicht.

Mogelijke belangenverstrengeling vanuit (neven)functies voorkomen we doordat het bestuur voor nevenactiviteiten toestemming moet krijgen van de raad van toezicht. Voor alle huidige nevenfuncties en -werkzaamheden is deze toestemming verkregen.

Medisch specialisten in loondienst moeten voor nevenactiviteiten toestemming krijgen van de raad van bestuur, zoals staat in de Arbeidsvoorwaarden medisch specialisten (AMS). Deze toestemming is eind 2023 integraal uitgevraagd als voorbereiding op de introductie van een digitaal proces. Het digitale proces van melden en goedkeuren van nevenfuncties is begin 2024 'live' gegaan. Het is nu onderdeel van het personeelsdossier.

De honorering en vertrekregeling van de leden van de raad van bestuur komen overeen met de bepalingen in de Wet normering topinkomens (WNT) en de richtlijnen van de beroepsvereniging van bestuurders in de zorg (NVZD). De raad van toezicht bewaakt deze. De bezoldiging van de leden staat vermeld in de jaarrekening. De raad van toezicht volgt ook voor de eigen bezoldiging de WNT.

1.4.1 Toepassing en naleving van gedragscodes

Gedragscodes in de zorgsector bieden richtlijnen voor zorgverleners bij het uitvoeren van hun werk en zorgen ervoor dat zorgverleners zich houden aan de hoogste normen van professioneel gedrag. Het naleven van gedragscodes is van cruciaal belang om te zorgen dat patiënten de beste zorg krijgen en om vertrouwen en respect tussen zorgverleners en patiënten te bevorderen. Voorbeelden van toegepaste gedragscodes zijn de:

KNMG-gedragscode:

deze gedragscode van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Geneeskunst (KNMG) bevat richtlijnen voor artsen in Nederland. Hierin staan principes zoals respect voor patiënten, vertrouwelijkheid, professionele autonomie en samenwerking;

Beroepscode voor Verpleegkundigen en Verzorgenden:

in deze gedragscode van de beroepsvereniging voor verpleegkundigen en verzorgenden staan principes zoals respect voor patiënten, vertrouwelijkheid, professionele verantwoordelijkheid en samenwerking.

De gedrags- en beroepscode zijn verwerkt in de visie op medische en verpleegkundige zorg en in beleid en protocollen. De zorgprofessionals in het HagaZiekenhuis passen deze toe in de dagelijkse praktijk. Met audits wordt naleving ervan getoetst. Waar nodig leidt dit tot aanpassingen en/of verbeteringen.

Eind 2022 concludeerde NOS/Nieuwsuur op basis van eigen onderzoek dat er groepen medisch specialisten niet volgens de Gedragscode Medische Hulpmiddelen (GMH) werken. In 2023 heeft de IGJ hierover gerapporteerd. Mede op basis van dit rapport zijn we in het HagaZiekenhuis een verbeterproject gestart. Op basis van onderzoek naar de procedures en alle gunstbetoon-gerelateerde gedragscodes zijn nieuwe procedures geïntroduceerd. In 2024 verankeren we dit verder in systemen. Ook gaan we door met communicatie en bewustwording en het introduceren van standaarden. Door deze interventies werkt het HagaZiekenhuis nu aantoonbaar volgens deze wet- en regelgeving.

1.4.2 Risicomanagement

Risicomanagement in de zorg is een belangrijk en vooral ook breed thema. Het grijpt in op patiëntveiligheid, informatiebeveiliging, privacy, bedrijfscontinuïteit en rampbeheersing. Dagelijks werken diverse betrokkenen (zoals medici, verpleegkundigen, leidinggevenden en projectmanagers) en ondersteunende medewerkers met

veel toewijding aan het in kaart brengen van, voorkomen, beheersen en mitigeren van deze risico's. Dit vertaalt zich bijvoorbeeld naar het succesvol behalen van accreditaties van QMentum Global normen van Qualicor en NEN7510. Maar ook uit het zich in risico-inventarisaties bij Kwaliteit & Veiligheid, Arbo, Verzuim, Milieu, voedselveiligheid en brandveiligheid.

In september 2023 is de nieuwe afdeling Governance, Risk en Compliance gestart. Belangrijke taak is het introduceren van Integraal Risico Management (IRM). Het Risk-team gaat het proces voor IRM vormgeven, borgen en vooral activeren met het oog op verbeterde bedrijfsvoering en het verder "in control" komen als organisatie.

De raad van bestuur wil dat HagaZiekenhuis voldoet aan de normen die aan ziekenhuizen gesteld (kunnen) worden op het terrein van Governance, Risk en Compliance. Het integraal risicomanagement staat hierbij centraal en wordt opgebouwd uit risicodomeinen die in lijn met de organisatiestructuur zijn ingedeeld naar vakgebieden Kwaliteit, Finance en HR. De (lijn)managers zijn hiervoor verantwoordelijk. Met Integraal Risico Management beheersen we de risico's.

Vanuit de verschillende risicodomeinen worden risico's periodiek geïnventariseerd en geclassificeerd (op basis van Kans X Impact). Voor ieder risico kiezen we op basis van de initiële classificatie voor accepteren, mitigeren, ontwijken of verleggen (verzekeren). Bij het mitigeren van de risico's nemen we maatregelen die bijdragen aan het verminderen van de risico's. Het bestuur krijgt periodiek informatie over de initiële risico's, beheersmaatregelen en restrisico's. Hierbij wordt de mate van 'control' op de verschillende risico's binnen het betreffende risicodomein besproken en versterkt als basis voor het bijgestelde risicoprofiel van de organisatie.

In 2023 hebben we de kans op enkele risico's zien groeien in de classificatie. We hebben daar actief op bijgestuurd. De belangrijkste strategische, operationele en financiële risico's staan hieronder, inclusief de mitigerende maatregelen en huidige status.

Strategische risico's

1. Profiel per ziekenhuislocatie

- Risico: als onderdeel van de ontvlechting en fusie was het belangrijk de profielen van de ziekenhuislocaties te herzien om financieel gezonde en toekomstbestendige patiëntenzorg te realiseren. De keuzes in het Integraal Zorg Akkoord (IZA), zoals netwerkzorg en concentratie van zorg, maken profielkeuzes eenvoudiger.
- Maatregel: de belangrijkste maatregel die we hierin namen, is het zorgvuldige proces (met onder andere een extern onderzoek) om in april 2024 een voorgenomen standpunt in te nemen over de toekomstige inrichting van de geboortezorg in Zoetermeer. Daarnaast startte in de tweede helft van 2023 het proces om het ziekenhuisprofiel voor Zoetermeer uit te werken via interne en externe consultatierondes. Ook de portfolioanalyse voor de zorg op beide locaties startte in 2023.
- Status: begin 2024 is het portfolio voor de zorg per locatie vastgesteld.

2. Verbeterplan (HagaVooruit!)

- Risico: de focus op de ontvlechting en fusie van de ziekenhuislocaties heeft in negatieve zin zijn weerslag gehad op de financiële gezondheid van de organisatie. Om die reden hebben we onder de noemer HagaVooruit! verbeterplannen gemaakt die ook extern gevalideerd zijn. De uitvoering van dit grootschalige programma is een strategisch risico, omdat de complexiteit van het functioneren van de organisatie tijdelijk zal toenemen, waardoor risico's eerder kunnen optreden.
- Maatregel: de belangrijkste maatregel om dit risico te mitigeren is het onafhankelijke toetsen van zowel de inhoud als de haalbaarheid van de verbeterplannen door partijen als KPMG, Gupta en Deloitte. Daarnaast verankeren we de realisatie in een sterke projectondersteuning onder directe leiding van de raad van bestuur. Ook hebben we een proces ingevoerd waarmee we de voortgang kunnen bewaken en op tijd bij kunnen sturen.
- Status: de kwalitatieve resultaten van de verbeterplannen worden actief gevonden en gerealiseerd.

Operationele risico's

1. NEN7510 compliant

- Risico: in 2023 moeten alle ziekenhuizen aantoonbaar voldoen aan de NEN7510 norm. De externe hercertificering in mei 2023 van locatie Den Haag leverde een aantal bevindingen op, waardoor het risico ontstond dat we niet op tijd konden voldoen aan deze eis van de IGJ.
- Maatregel: we hebben op dit risico adequaat gehandeld door een toegewijd team te formeren dat een robuust informatiebeveiligingssysteem versneld realiseerde, waarmee de bevindingen aantoonbaar verholpen werden en de voorbereidingen werden getroffen voor een organisatiebrede implementatie.
- Status: de maatregel leidde tot een succesvolle hercertificering op 10 augustus 2023 voor de locatie Den Haag. In december 2023 is een interne audit uitgevoerd op de compliance van de locatie Zoetermeer, ook deze leverde een positief resultaat op waardoor HagaZiekenhuis in 2023 NEN7510-compliant was.

2. Verbetering positie team informatiebeveiliging

- Risico: informatiebeveiliging raakt het hart en de operatie van ons ziekenhuis. Toenemende onzekerheid op dit gebied door hackers met verschillende motieven maar ook strengere wet- en regelgeving, vergt dat wij ons hier actief op voorbereiden.
- Maatregel: het team Informatiebeveiliging is organisatorisch direct onder leiding van de Chief Information Officer (CIO) geplaatst en versterkt met een ervaren CISO om het ISMS verder te verbeteren en te borgen binnen de organisatie.
- Status: de beoogde verbeteringen worden gerealiseerd door zowel de interne organisatie te versterken als het selecteren van partners op specialistische onderwerpen.

3. Verbeteren gebruikersbeheer in het EPD (HiX)

- Risico: uit diverse audits van KPMG voor Horizontaal Toezicht (type 2 verklaring) kregen we signalen dat het gebruikersbeheer van het EPD (HiX) onvoldoende groeide in volwassenheid. Het risico op ongeautoriseerde toegang tot een patiëntendossier groeide tot een onacceptabel niveau, waardoor verbetermaatregelen grondig zijn ingezet.
- Maatregel: om dit risico adequaat te adresseren is een plan gerealiseerd waarin zowel de historie van EPD-gebruikers sinds 2021 integraal is nagegaan op ongeautoriseerde toegang als het verbeteren van de interne processen en deze waar mogelijk te automatiseren. Met de nieuwe tooling kunnen medewerkers op basis van de informatie uit het HR-systeem automatisch worden beheerd op het gebied van toegang toe en rechten in EPD.
- Status: de resultaten van de integrale controle van EPD-gebruikers is teruggekoppeld aan de betrokken verzekeraar. In 2024 implementeren we de nieuwe tooling die de toegang tot het netwerk, het EPD en de mogelijkheden binnen het EPD automatisch realiseert op basis van de informatie uit het HR-systeem.

4. Beheersing bijdragen vanuit de industrie (Gunstbetoon)

- Risico: in 2022 startte de IGJ een onderzoek naar het gebruik van bijdragen vanuit de Geneesmiddelen en Geneeskundige Hulpmiddelen industrie. In het HagaZiekenhuis is hiervoor een extra intern onderzoek gedaan, waaruit geen onrechtmatigheden naar voren kwamen. We zijn echter wel tot de conclusie gekomen dat het risico op misbruik onacceptabel was en verbetering nodig was.
- Maatregel: de te treffen maatregelen hebben we in 2023 projectmatig aangepakt. We hebben in de volle breedte het onderwerp integriteit en gunstbetoon onder handen genomen. Zowel het onderzoeken van de historie, bestaande afspraken en registraties en het vormgeven van de toekomst zijn onderdeel van dit project.
- Status: in 2023 is dit project afgerond en zijn de resultaten teruggekoppeld aan de IGJ. In 2024 worden verdere verbeteringen gerealiseerd door onder andere het implementeren van een nieuwe projectadministratie.

Zorggerelateerde risico's

1. Overdracht

- Risico: de fusie van beide ziekenhuizen in 2023 deed het risico op overdrachtsfouten tussen de twee locaties groeien.
- Maatregel: in 2023 hebben we daarom veel aandacht besteed aan de kwaliteit van de overdracht tussen de beide locaties van het HagaZiekenhuis naar de eerste lijn.
- Status: Door een goede, eenduidige structuur met duidelijke werkafspraken, gekoppeld aan training en instructie, is het risico op overdrachtsfouten verminderd en onder controle. De huisarts krijgt na een klinische opname van de patiënt veel vaker tijdig een brief, mede door het maandelijks sturen op een vastgestelde indicator per medische vakgroep.

2. Antistolling

- Risico: Het gebruik van antistollingsmiddelen kent veel risico's.
- Maatregel: HagaZiekenhuis heeft een groot aantal preventieve maatregelen genomen om deze risico's te verkleinen. De antistollingscommissie heeft hierin een belangrijke rol.
- Status: de medische richtlijnen zijn up-to-date, er is een stollingsconsulente beschikbaar om voorschrijvers te adviseren, voorschrijvers krijgen training en er worden verbetermaatregelen opgesteld en uitgevoerd na het analyseren van incidenten.

3. Tekort aan medische hulpmiddelen

- Risico: door verschillende oorzaken (onder andere grondstoffentekort en het effect van de Medical Device Regulation), is er een reëel risico op het niet beschikbaar zijn van medische hulpmiddelen.
- Maatregel: actief voorraadbeheer en effectief beleid op de inzet van alternatieven (die voldoen aan wet- en regelgeving) zijn ingezet om dit risico te mitigeren.
- Status: de maatregelen hebben voorkomen dat de continuïteit van zorg onder druk kwam te staan.

Financiële risico's

1. Financiële stabiliteit van de organisatie

- Risico: de algehele financiële stabiliteit van HagaZiekenhuis was een van de grootste risico's van 2023, omdat deze achterbleven bij de gemaakte afspraken.
- Maatregel: door intensief contact met banken en verzekeraars, in combinatie met het maken van een verbeterstrategie, is ingegrepen op financiële prestaties. In 2023 zijn ook maatregelen, zoals een vacaturecommissie, geïntroduceerd om direct het resultaat positief te beïnvloeden.
- Status: in 2024 werken we verder aan stabiele en toekomstbestendige financiële prestaties als basis voor langdurig financiële afspraken met de financiers van het ziekenhuis.

2. Beheersing van het inkoop- en betalingsproces

- Risico: in 2023 hebben we vastgesteld dat er risico's in het inkoop- en betalingsproces zijn. Onze processen waren niet ingericht op de wijze die je van een organisatie van onze omvang en complexiteit mag verwachten. Daarvoor hebben we een extra interne audit uit laten voeren. Hieruit bleken geen onrechtmatige betalingen, maar wel een groot aantal noodzakelijke verbeterpunten om in control te komen.
- Maatregel: in 2024 is het Verbeterplan Inkoop en "Purchase 2 Pay" gestart om zowel de samenwerking met onze belangrijkste inkooppartner ZXL als de interne processen grondig aan te pakken. Hiermee zetten we een volwaardige bestel-, contracten- en verplichtingenadministratie op die waar mogelijk gekoppeld wordt met andere systemen. Het introduceren van 3-way matching zal in 2024 bijdragen aan het reduceren van risico's op dit punt. Met 3-way matching wordt de afstemming tussen de inkooporder, de geregistreerde levering en de factuur geborgd.
- Status: de governance op dit verbeterplan is ingeregeld inclusief de interne en externe bemensing van het project. De verwachting is dat in 2024 de beoogde verbeteringen worden gerealiseerd.

3. Horizontaal Toezicht

- **Risico:** Een goede en volledige registratie van zorgproducten is cruciaal voor de bekostiging van ziekenhuizen. In 2023 is in samenwerking met DSW als representerende zorgverzekeraar uitvoering gegeven aan Horizontaal Toezicht om te toetsen of er lacunes zijn in deze registratie. Het risico op een grote (onverwachte) impact op de bekostiging is, in het licht van de financiële prestaties, onwenselijk.
- **Maatregel:** in 2023 hebben we actief de achterstanden van 2021 weggewerkt en 2022 weten af te ronden, waardoor aansluiting kon worden gevonden bij het reguliere jaarritme. Tevens hebben we, op basis van de Q4-rapportage 2023 aan DSW, het aantal fouten ten opzichte van 2022 met een kwart weten te reduceren (van 142 naar 104), waardoor het foutpercentage (van 4,8% naar 4,6%) ook is gedaald.
- **Status:** wij verwachten in 2024 het jaar 2023 definitief te kunnen afsluiten en meer verbeteringen weten te realiseren, waardoor de ingezette lijn van verbetering wordt bestendigd.

1.5 Financieel beleid

1.5.1. Inleiding

Eind oktober 2022 is er (voorwaardelijke) overeenstemming bereikt tussen Reinier Haga Groep, HagaZiekenhuis, LangeLand Ziekenhuis, Reinier de Graaf Groep, banken, zorgverzekeraars en het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ) in het zogenaamde Hoofdlijnenakkoord (HLA) over de afspraken met betrekking tot ontvlechting van de Reinier Haga Groep en de fusie van HagaZiekenhuis en LangeLand Ziekenhuis. De effectuering van de afspraken heeft uiteindelijk plaatsgevonden op 1 maart 2023 waarvan de belangrijkste elementen de volgende zijn:

- Het LangeLand Ziekenhuis is middels een juridische fusie opgegaan in Stichting HagaZiekenhuis
- Reinier de Graaf Groep heeft een geldlening aan het LangeLand Ziekenhuis kwijtgescholden (hoofdsom plus interest € 12,1 miljoen)
- Reinier de Graaf Groep heeft € 5,7 miljoen in cash geschonken aan het LangeLand Ziekenhuis
- De helft van de stemgerechtigde aandelen in RHOC zijn verkocht aan de Reinier de Graaf Groep. Haga en Reinier de Graaf Groep bezitten vervolgens ieder 50% van de stemgerechtigde aandelen van RHOC
- De zorgverzekeraars hebben een omzetgarantie voor de locatie Zoetermeer gegeven voor de periode 2023 – 2025
- De zorgverzekeraars hebben een incidentele bijdrage ter dekking van de fusiekosten toegezegd
- Haga heeft zich gecommitteerd tot het implementeren van efficiency maatregelen in de bedrijfsvoering en aanpassingen in het zorgprofiel

Gedurende het tweede kwartaal van 2023 is gebleken dat de veronderstellingen zoals gebruikt in het meerjarenplan, dat als basis is gebruikt voor het HLA, te positief ingeschat waren waardoor Haga niet in staat zou zijn om aan de gestelde bankconvenanten te voldoen. Haga is vervolgens in contact getreden met banken en verzekeraars om de verwachte doorbreking van de convenanten te communiceren en te overleggen over de manier waarop de doorbreking te herstellen. Hiertoe is onder andere het verbeterplan HagaVooruit! ontwikkeld en zijn verschillende scenario's opgesteld om de mogelijkheden te onderzoeken en toetsen, gevalideerd door externe adviseurs.

In augustus 2024 is overeenstemming bereikt met verzekeraars, het WfZ en de banken omtrent een additionele bijdrage van verzekeraars en herziene financiële afspraken met banken en het WfZ. Als zodanig is er geen directe zorg meer omtrent de continuïteit en financiële positie van Haga.

Naast de transacties voortvloeiend uit het HLA heeft er eveneens een juridische fusie plaatsgevonden tussen Stichting HagaZiekenhuis en LabWest B.V., waardoor LabWest B.V. effectief per 31 december 2023 opgegaan is in Stichting HagaZiekenhuis.

1.5.2 Jaarverantwoording 2023

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de cijfers opgenomen van Stichting HagaZiekenhuis, LangeLand Huidkliniek B.V. en Stichting Zorg bij Uitstek. De vergelijkende cijfers over 2022, zowel in de geconsolideerde als enkelvoudige jaarrekening, bevatten eveneens de cijfers van voorheen Stichting LangeLand Ziekenhuis, voorheen Stichting Reinier Haga Groep en voorheen LabWest B.V., alsof de juridische fusies plaats hadden gevonden per 1 januari 2022.

In de onderstaande tabel worden de belangrijkste geconsolideerde financiële kengetallen weergegeven uit de geconsolideerde jaarrekening 2023.

(x € 1.000.000)	2023	2022
Zorgverzekeringswet	€ 583.9	€ 571.1
Subsidies Kaderwet	€ 9.0	€ 9.6
Beschikbaarheidsbijdragen	€ 22.0	€ 20.7
Overige bedrijfsopbrengsten	€ 189.7	€ 183.4
Som van bedrijfsopbrengsten	€ 804.6	€ 784.7
Uitbesteed werk en externe kosten	€ 93.2	€ 88.2
Lonen en salarissen	€ 227.3	€ 222.3
Sociale lasten	€ 34.3	€ 32.9
Pensioenlasten	€ 19.9	€ 20.0
Lonen en salarissen incl sociale- en pensioenlasten	€ 281.5	€ 275.2
Afschrijvingskosten	€ 28.8	€ 29.0
Overige bedrijfskosten	€ 407.8	€ 386.7
Som van bedrijfskosten	€ 811.3	€ 779.2
Bedrijfsresultaat	€ (6.7)	€ 5.5
Rente(baten) en rentelasten	€ (4.2)	€ 9.2
Belastingen	€ 0.2	€ 0.1
Resultaat deelnemingen	€ 0.4	€ 0.4
Aandeel derden	€ 0.3	€ 0.2
Resultaat	€ (2.5)	€ (3.5)
Netto resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	€ (20.3)	€ (3.6)

1.5.3 Resultatenrekening en balans

1.5.3.1. Resultatenrekening

De totale bedrijfsopbrengsten zijn met 2,5% gestegen ten opzichte van 2022 van € 784,7 miljoen naar € 804,6 miljoen.

Binnen de bedrijfsopbrengsten zijn de opbrengsten zorgverzekeringswet per saldo met ruim 2% gestegen, enerzijds vanwege een toename door jaarlijkse indexatie van de tarieven, anderzijds een afname van € 6 miljoen vanwege een lagere omzet dure geneesmiddelen.

De opbrengsten uit subsidies en beschikbaarheidsbijdragen voor 2023 zijn op een min of meer vergelijkbaar niveau als in 2022 uitgekomen.

De overige bedrijfsopbrengsten zijn met €6,3 miljoen gestegen ten opzichte van 2022. In de overige bedrijfsopbrengsten van 2023 zijn twee bijzondere posten opgenomen. Ten eerste een cash bijdrage van € 5,7 miljoen door de Reinier de Graaf Groep als onderdeel van de ontvlechting. Daarnaast een opbrengst van € 3,7 miljoen als onderdeel van de bijdrage van verzekeraars ter dekking van fusiekosten. De desbetreffende fusiekosten zijn geboekt op de verschillende regels binnen de bedrijfslasten en derhalve is het netto effect op het resultaat van deze posten nihil.

De totale bedrijfskosten zijn met 4% gestegen ten opzichte van 2022 van € 779,2 miljoen naar € 811,3 miljoen.

De kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten zijn met 5,5% toegenomen in vergelijking met 2022. De kosten voor ingehuurd personeel zijn met ongeveer € 1 miljoen toegenomen tot € 25,2 miljoen en blijven op een hoog niveau vanwege het gebrek aan gekwalificeerd personeel in bepaalde functies. De kosten van het honorarium van vrijgevestigde medisch specialisten is met € 4 miljoen toegenomen tot € 68 miljoen, ondermeer wegens een eenmalige bijdrage in kosten gerelateerd aan de fusie van de twee maatschappen en de stijging van de omzet.

Lonen en salarissen inclusief sociale en pensioenlasten nemen toe met ruim 2% ten opzichte van 2022. De stijging wordt veroorzaakt door de salarisstijgingen conform de CAO Ziekenhuizen, waarvan het effect deels al meegenomen was in 2022 bij de waardering van personeelgerelateerde voorzieningen, zoals PLB- en verlofuren. In de cijfers over 2023 is nog geen voorziening opgenomen voor de eveneens in de CAO

afgesproken generatieregeling, aangezien er nog onvoldoende zekerheid is omtrent de aantallen (verwachte) participanten en (verwachte) reductie in gewerkte uren.

De afschrijvingskosten in 2023 bevinden zich op vergelijkbaar niveau als in 2022.

De overige bedrijfskosten nemen toe met ruim 5% ten opzichte van 2022, voornamelijk veroorzaakt door inflatie. De voornaamste stijging van de kosten houdt verband met onderhoud en energie, welke van € 10,9 miljoen in 2022 naar € 23,7 miljoen zijn gestegen. De onderhoudskosten bevatten onder andere een eenmalige last van € 5,7 miljoen verband houdend met de afwikkeling van een langlopend dispuut met de onderhoudspartner. De energiekosten zijn met name gestegen vanwege de zeer hoge energietarieven gedurende de eerste helft van 2023.

In 2023 is Haga met het verbeterplan HagaVooruit! gestart, welk programma naar verwachting ongeveer € 20 miljoen zal kosten, gespreid over de jaren 2023 – 2026. In 2023 is er € 2 miljoen aan het programma besteed, welke kosten opgenomen zijn onder de verschillende regels van de bedrijfskosten.

Als resultante van bovenstaande ontwikkelingen komt het bedrijfsresultaat over 2023 uit op een negatief bedrag van € 6,7 miljoen waar in 2022 het bedrijfsresultaat € 5,5 miljoen positief bedroeg.

De financiële baten en lasten laten in 2023 per saldo een bate zien van € 4,2 miljoen vergeleken met een last van € 9,2 miljoen in 2022. Het verschil wordt vrijwel volledig verklaard door een eenmalige bate van € 12,1 miljoen vanwege het kwijtschelden van een lening aan voorheen Langeland Ziekenhuis door Reinier de Graaf Groep, wederom als onderdeel van de afspraken rond ontvlechting en fusie.

Het resultaat voor belasting komt uit op € 2,5 miljoen negatief versus € 3,6 miljoen negatief in 2022.

Geschoond voor de incidentele, eenmalige baten uit hoofde van de kwijtgescholden lening en cash bijdrage van Reinier de Graaf van in totaal € 17,8 miljoen is het resultaat voor belasting in 2023 € 20,3 miljoen negatief. Het resultaat na belastingen, belang derden en resultaat deelnemingen is vrijwel gelijk aan het resultaat voor belasting.

1.5.3.2. Balans

Vanwege de financiële situatie en als gevolg van de fusie tussen Haga en LangeLand is het investeringsniveau in materiële vaste activa relatief laag geweest in 2023 en significant lager dan in het voorgaande jaar (2023 - € 12,8 miljoen, 2022 - € 19,2 miljoen). De afschrijvingen blijven op hetzelfde niveau als in 2022 van € 28,8 miljoen waardoor het saldo materiële vaste activa is afgenomen met € 16 miljoen (2023 - € 282,9 miljoen, 2022 - € 298,9 miljoen). In 2023 is onder andere geïnvesteerd in de vernieuwing en uitbreiding van de ICT omgeving en de conversie van het EPD systeem naar een nieuwere versie in Den Haag.

De kortlopende vorderingen nemen af met € 34,6 miljoen (2023 - € 106,2 miljoen, 2022 - € 140,8 miljoen) als gevolg van afspraken met verzekeraars met betrekking tot bevoorschotting en overeenstemming met verzekeraars over de afwikkeling van oude jaren.

De liquide middelen zijn toegenomen met € 21,3 miljoen (2023 - € 32,1 miljoen, 2022 - € 10,8 miljoen), voornamelijk door een lager investeringsniveau in 2023 en reductie van het saldo aan kortlopende vorderingen.

Rentedragende schulden nemen af met € 25,9 miljoen (2023 - € 180,5 miljoen, 2022 - € 206,4 miljoen). Enerzijds neemt de schuld af door het kwijtschelden van de lening verstrekt door Stichting Reinier de Graaf Groep in het kader van de ontvlechting van de Reinier Haga Groep (€ 12,1 miljoen), anderzijds door reguliere aflossingen (€ 13,8 miljoen). Conform de presentatie in 2022 is een deel van de langlopende leningen als kortlopend geïdentificeerd vanwege het feit dat Haga per eind 2023 niet voldeed aan de convenanten van de financiering en de ongeborgde leningen derhalve direct opeisbaar waren.

De overige kortlopende schulden nemen af met € 3,7 miljoen (2023 - € 153,6 miljoen, 2022 - € 157,3 miljoen), voornamelijk door een lager saldo versus participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen, welke daling eveneens gerelateerd is aan de afwikkeling van de ontvlechting van de Reinier Haga Groep.

1.5.3.3. Ratio's in bankconvenanten

Als onderdeel van het HLA zijn er ten tijde van de fusie herziene convenanten voor de nieuwe fusiecombinatie afgesproken met de banken, zoals hieronder vermeld:

- Solvabiliteit van minimaal 22,5% per 31 december 2023 en 25% voor de jaren daarna;
- DSCR van minimaal 1,4;
- Net debt / EBITDA van maximaal 4;
- een EBITDA-floor van € 44,7 mln.

Gedurende het tweede kwartaal van 2023 werd duidelijk dat Haga niet aan deze convenanten zou kunnen voldoen op basis van interim resultaten en hernieuwde projecties naar de toekomst. Vanaf dat moment is Haga in contact getreden met verzekeraars en banken om een oplossing te vinden voor de ontstane situatie, waarbij de belangen van alle betrokken partijen in ogenschouw zijn genomen.

Continuïteit van de patiëntenzorg is daarin leidend geweest, met tegelijkertijd het besef dat een verbetering van de financiële prestaties noodzakelijk is om deze continuïteit te kunnen waarborgen. Een belangrijk onderdeel in dit geheel betreft het verbeterplan HagaVooruit! waarin verschillende werkstromen opgenomen zijn om tot een slagvaardigere, financieel gezondere organisatie te komen.

De financiële voordelen voortvloeiend uit de executie van het plan zijn intern en extern getoetst en als zodanig realistisch beoordeeld dat op basis hiervan nieuwe afspraken zijn gemaakt met de verzekeraars en banken. In augustus 2024 is hierover definitieve overeenstemming bereikt waar Haga een waiver heeft gekregen voor het niet voldoen aan de convenanten per 31 december 2023 en de volgende afspraken met betrekking tot convenanten voor 2024 - 2026 zijn gemaakt:

Convenant	2024	2025	2026
Solvabiliteit - minimaal	19.0%	17.5%	20.0%
DSCR - minimaal	1.2x	1.4x	1.4x
Net debt / EBITDA - maximaal	5.0x	4.0x	4.0x
EBITDA floor in € mln	30.0	38.0	48.0

Gebaseerd op de aanvullende toezeggingen vanuit verzekeraars, de (her)definitie van de verschillende bovenstaande begrippen inclusief incidentele posten, de interim-resultaten van 2024 en de projecties naar de toekomst is de verwachting gerechtvaardigd dat Haga aan bovenstaande convenanten zal kunnen voldoen.

1.5.4 Vooruitblik 2024

In de loop van 2023 zijn er diverse initiatieven in gang gezet onder de paraplu van het verbeterprogramma 'HagaVooruit!', waarvan de uitvoering voor een belangrijk deel in 2024 ter hand is genomen. Enerzijds brengen deze initiatieven additionele kosten met mee, anderzijds levert het programma besparingen en efficiency-voordelen op. Met name in de aanvangsfase van het programma gaat de kost echter voor de baat en heeft dit een drukkend effect op het bedrijfsresultaat. Hierbij dient aangetekend te worden dat een significant deel van de additionele kosten voortvloeiend uit de fusie van Haga en LangeLand door verzekeraars wordt gedragen.

In de begroting over 2024 zijn bovenstaande elementen in ogenschouw genomen en de gerealiseerde resultaten tot dusver over 2024 laten een aanzienlijke verbetering zien ten opzichte van deze begroting en 2023. De huidige liquiditeitspositie is eveneens comfortabel gezien de bestaande beschikbare faciliteiten en er zijn geen indicaties waardoor dit beeld zou wijzigen in de nabije toekomst.

Het gepresenteerde meerjarige verbeterplan in combinatie met de financiële resultaten tot dusver over 2024 zijn de basis geweest voor gesprekken met banken en verzekeraars met betrekking tot herziening van de condities van de financiering en additionele financiële steun vanuit de verzekeraars voor de executie van het verbeterplan. Dit heeft in augustus 2024 geresulteerd in overeenstemming met de banken, onder andere over aanwending van de verkoopopbrengst van onze locatie Sportlaan in Den Haag en aangepaste financiële ratio's, waardoor de continuïteit van Haga voor de komende jaren geborgd is. Een belangrijk element is hierbij dat het verbeterplan conform aannames uitgevoerd zal worden.

2. Verslag raad van toezicht

2.1.1 Samenstelling

Met dit jaarverslag informeert de raad van toezicht van het HagaZiekenhuis de stakeholders over de samenstelling en activiteiten van de raad over het jaar 2023.

De raad van toezicht houdt integraal toezicht op het beleid van de raad van bestuur en op de aan de stichting HagaZiekenhuis gelieerde rechtspersonen. De raad van toezicht benoemt leden van de raad van bestuur en functioneert als toezichthouder en klankbord voor de raad van bestuur bij bestuurlijke en strategische vraagstukken. De taken en bevoegdheden van de toezichthouders zijn vastgelegd in de statuten en het reglement raad van toezicht. Tevens fungeert de raad van toezicht als werkgever van de leden van de raad van bestuur.

De raad van toezicht bestaat uit onafhankelijke leden, met een diversiteit in leeftijd, geslacht, ervaring en deskundigheidsgebied. In de selectieprocedure voor een lid van de raad van toezicht worden hoofd- en/of nevenfuncties betrokken bij de beoordeling van de onafhankelijkheid.

De raad van toezicht voldoet aan de vereisten van de Governance Code Zorg 2022. Ten aanzien van de bezoldiging voldoet de raad van toezicht uiteraard aan de kaders van de Wet Normering Topinkomens (WNT).

Met ingang van 15 december 2022 bestaat de raad van toezicht van stichting HagaZiekenhuis uit:

- Mevrouw M.A.M. Barth (voorzitter)
- De heer P.L. Batenburg (vicevoorzitter)
- Mevrouw V.E. Hart (lid)
- De heer S. Vermeer (lid, op voordracht van de Patiëntenraad)
- Mevrouw J. van Vliet - Eppinga (lid)

De raad is nauw betrokken bij het HagaZiekenhuis en laagdrempelig beschikbaar voor gremia, medewerkers en adviesorganen. De raad investeert in goede relaties met in- en externe stakeholders van het ziekenhuis. Leden van de raad van toezicht leggen werkbezoeken af in beide locaties van het ziekenhuis, hebben regelmatig overleg met gremia en vragen gremia om advies wanneer dat nodig of gewenst is.

2.1.2 Commissies

Ter voorbereiding van de werkzaamheden heeft de raad van toezicht in 2022 drie commissies ingesteld die ook in 2023 functioneerden:

Auditcommissie Financiën & IT

Auditcommissie Kwaliteit & Veiligheid

Auditcommissie Governance & HRM

Aan vergaderingen van de auditcommissies nemen ook de betreffende portefeuillehouders van de raad van bestuur deel. De commissies van de raad van toezicht zijn vanaf de aanstelling van de raad van toezicht als volgt samengesteld:

Commissie	Samenstelling
Auditcommissie Governance & HR	Mevrouw Barth (voorzitter) Mevrouw Van Vliet - Eppinga (lid)
Auditcommissie Finance & IT	Mevrouw Hart (voorzitter) De heer Vermeer (lid)
Auditcommissie Kwaliteit & Veiligheid	De heer Batenburg (voorzitter) Mevrouw Van Vliet - Eppinga (lid)

2.1.3 Nevenfuncties

De leden van de raad van toezicht bekleedden ultimo 2023 naast hun lidmaatschap van de raad van toezicht van HagaZiekenhuis de volgende (neven)functies:

Naam lid	Nevenfuncties
Mevrouw M.A.M. Barth (voorzitter)	Voorzitter RvT Centraal Beheer APF Voorzitter RvT Nova College Voorzitter RvT KRO-NCRV Lid RvT GGZ Noord Holland Noord Docent Leergang Board Potentials NR Academy
De heer P.L. Batenburg (vicevoorzitter)	Zelfstandig adviseur Voorzitter RvT Oogziekenhuis Rotterdam Voorzitter RvT Dijklander Ziekenhuis Hoorn/Purmerend Voorzitter RvC Diabeter Voorzitter RvT Nierstichting Nederland
Mevrouw V.E. Hart (lid)	CFRO Invest International Consultant/interim manager/trainer Inspiring Finance Holding BV & Inspiring Finance Consultancy BV Lid RvT Ipse de Bruggen Voorzitter RvT Stichting Haagse Gezondheidszorg Bestuurslid Nyenrode NBP Alumni Vereniging Auditor/assessor Register CBM
De heer S. Vermeer (lid, op voordracht van de Patiëntenraad)	CIO / Directeur Informatie & Technologie Erasmus MC Lid Raad van Commissarissen anDREa b.v. Bestuurslid Vereniging Samenwerkende Chipsoft Ziekenhuizen
Mevrouw J. van Vliet - Eppinga (lid)	Interim-bestuurder en adviseur Lid RvC Bo-Ex Utrecht Lid RvT Waarborgfonds voor de zorg (wzf) Lid Pensioenraad PFZW

2.1.4 Rooster van aftreden

Naam lid	Datum 1 ^e benoeming	Datum mogelijke herbenoeming	Aftreeddatum
Mevrouw M.A.M. Barth (voorzitter)	15 december 2022	15 december 2026	15 december 2030
De heer P.L. Batenburg (vicevoorzitter)	15 december 2022	15 december 2026	15 december 2029
Mevrouw V.E. Hart (lid)	15 december 2022	15 december 2026	15 december 2029
De heer S. Vermeer (lid, op voordracht van de Patiëntenraad)	15 december 2022	15 december 2026	15 december 2028
Mevrouw J. van Vliet - Eppinga (lid)	15 december 2022	15 december 2026	15 december 2030

2.1.5 Vergaderingen

De raad van toezicht vergadert in aanwezigheid van de leden van de raad van bestuur en heeft daarnaast eigen voorbesprekingen en overleggen.

In 2023 vergaderde de raad van toezicht 13 keer plenair met de raad van bestuur. Dit betrof de reguliere vergaderingen en de extra ingelaste vergaderingen. Daarnaast werd geregeld overleg gevoerd vanuit de raad van toezicht met individuele leden van de raad van bestuur.

Voorafgaand aan de reguliere plenaire vergaderingen vergaderen de verschillende commissies om op de betrokken onderwerpen tot detailinzicht te komen, te verdiepen en/of tot advies te komen aan de complete raad van toezicht.

Daarnaast vond regelmatig overleg plaats tussen de voorzitter van de raad van toezicht en de voorzitter raad van bestuur ("voorzittersoverleg") om actuele informatie uit te wisselen, bij te praten, nader af te stemmen en bijeenkomsten voor te bereiden.

De raad van toezicht bereidt de plenaire vergaderingen voor in afstemming tussen de voorzitter raad van toezicht en de voorzitter raad van bestuur, waarbij beiden agendapunten inbrengen om te komen tot een relevante en gebalanceerde agenda. Bij de voorbereiding van de diverse auditcommissies vindt afstemming plaats tussen de voorzitter van de auditcommissie en het lid raad van bestuur waarvan de portefeuille aansluit op de betreffende auditcommissie.

In 2023 vond tweemaal een artikel 24 (WOR) overleg plaats waarin de Ondernemingsraad, de raad van toezicht en de raad van bestuur met elkaar in gesprek zijn gegaan over de toekomst en strategie van het HagaZiekenhuis. Vergelijkbare overleggen zijn ook gevoerd met de Medische Specialistische Coöperatie, het Verpleegkundig Stafbestuur en de Patiëntenraad. De raad van toezicht hecht veel waarde aan deze overleggen, en beschouwt deze als een belangrijke bron van informatie voor het toezichthoudende werk.

2.1.6 Informatievoorziening en besprekpunten in vergaderingen

De raad van bestuur informeert de raad van toezicht in ieder geval ieder kwartaal door middel van een bestuurlijke voortgangsrapportage en zoveel vaker als nodig is op basis van actuele ontwikkelingen. Deze rapportage gaat in op kwaliteit en veiligheid, de productie en de financiële stand van zaken, specifieke thema's als HR en IT en de voortgang van samenwerkingstrajecten.

Onderwerpen rond governance, kwaliteit en veiligheid van de zorg, financiën en digitalisering/ IT komen daarnaast uitgebreid aan de orde in de hiervoor ingestelde auditcommissies.

De volgende onderwerpen waren in 2023 belangrijke gespreksthema's:

- Afwikkeling ontvlechting Reinier Haga Groep (RHG) op basis van het Hoofdlijnenakkoord (HLA) uit 2022, inclusief fusie tussen HagaZiekenhuis in de Den Haag met het LangeLand Ziekenhuis in Zoetermeer per 1 maart 2023;
- Goedkeuring nieuwe statuten HagaZiekenhuis;
- Financiële situatie van het ziekenhuis, op basis van exploitatieresultaten, begrotingen en jaarrekeningen: inzicht en te nemen maatregelen;
- Verbeterplan HagaVooruit! Opzet en uitvoering van plannen om HagaZiekenhuis zorginhoudelijk up to date en financieel en bestuurlijk toekomstbestendig te maken;
- Opzet en ontwikkeling van de nieuwe besturingsfilosofie met een herordening van de inrichting van het HagaZiekenhuis;
- Update van de strategie HagaZiekenhuis;
- Gesprekken en afspraken met banken, verzekeraars in het kader van de financiële situatie alsmede de zorgverkoop;
- Besluitvormingstraject geboortezorg Zoetermeer en zorginhoudelijk profiel van de locatie in Zoetermeer;
- Kwaliteit en veiligheid van zorg, waaronder calamiteiten, kwaliteitssystemen en overleggen met de IGJ;
- Goedkeuring van fusie LabWest met HagaZiekenhuis;
- Implementeren van good governance en inrichting van (toezichts)processen;
- ICMT (investeringen en implementaties) en digitalisering.

In januari 2024 heeft de raad van toezicht een sessie gewijd aan de zelfevaluatie. Hierin heeft de raad geconstateerd dat de raad functioneert als een hecht team, met een open en constructief-kritische cultuur. Alle leden van de raad hebben de nodige tijd en energie aan hun verantwoordelijkheden gewijd. Op basis van de zelfevaluatie zijn een aantal afspraken gemaakt over het verder versterken van de processen binnen en rondom de raad van toezicht.

2.1.7 Werkbezoeken

De raad van toezicht wil HagaZiekenhuis goed leren kennen en zichtbaar zijn in de organisatie. Daarom heeft de raad van toezicht in 2023 in wisselende samenstelling vijf werkbezoeken gebracht aan beide locaties van het ziekenhuis. Het waren informatieve bezoeken waarin niet alleen kennis is gemaakt met afdelingen en zorgprocessen maar ook de persoonlijke ontmoeting met medewerkers volop ruimte en aandacht heeft gekregen.

Op 9 maart 2023 hebben dhr. Batenburg en mw. Barth bezoeken gebracht aan de Spoedeisende Hulp, Radiologie, Intensive Care en Moeder en Kind-afdeling in Zoetermeer. Ook bezochten zij die dag de Intensive Care, Spoedeisende Hulp, Operatiekamers en afdeling ICMT in Den Haag.

Op 22 maart bezochten mw. Hart en mw. Van Vliet in Den Haag de Spoedeisende Hulp, Operatiekamers, de Poliklinische Operatiekamer en de Ziekenhuis Apotheek.

Mw. Barth, dhr. Batenburg, mw. Hart en dhr. Vermeer brachten op 24 april 2023 een bezoek aan LabWest en de afdeling Facilitair in Den Haag.

Mw. Barth, dhr. Batenburg, mw. Hart en dhr. Vermeer bezochten op 10 mei 2023 in Den Haag het Juliana Kinderziekenhuis en het Ronald McDonald Huis.

Op 31 mei brachten mw. Barth, dhr. Batenburg, mw. Hart en dhr. Vermeer een werkbezoek aan het Hart Long Centrum in Den Haag.

2.1.8 Samenstelling raad van bestuur

In 2023 is de raad van toezicht met prioriteit en in harmonieuze en constructieve samenwerking met de diverse gremia aan de slag gegaan met het versterken van de omvang en de kwaliteit van de raad van bestuur van Stichting HagaZiekenhuis.

In dit kader heeft de raad van toezicht de raad van bestuur per 1 maart 2023 versterkt met Hans Turkesteen, als lid raad van bestuur a.i. met de portefeuille financiën, huisvesting en IT. Tussen 1 juli 2023 en 1 september

2023 was de heer Turkesteen ook voorzitter van de raad van bestuur a.i. Hij volgde in die functie Norbert Hoefsmit op, die door de vorige raad van toezicht per 1 februari 2023 was benoemd tot voorzitter van de raad van bestuur a.i. van de Reinier Haga Groep en van 1 maart 2023 tot 1 juli 2023 tot voorzitter van de raad van bestuur van HagaZiekenhuis.

Per 1 juli 2023 is Hans Feenstra aangetreden als lid raad van bestuur a.i. met de portefeuille kwaliteit en veiligheid van zorg. Hans Feenstra heeft deze rol tot 1 februari 2024 vervuld.

Op 1 september 2023 is Peter van der Meer als voorzitter van de raad van bestuur in vaste dienst getreden. De raad van toezicht is blij met de komst van deze zeer ervaren, kundige ziekenhuisbestuurder. Hiermee is het fundament gelegd voor het creëren van bestuurlijke stabiliteit en continuïteit van het HagaZiekenhuis, een van de voornaamste ambities van de raad van toezicht.

Direct na het aantreden van Peter van der Meer heeft de raad van toezicht de werving van een vast lid van de raad van bestuur met als portefeuille kwaliteit van zorg opgestart. Deze procedure is begin 2024 succesvol afgerond en heeft geleid tot de benoeming van Ilse van Stijn als lid raad van bestuur met genoemde portefeuille. De raad van toezicht is er trots op dat een bestuurder van haar kaliber zich duurzaam aan HagaZiekenhuis verbindt. Ilse is op 1 april 2024 begonnen.

Na deze benoeming heeft de raad van toezicht de werving opgestart voor het derde, vaste lid van de raad van bestuur, met de portefeuille bedrijfsvoering en ICT. Inmiddels is Vincent van Rijswijk per 1 oktober aanstaande voor deze positie benoemd. Met deze benoeming is de samenstelling van de nieuwe raad van bestuur voltooid en wordt een belangrijk fundament gelegd voor een duurzame toekomst van het HagaZiekenhuis.

De raad van toezicht constateert dat de (interim-)bestuurders een belangrijke bijdrage leveren of hebben geleverd aan een bloeiende toekomst van het HagaZiekenhuis. De raad van toezicht bedankt hen voor hun grote inzet en betrokkenheid.

30 augustus 2024,
Namens de leden van de raad van toezicht,

Drs. M.A.M. Barth, Voorzitter

3. Jaarrekening

Jaarrekening 2023 (geconsolideerd en enkelvoudig)

INHOUDSOPGAVE		Pagina
1.1	Geconsolideerde jaarrekening	
1.1.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2023	35
1.1.2	Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023	37
1.1.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2023	38
1.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	39
1.1.5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2023	52
1.1.6	Mutatieoverzicht immateriële vaste activa	60
1.1.7	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	61
1.1.8	Mutatieoverzicht financiële vaste activa	62
1.1.9	Overzicht langlopende schulden ultimo 2023	63
1.1.10	Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023	65
1.2	Enkelvoudige jaarrekening	
1.2.1	Enkelvoudige balans per 31 december 2023	75
1.2.2	Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2023	77
1.2.3	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening	78
1.2.4	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2023	79
1.2.5	Enkelvoudig mutatieoverzicht immateriële vaste activa	87
1.2.6	Enkelvoudig mutatieoverzicht materiële vaste activa	88
1.2.7	Enkelvoudig mutatieoverzicht financiële vaste activa	89
1.2.8	Overzicht langlopende schulden ultimo 2023 (enkelvoudig)	90
1.2.9	Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2023	92
1.2.10	Vaststelling en goedkeuring	96
4.0	Overige gegevens	
4.1	Nevenvestigingen	98
4.2	Statutaire regeling bestemming van het resultaat	98
4.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	98

1.1 Geconsolideerde jaarrekening 2023

1.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-23	31-dec-22
		€	€
ACTIVA			
A Vaste activa			
I Immateriële vaste activa	1		
1. goodwill		233.204	290.178
Totaal immateriële vaste activa		<u>233.204</u>	<u>290.178</u>
II Materiële vaste activa	2		
1. bedrijfsgebouwen en -terreinen		148.561.707	153.515.989
2. machines en installaties		78.230.495	83.033.764
3. andere vaste bedrijfsmiddelen		47.683.224	50.361.900
4. vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa		8.445.633	11.968.392
Totaal materiële vaste activa		<u>282.921.059</u>	<u>298.880.045</u>
III Financiële vaste activa	3		
1. deelnemingen		5.447.718	5.684.000
2. vorderingen op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen		1.937.415	1.942.582
3. overige vorderingen		3.879.955	5.157.142
Totaal financiële vaste activa		<u>11.265.088</u>	<u>12.783.724</u>
B Vlottende activa			
I Voorraden	4		
1. gereed product en handelsgoederen		5.931.788	6.672.368
Totaal voorraden		<u>5.931.788</u>	<u>6.672.368</u>
II Onderhanden werk DBC's en DBC-zorgproducten	5	7.015.547	7.903.352
III Vorderingen	6		
1. op handelsdebiteuren		38.669.885	49.249.172
2. op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen		249.945	1.817.811
3. overige vorderingen		67.316.115	89.721.275
Totaal vorderingen		<u>106.235.945</u>	<u>140.788.258</u>
IV Liquide middelen	7	32.059.533	10.766.988
C Totaal activa		<u>445.662.164</u>	<u>478.084.913</u>

1.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-23 €	31-dec-22 €
PASSIVA			
D Groepsvermogen	8		
I Gestort en opgevraagd kapitaal		45	45
II Overige reserves		102.160.633	104.627.916
III Aandeel derden		548.569	511.659
Totaal groepsvermogen		<u>102.709.247</u>	<u>105.139.620</u>
E Voorzieningen	9		
1. overige		8.892.047	9.240.816
Totaal voorzieningen		<u>8.892.047</u>	<u>9.240.816</u>
F Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	10		
1. schulden aan banken		72.024.769	77.179.409
2. achtergestelde leningen groepsmaatschappijen		-	11.946.200
Totaal langlopende leningen		<u>72.024.769</u>	<u>89.125.609</u>
G Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)	11		
1. schulden aan leveranciers en handelskredieten		44.611.486	49.745.716
2. aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen		5.154.640	5.405.534
3. aflossingsverplichtingen lopend boekjaar langlopende leningen		605.001	487.502
4. schulden aan banken (leningen)		102.724.901	111.390.685
5. schulden aan participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen		7.243.530	18.434.816
6. belastingen en premies sociale verzekeringen		15.779.993	13.022.557
7. schulden ter zake pensioenen		6.540.733	5.934.053
8. overige schulden		79.375.817	70.158.005
Totaal kortlopende schulden		<u>262.036.101</u>	<u>274.578.868</u>
H Totaal passiva		<u>445.662.164</u>	<u>478.084.913</u>

1.1.2 GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

	Ref.	2023		2022	
		€	€	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:					
A Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	14				
1. Zorgverzekeringswet		583.881.509		571.079.868	
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurige zorg		8.978.750		9.556.837	
2. Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties		22.025.923		20.684.480	
4. Baten uit onderaanneming		5.671.516		4.001.181	
			620.557.698		605.322.366
Overige bedrijfsopbrengsten	15	184.034.100		179.404.216	
			184.034.100		179.404.216
Som der bedrijfsopbrengsten			804.591.798		784.726.582
BEDRIJFSLASTEN:					
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	16	93.199.883		88.243.668	
Lonen en salarissen	17	227.346.377		222.336.844	
Sociale lasten	17	34.279.519		32.881.460	
Pensioenlasten	17	19.859.532		20.004.450	
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	18	28.830.629		28.995.726	
Overige bedrijfskosten	19	407.765.451		386.729.441	
Som der bedrijfslasten			811.281.391		779.191.589
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	20	12.276.058		31.394	
Rentelasten en soortgelijke kosten	20	8.054.434		9.190.007	
			-4.221.624		9.158.613
RESULTAAT VOOR BELASTING			-2.467.969		-3.623.620
Belastingen	21		-162.318		-95.401
Aandeel in winst/verlies van ondernemingen waarin wordt deelgenomen			417.586		449.091
Aandeel derden	22		-254.569		-217.659
RESULTAAT BOEKJAAR			-2.467.270		-3.487.589
RESULTAATBESTEMMING					
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>			2023		2022
			€		€
Toevoeging/onttrekking:					
Overige reserves			-2.467.270		-3.487.589
			-2.467.270		-3.487.589

1.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2023

	Ref.	2023		2022	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Som der bedrijfsopbrengsten en bedrijfslasten			-6.689.593		5.534.993
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	18	28.830.629		28.995.726	
- mutaties voorzieningen	9	-348.769		4.074.882	
			28.481.860		33.070.608
Veranderingen in werkkapitaal:					
- voorraden	4	740.580		1.615.194	
- mutatie onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	5	887.805		-1.283.979	
- vorderingen	6	34.552.313		-41.554.127	
- kortlopende schulden (excl.schulden aan banken)	11	-3.745.360		36.325.803	
			32.435.338		-4.897.109
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			54.227.605		33.708.492
Ontvangen interest	20	179.858		326.837	
Betaalde interest	20	-8.054.434		-9.485.450	
Betaalde belastingen	21	-162.318		-95.400	
			-8.036.894		-9.254.013
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			46.190.711		24.454.479
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investeringen materiële vaste activa	2	-12.814.669		-19.182.312	
Desinvestering / overdracht RHMDC	3	653.868		-	
Dividenduitkering minderheidsaandeelhouder	8	-217.659		-163.726	
Aflossing/Opname leningen u/g	3	1.256.971		-160.000	
Waarborgsommen	3	27.142		-	
Overige mutaties		-		-60.697	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-11.094.347		-19.566.735
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Aflossing rentedragende schulden	10	-13.803.819		-13.322.763	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-13.803.819		-13.322.763
Mutatie geldmiddelen					
			21.292.545		-8.435.019
Stand geldmiddelen per 1 januari	7		10.766.988		19.202.007
Stand geldmiddelen per 31 december	7		32.059.533		10.766.988
Mutatie geldmiddelen			21.292.545		-8.435.019

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Stichting HagaZiekenhuis, KvK-nummer 27268552, is een algemeen, topklinisch ziekenhuis en is gevestigd op drie locaties: Els Borst-Eilersplein 275 te Den Haag, Europaweg 151 te Zoetermeer en Toneellaan 1 te Zoetermeer.

Stichting Hagaziekenhuis ("Haga") heeft ten doel het (doen) bevorderen, (doen) verlenen en (doen) reorganiseren van de gezondheidszorg in de ruimste zin, waaronder in ieder geval begrepen het in stand houden, beheren en exploiteren van een instelling voor medisch specialistische zorg met bijbehorende inrichtingen en voorzieningen.

Ontvlechting Reinier Haga Groep / Fusie HagaZiekenhuis met LangeLand Ziekenhuis

In 2013 zijn Stichting HagaZiekenhuis en Stichting Reinier de Graaf Groep een bestuurlijke fusie met elkaar aangegaan onder de statutaire naam Stichting Reinier Haga Groep ("RHG"), in 2015 is Stichting LangeLand Ziekenhuis eveneens toegetreten tot RHG.

Eind 2019 hebben het bestuur en de raad van toezicht van RHG besloten om de samenwerking te ontvlechten. Eind oktober 2022 is er (voorwaardelijke) overeenstemming bereikt tussen Reinier Haga Groep, HagaZiekenhuis, LangeLand Ziekenhuis, Reinier de Graaf Groep, banken, zorgverzekeraars en het Waarborgfonds voor de Zorgsector over het zogenaamde Hoofdlijnenakkoord. Het Hoofdlijnenakkoord omvat de ontvlechting van de RHG-groep, een verzelfstandiging van de Reinier de Graaf Groep en een fusie tussen HagaZiekenhuis en LangeLand Ziekenhuis. In februari 2023 zijn de contractuele voorwaarden definitief ingevuld en zijn de ontvlechting van RHG en fusie van Haga en LangeLand per 1 maart 2023 geëffectueerd.

In het kader van de effectuering van de overeenstemming zijn onder andere de volgende transacties uitgevoerd:

- Op 28 februari 2023 zijn Stichting LangeLand Ziekenhuis en Stichting Beheer Registergoederen Algemeen Ziekenhuis Zoetermeer gefuseerd en zijn vervolgens op 1 maart 2023 de Stichting Reinier Haga Groep en Stichting LangeLand Ziekenhuis opgegaan in de Stichting HagaZiekenhuis.
- Op 1 maart 2023 heeft Reinier de Graaf Groep afstand gedaan van de huidige en toekomstige vorderingen op LangeLand Ziekenhuis uit hoofde van de geldlening van 9 juni 2015 en tevens heeft Reinier de Graaf Groep een bedrag van € 5,7 miljoen geschonken aan het LangeLand Ziekenhuis.
- Stichting Reinier Haga Groep heeft 45 van haar 90 winstrechtloze aandelen in het Reinier Haga Orthopedisch Centrum verkocht aan de Reinier de Graaf Groep. HagaZiekenhuis en Reinier de Graaf Groep hebben na de fusie per 1 maart 2023 ieder 45 van de winstrechtloze aandelen.
- Vanaf 1 maart 2023 staan alleen Reinier de Graaf Groep en het HagaZiekenhuis garant voor respectievelijk 40% en 60% van de bancaire verplichtingen van het Reinier Haga Orthopedisch Centrum. De onderliggende overeenkomst van interne draagplicht is aangepast naar dezelfde verhouding van 40% respectievelijk 60%.

Aanleiding en status verbeterplan HagaVooruit! en bereikte overeenstemming met zorgverzekeraars en banken/Waarborgfonds voor de Zorgsector

Kort na de bovenstaande ontvlechting bleek dat de financiële veronderstellingen in het ontvlechtigingsplan te optimistisch waren en dat Haga niet kon voldoen aan de gestelde bankratio's over 2023.

Als gevolg hiervan is Haga medio 2023 met behulp van externe adviseurs gestart met een verbeterplan, dat moet leiden tot een robuuste, toekomstbestendige organisatie welke ook financieel in lijn met een groot STZ (topklinisch ziekenhuis) presteert. Kern van het verbeterplan (hierna: HagaVooruit!) is een scherpere focus op activiteiten in combinatie met operational excellence in de uitvoering. Het succes van het verbeterplan hangt tevens samen met de noodzakelijke gedragsverandering van onze medisch specialisten en het ziekenhuispersoneel (cultuuromslag) en de noodzakelijke (inhaal) investeringen in de IT-omgeving. Omdat dit een meerjarig informatieprogramma betreft en het financiële resultaat niet direct zichtbaar is, waren er tevens aanvullende financiële middelen nodig.

Het herstelplan HagaVooruit! beoogt de komende jaren een besparing van ruim € 35 miljoen te realiseren (€ 15 miljoen in 2024, € 25 miljoen in 2025 en € 35 miljoen in 2026). Dit betreft onze 'managementcase'. Deze doelstelling is uitdagend gegeven de culturele omslag die hiervoor nodig is, maar is op basis van externe validaties wel realistisch. Omdat een groot aantal veranderingen tijd nodig hebben is er een afslag gemaakt op de doelstellingen, op basis waarvan een voorstel is gemaakt richting de banken ten aanzien van nieuwe bankconvenanten voor de periode 2024-2026 (dit betreft onze 'bankcase'. De status van HagaVooruit! ligt bij het opstellen van de jaarrekening op schema (comfortabel boven de 'bankcase').

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

De afgelopen maanden hebben er intensieve gesprekken plaatsgevonden met onze zorgverzekeraars (belangrijkste stakeholders rondom de opbrengsten) en met de banken/Waarborgfonds voor de Zorgsector omdat hun aanvullende steun noodzakelijk is om Haga ook toekomstbestendig financieel gezond te krijgen. Wij hebben de volgende afspraken gemaakt:

Stakeholder	Toegezegde steun																									
Zorgverzekeraars	Bevestiging dat de bestaande bevoorschotting voor het onderhandenwerk gehandhaafd blijft. Daarnaast een aanpassing van de betaaltermijn van 30 dagen naar 7 dagen. Een resultaatondersteuning over de periode 2023-2026.																									
De banken en het Waarborgfonds voor de Zorgsector	Vrijgave van een groot deel van de verkoopopbrengst Sportlaan ad €12,6 miljoen welke was opgenomen op een geblokkeerde rekening.																									
	Herijking van de bankratio's naar de volgende ratio's (2024-2026) en een waiver voor het niet voldoen aan de bankratio's 2023:																									
	<table> <thead> <tr> <th></th> <th>2023*</th> <th>2024</th> <th>2025</th> <th>2026</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Solvabiliteitsratio minimaal</td> <td>22,5%</td> <td>19,0%</td> <td>17,5%</td> <td>20,0%</td> </tr> <tr> <td>DSCR minimaal</td> <td>1,4x</td> <td>1,2x</td> <td>1,4x</td> <td>1,4x</td> </tr> <tr> <td>Net Debt / EBITDA maximaal</td> <td>4,0x</td> <td>5,0x</td> <td>4,0x</td> <td>4,0x</td> </tr> <tr> <td>EBITDA minimaal (in € mln)</td> <td>44,7</td> <td>30,0</td> <td>38,0</td> <td>48,0</td> </tr> </tbody> </table>		2023*	2024	2025	2026	Solvabiliteitsratio minimaal	22,5%	19,0%	17,5%	20,0%	DSCR minimaal	1,4x	1,2x	1,4x	1,4x	Net Debt / EBITDA maximaal	4,0x	5,0x	4,0x	4,0x	EBITDA minimaal (in € mln)	44,7	30,0	38,0	48,0
		2023*	2024	2025	2026																					
Solvabiliteitsratio minimaal	22,5%	19,0%	17,5%	20,0%																						
DSCR minimaal	1,4x	1,2x	1,4x	1,4x																						
Net Debt / EBITDA maximaal	4,0x	5,0x	4,0x	4,0x																						
EBITDA minimaal (in € mln)	44,7	30,0	38,0	48,0																						
* Alle ratio's voor 2023 zijn gewaived als onderdeel van het geheel van afspraken																										
	Afspraken over definitie bijzondere baten en lasten als onderdeel van de bankconvenanten. Haga stuurt op een duurzaam financieel gezond resultaat op basis van de EBITDA (en niet bottom-line, wat wordt beïnvloed door incidentele baten en lasten).																									

Op basis van de resultaatontwikkeling 2024, de positieve liquiditeit (zowel per heden als voor de komende jaren op basis van de huidige prognoses, rekening houdend met geplande investeringen), en de voortgang van HagaVooruit! is er ondanks het forse operationele verlies 2023 (zie volgende paragraaf) geen indicatie dat Haga niet kan voldoen aan haar financiële verplichtingen in de voorzienbare toekomst.

Resultaatduiding

Het resultaat voor belasting bedraagt € 2,5 miljoen negatief. Dit resultaat is beïnvloed door eenmalige ontvlechtigingsbaten ten bedrage van € 17,8 miljoen. Deze baten zijn voor een bedrag van € 5,7 miljoen opgenomen onder de Overige opbrengsten en voor een bedrag van € 12,1 miljoen onder de financiële baten. Hiervoor gecorrigeerd bedraagt het 2023 resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening, in lijn met hetgeen wij in ons persbericht van 6 december 2023 gemeld hebben, € 20,3 miljoen negatief.

Ook dit resultaat bevat nog een aantal bijzondere posten. In 2023 hebben wij een langlopend geschil ten aanzien van het onderhoud aan ons pand geschikt. De hieruit voortvloeiende eenmalige lasten bedragen € 5,7 miljoen en zijn ten laste van het 2023 resultaat gebracht. Daarnaast maken wij aanzienlijke kosten in verband met het verbeterplan HagaVooruit! In totaal verwachten wij dat de kosten van dit programma over de periode 2023-2026 € 20 miljoen zullen bedragen. In 2023 is een bedrag van € 2,0 miljoen ten laste van het resultaat gebracht.

Tot slot hebben wij een eenmalige bijdrage van verzekeraars ontvangen in verband met integratie- en fusiekosten. Hiervan is in 2023 een bedrag van € 3,7 miljoen onder de Overige opbrengsten verantwoord. De desbetreffende kosten zijn op de daarvoor bestemde regels in de resultatenrekening verantwoord. Het netto effect hiervan op het 2023 resultaat is nihil.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Zie voor een toelichting op de onderliggende assumpties de paragraaf *Aanleiding en status verbeterplan HagaVooruit! en bereikte overeenstemming met zorgverzekeraars en banken/Waarborgfonds*.

Fusie HagaZiekenhuis met LabWest

LabWest BV is per 1 januari 2024 gefuseerd met Stichting HagaZiekenhuis. Hierbij is Stichting HagaZiekenhuis de verkrijgende partij. Echter is statutair opgenomen dat de financiële gegevens van LabWest BV per 1 januari 2023 in de jaarrekening van Stichting HagaZiekenhuis verwerkt dienen te worden.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2023, dat is geëindigd op 31 december 2023.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de *de Regeling openbare jaarverantwoording WMG (RojW)*. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW - voor zover deze volgens deze regeling van toepassing zijn - en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Tevens is van toepassing de Wet Normering Topinkomens (WNT). De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Doorlopende nummering

Haga heeft gebruik gemaakt van het voorgeschreven model in de RojW. In de jaarrekening is een doorlopende nummering aanwezig van de posten.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling van Haga zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar. De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling van LangeLand Ziekenhuis zijn aangepast aan de grondslagen van Haga, voor zowel het verantwoordingsjaar als de vergelijkende cijfers van het voorgaande jaar. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de paragrafen Stelselwijziging en Vergelijkende cijfers hieronder.

Stelselwijziging

De grond van voorheen LangeLand Ziekenhuis was gewaardeerd tegen actuele waarde. Binnen Haga is de waarderingsgrondslag voor grond de historische kostprijs. De vergelijkende cijfers zijn hierop ook aangepast. Deze afwaardering heeft geen resultaat-effect. Het eigen vermogen is afgenomen met € 5,7 miljoen in zowel 2023 als 2022.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers over 2022 bevatten de cijfers van zowel Haga als voorheen LangeLand Ziekenhuis, voorheen RHG en voorheen LabWest BV alsof de fusies plaats hadden gevonden per 1 januari 2022. Dit betreft zowel de balans, winst- en verliesrekening als het kasstroomoverzicht.

De vergelijkende cijfers over 2022 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2023 mogelijk te maken. De aanpassingen betreffen reclassificaties van:

- PLB- kosten van kosten uitbesteed werk naar lonen en salarissen ad € 0,7 miljoen
- Kosten onderaanneming van kosten uitbesteed werk naar patiëntgebonden kosten ad € 36,9 miljoen
- Overige personeelskosten van kosten uitbesteed werk naar algemene kosten ad € 2,1 miljoen

Verrekenen en salderen

Een actief en post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen; en
- het stellig voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Indien het nodig is om het getrouwe beeld te geven dat vereist is ingevolge artikel 362, lid 1, boek 2 BW, wordt de aard van deze schattingen en oordelen, met inbegrip van de daarmee verband houdende veronderstellingen, vermeld in de toelichting op de relevante jaarrekeningpost.

In de jaarrekening zijn onder andere schattingen opgenomen met betrekking tot:

- omzet DBC's/ DBC- zorgproducten,
- onderhanden werk DBC's/ DBC- zorgproducten,
- voorziening debiteuren,
- de opslag sociale lasten voor de personele reserveringen,
- overige voorzieningen.

Voor de omzet DBC's/ DBC- zorgproducten wordt specifiek verwezen naar paragraaf 16 onder zorgopbrengsten.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening van Haga is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Haga. De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

In de consolidatiekring zijn opgenomen:

- Stichting HagaZiekenhuis te Den Haag
- LangeLand Huidkliniek BV te Zoetermeer (per maart 2024 is de naam gewijzigd in HagaZiekenhuis Huidkliniek Zoetermeer BV)
- Stichting Zorg bij Uitstek te Zoetermeer

Verbonden rechtspersonen

Als verbonden partijen worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Haga en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Haga heeft de volgende verbonden stichtingen en vennootschappen die niet in de consolidatie betrokken zijn:

- Zorgservice XL C.V. te Delfgauw is het inkoop- en logistieke bedrijf van vier samenwerkende ziekenhuizen: Haga, Reinier de Graaf Groep, Sint Franciscus Gasthuis & Vlietland en IJssellandziekenhuis. ZXL is opgericht op 2 september 2009.
- Zorgservice XL B.V. te Delfgauw is de holding van Zorgservice XL C.V. De B.V. is opgericht op 1 maart 2013. De aandelen zijn in het bezit van Haga (33,85%), Reinier de Graaf Groep (23,79%), Franciscus Gasthuis & Vlietland (29,27%) en IJsselland
- De coöperatie Ziekenhuispartners XL U.A. te Delft is opgericht per 25 april 2012. De leden zijn Haga, Reinier de Graaf Groep, Franciscus Gasthuis & Vlietland en IJsselland Ziekenhuis.
- Stichting Combister te Delft is opgericht voor het efficiënt uitvoeren van de sterilisatiefunctie door onder andere Reinier de Graaf Groep. In 2013 heeft Haga zich hierbij aangesloten.
- Reinier Haga Groep Orthopedisch Centrum B.V. (RHOC) te Zoetermeer is opgericht per 17 oktober 2017 en heeft als activiteit medische specialistische dienstverlening op het gebied van orthopedie en opleiding en onderwijs op het gebied van orthopedie.
- Stichting Apotheek Haagse Ziekenhuizen (AHZ) te Den Haag. De belangrijkste activiteiten zijn het inkopen, afleveren en bereiden van geneesmiddelen en het uitvoeren van onderzoeken.
- EOS Huidlaserkliniek West. LangeLand Huidkliniek B.V. is maat in de maatschap EOS Huidlaserkliniek West, statutair gevestigd en kantoorhoudend in Zoetermeer. De activiteiten van EOS Huidlaserkliniek West bestaan voornamelijk uit het behandelen van mensen met huidaandoeningen, met name onverzekerde zorg.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, winst- en verliesrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van Haga.

Goodwill

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

Negatieve goodwill valt vrij in de winst-en-verliesrekening voor zover lasten en verliezen zich voordoen, indien hier bij de verwerking van de overname rekening mee is gehouden en deze lasten en verliezen betrouwbaar zijn te meten. Indien geen rekening is gehouden met verwachte lasten of verliezen, dan valt de negatieve goodwill vrij in overeenstemming met het gewogen gemiddelde van de resterende levensduur van de verworven afschrijfbaar activa. Voor zover de negatieve goodwill uitkomt boven de reële waarde van de geïdentificeerde niet-monetaire activa wordt het meerdere direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Een overeengekomen mogelijke aanpassing van de verkrijgingsprijs die afhankelijk is gesteld van toekomstige gebeurtenissen wordt opgenomen in de verkrijgingsprijs zodra de aanpassing waarschijnlijk is en het bedrag ervan betrouwbaar kan worden bepaald. Een dergelijke aanpassing resulteert ook in een aanpassing van de (positieve of negatieve) goodwill met terugwerkende kracht. Ook is het mogelijk dat een eerdere schatting van de aanpassing van de verkrijgingsprijs moet worden herzien. Dergelijke aanpassingen van de verkrijgingsprijs, die worden verwerkt als schattingswijzigingen, resulteren ook in aanpassingen van de bepaalde (positieve of negatieve) goodwill. De aangepaste goodwill wordt prospectief afgeschreven vanaf het moment van de wijziging van de verkrijgingsprijs. Vergelijkende cijfers worden niet aangepast.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van immateriële en materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op grond en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Onder vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa is ook de instandhouding gepresenteerd. Op de instandhouding wordt jaarlijks afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Goodwill: 10% en 11,11%.
- Bedrijfsgebouwen, verbouwingen en terreinen: 0%- 17%.
- Machines en installaties : 4%- 17%.
- Instandhouding (verantwoord onder activa in uitvoering): 10%.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen: 2%- 20%.

De afschrijvingen vinden lineair plaats.

In de investeringen 2023 is een bedrag aan geactiveerde rente opgenomen van € nihil. Het totaal van de geactiveerde rente bedraagt ultimo boekjaar € 5,2 miljoen.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Haga betaalt een jaarlijks fluctuerende fee voor onderhoud en instandhoudingsinvesteringen voor de locatie Els Borst-Eilersplein. Het aandeel instandhoudingsinvesteringen in deze fee wordt geactiveerd en afgeschreven in 10 jaar. Het aandeel onderhoud in deze fee wordt direct in de exploitatie verantwoord.

Financiële vaste activa

(Niet)-geconsolideerde deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, waarbij ook leningen aan deze deelneming worden betrokken (netto-investering), wordt deze op nihil gewaardeerd.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de winst- en verliesrekening.

De leningen aan niet-geconsolideerde deelnemingen worden initieel opgenomen tegen reële waarde.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten verstrekte leningen en overige vorderingen, alsmede gekochte leningen die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden. Deze vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze vorderingen en leningen gewaardeerd tegen de gearmordiseerde kostprijs. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen.

Indien er bij de verstrekking van leningen sprake is van disagio of agio, wordt dit gedurende de looptijd ten gunste respectievelijk ten laste van het resultaat gebracht als onderdeel van de effectieve rente. Ook transactiekosten worden verwerkt in de eerste waardering en als onderdeel van de effectieve rente ten laste van het resultaat gebracht. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de winst-en-verliesrekening.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Haga beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder- waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de winst- en verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffend actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. De in aftrek te brengen kosten bij het bepalen van de opbrengstwaarde zijn gebaseerd op de geschatte kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de verkoop en nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord. Een bijzondere waardevermindering van goodwill wordt niet teruggenomen.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt Haga op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt Haga de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen en verwerkt dit direct in de winst-en verliesrekening.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst-en verliesrekening verwerkt.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Leasing

Financiële leasing

Haga heeft leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn bij Haga ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als financiële leasing, waarbij de activa worden geactiveerd in de balans bij aanvang van het leasecontract tegen de reële waarde van het actief of de lagere contante waarde van de minimale leasetermijnen.

Beide waarden worden bepaald op het tijdstip van het aangaan van de leaseovereenkomst. De toegepaste rentevoet bij de berekening van de contante waarde is de impliciete rentevoet. Indien deze rentevoet praktisch niet te bepalen is, wordt de marginale rentevoet gehanteerd. De initiële directe kosten worden opgenomen in de eerste waardering van het leaseobject.

De grondslagen voor de vervolgwaaarding van het leaseobject zijn beschreven onder het hoofd Materiële vaste activa. Als geen redelijke zekerheid bestaat dat de onderneming eigenaar van een leaseobject zal worden aan het einde van de leaseperiode, wordt het object afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object.

De te betalen leasetermijnen worden op annuïtaire wijze verdeeld in een aflossings- en een rentecomponent. De leaseverplichtingen worden exclusief de rentecomponent opgenomen onder de langlopende schulden.

De rentecomponent wordt gedurende de looptijd van het contract verantwoord in de winst-en-verliesrekening met een vast rentepercentage over de gemiddelde resterende aflossingscomponent.

Voorwaardelijke leasebetalingen worden als last verwerkt in de periode dat aan de voorwaarden tot betaling wordt voldaan.

Operationele leasing

Haga heeft leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn niet bij Haga ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Als Haga optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Vorraden

Vorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs. Hierbij wordt de FIFO methode toegepast.

De lagere opbrengstwaarde van de voorraad is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden) als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan.

In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen, wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting onder punt 13.

Primaire financiële instrumenten

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost van de 'Grondslagen voor de waardering van activa en passiva'.

Afgeleide financiële instrumenten (derivaten)

Financiële derivaten waarbij de onderliggende waarde niet beursgenoteerd is, worden tegen kostprijs opgenomen. Indien per balansdatum de reële waarde lager is dan de kostprijs dan wel negatief is, wordt het derivaat ten laste van de winst-en-verliesrekening afgewaardeerd naar de lagere reële waarde, tenzij kostprijs-hedge-accounting wordt toegepast. Bij de bepaling van de lagere reële waarde wordt het effect van lopende rente buiten beschouwing gelaten.

Hedge accounting

De groep past hedge accounting toe op basis van generieke documentatie.

Het effectieve deel van financiële derivaten die zijn toegewezen voor kostprijs-hedge-accounting, wordt tegen kostprijs gewaardeerd en loopt tot 31-03-2031 en 31-12-2031. Op iedere balansdatum wordt bepaald of er een indicatie is voor ineffectiviteit door de kritische kenmerken van het hedge-instrument te vergelijken met de kritische kenmerken van de afgedekte positie. In het geval dat de kritische kenmerken van het hedge-instrument en de kritische kenmerken van de afgedekte positie niet aan elkaar gelijk zijn, is dit een indicatie dat de kostprijs-hedge een ineffectief deel bevat. In dat geval wordt een kwantitatieve ineffectiviteitsmeting uitgevoerd door het vergelijken van de cumulatieve verandering van de reële waarde van het hedge-instrument met de cumulatieve verandering van de reële waarde van de afgedekte positie sinds het aanwijzen van de hedge-relatie. Ineffectiviteit wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt indien en voor zover uit de kwantitatieve ineffectiviteitsmeting (cumulatief) een verlies blijkt.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Verstrekke leningen en overige vorderingen

Afgeleide financiële instrumenten

(Waardering van afgeleide financiële instrumenten op kostprijs of lagere marktwaarde)

Afgeleide instrumenten worden gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde, tenzij hedge accounting onder het kostprijs hedge model wordt toegepast.

Indien kostprijs hedge accounting wordt toegepast, vindt eerste waardering plaats tegen reële waarde. Zolang het afgeleide instrument betrekking heeft op afdekking van het specifieke risico van een toekomstige transactie die naar verwachting zal plaatsvinden, vindt geen herwaardering van dit instrument plaats. Zodra de verwachte toekomstige transactie leidt tot verantwoording in de winst- en verliesrekening, wordt de met het afgeleide instrument samenhangende winst of het met het afgeleide instrument samenhangende verlies in de winst- en verliesrekening verwerkt. Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot de opname in de balans van een niet-financieel actief of een niet-financiële verplichting past de instelling de kostprijs van dit actief aan met de afdekkingsresultaten die nog niet in de winst- en verliesrekening zijn verwerkt. Een verlies voor het percentage groter dan de omvang van het afgeleide instrument ten opzichte van de afgedekte positie wordt op basis van kostprijs of lagere marktwaarde direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Indien afgeleide instrumenten aflopen of worden verkocht, worden de afdekkingsrelaties beëindigd. De cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat tot dat moment nog niet in de winst- en verliesrekening was verwerkt, wordt als overlopende post in de balans opgenomen totdat de afgedekte transacties plaatsvinden. Indien de transacties naar verwachting niet meer plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de winst- en verliesrekening.

De instelling documenteert de hedgerelaties in generieke hedgedocumentatie en toetst periodiek de effectiviteit van de hedgerelaties door vast te stellen dat er sprake is van effectieve hedges respectievelijk dat er geen sprake is van overhedges.

Indien afgeleide instrumenten niet langer voldoen aan de voorwaarden voor 'hedge accounting', aflopen of worden verkocht of wanneer de instelling niet langer kiest voor hedge accounting wordt hedge accounting beëindigd. De tot dat moment in het vermogen verantwoorde resultaten blijven in het eigen vermogen uitgesteld tot het moment dat de toekomstige transactie plaatsvindt. Indien de transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt, worden de in het eigen vermogen uitgestelde cumulatieve hedgeresultaten naar de winst- en verliesrekening gebracht.

Periodiek wordt de effectiviteit van de hedgerelaties getoetst door vergelijking van de cumulatieve reële waardewijziging van de afgedekte positie met de cumulatieve waardewijzigingen van de afgeleide instrumenten. De laagste van de cumulatieve waardewijziging van de afgedekte positie en de cumulatieve waardewijziging van de afgeleide instrumenten wordt in de herwaarderingsreserve uitgesteld.

Indien sprake is van een reëlewaardeafdekking (reële waarde hedge accounting) van een opgenomen actief of verplichting of niet in de balans opgenomen bindende overeenkomst worden de resultaten uit de herwaardering van het afgeleide instrument op hetzelfde moment in de winst- en verliesrekening verwerkt als het resultaat op de afgedekte positie voor zover deze betrekking hebben op de reële waardewijziging van het specifieke risico van de afgedekte post of positie.

Financiële instrumenten die deel uitmaken van een handelsportefeuille

Financiële instrumenten (activa en verplichtingen) die worden aangehouden voor handelsdoeleinden worden gewaardeerd tegen reële waarde en wijzigingen in die reële waarde worden verantwoord in de winst- en verliesrekening. In de eerste periode van waardering worden toerekenbare transactiekosten als last in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde. De kosten en opbrengsten van de DBC- zorgproducten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt op grond van de verrichte prestatie per balansdatum. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's/ DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden.

De opbrengsten uit zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum en in verhouding tot in totaal te verrichte diensten.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rentemethode rente-inkomsten ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. De voorziening wordt als volgt bepaald:

- debiteuren verzekeraars 10% (ouder dan 180 dagen);
- debiteuren individuele patiënten en overige instanties 50% (ouder dan 60 dagen);

Over de vorderingen op groepsmaatschappijen wordt geen rente berekend.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Groepsvermogen

Jaarlijks wordt door Haga het resultaat toegevoegd aan het eigen vermogen.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Per individuele voorziening is een toelichting van de grondslagen voor waardering opgenomen:

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. Voor de contante waarde is de disconteringsvoet (2,5% - gelijk aan 2022) gehanteerd.

Voorziening langdurig zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de contante waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren (uitgezonderd de Long-COVID waarvoor een periode van drie jaar geldt) van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), voorzover deze na 31 december 2023 vallen, gebaseerd op 100% gedurende het eerste jaar en 70% gedurende het tweede jaar. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 2,5%.

Voorziening medische aansprakelijkheid

De voorziening medische aansprakelijkheid betreft het bedrag aan Eigen Risico vanuit de medische aansprakelijkheidsverzekering dat Haga nog zou moeten gaan betalen. De voorziening is gewaardeerd tegen de waarde van de verwachte uitstroom van middelen.

Voorziening generatiebeleid

De voorziening generatiebeleid betreft de contante waarde van de in de toekomst te betalen loonkosten waarvoor geen arbeidsprestatie meer geleverd wordt, inclusief af te dragen sociale lasten en pensioenpremies. Deelnemers aan de regeling moeten aan bepaalde voorwaarden voldoen (vanaf 5 jaar vóór bereiken van de AOW gerechtigde leeftijd, minimaal 8 jaar aansluitend in dienst bij een werkgever vallend onder CAO Ziekenhuizen). Haga heeft geopteerd voor de variant waarin deelnemers de mogelijkheid hebben om hun arbeidstijd met maximaal 50% te verminderen (tot een minimum van 18 uur per week), waarbij de werkgever de helft van de arbeidstijdvermindering voor haar rekening neemt plus eventueel doorgezette pensioenopbouw tot 100%. De voorziening betreft toekomstige uitgaven voor zowel huidige als toekomstige deelnemers. Ten aanzien van de laatste categorie mensen wordt de kans van deelname en mate waarin zal worden deelgenomen ingeschat op basis van ervaringscijfers.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Over de schulden aan groepsmaatschappijen wordt geen rente berekend.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verlichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend. In het geval van een geconstateerde fout in voorgaande boekjaren wordt fouterstel toegepast.

Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

De opbrengsten uit zorgprestaties betreft de werkelijke facturatie aan onder andere zorgverzekeraars, de mutatie onderhanden werk en mutatie nog te factureren omzet. Allen zijn gewaardeerd tegen opbrengstwaarde.

Daarnaast zijn de mutaties in de materiële controle en de mutaties in de terugbetalingen schadelastoverschrijdingen verantwoord onder de opbrengsten zorgprestaties.

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de markrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

Overige opbrengsten

Overige opbrengsten bestaan onder andere uit verkoop geneesmiddelen politheek, doorbelaste salariskosten en doorberekende huur. Deze opbrengsten worden toegerekend aan de verslagperiode in overeenstemming met de inhoud van de overeenkomst. Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Honorarium medische specialisten

Ingevolge de invoering van integrale bekostiging per 1 januari 2015 behoren de honorarium-vergoedingen voor medisch specialisten tot het opbrengstbegrip van de instelling. Baten uit hoofde van integrale bekostiging worden verantwoord wanneer gerealiseerd. De verdeling van de integrale bekostiging in opbrengsten voor het ziekenhuis en opbrengsten voor vrijgevestigde medisch specialisten vindt plaats op basis van gemaakte afspraken tussen het ziekenhuis en het medisch specialistisch bedrijf. Onder de kosten uitbesteed werk en andere externe kosten zijn de kosten samenhangend met deze post vergoedingen aan het medisch specialistisch bedrijf verantwoord.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofdstuk Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

Haga heeft de toegezegde pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Haga. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Haga betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per december 2023 bedroeg de dekkingsgraad 106,3%, de minimaal vereiste dekkingsgraad volgens DNB is 104,2%.

Haga heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies en heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Toevoegingen aan en vrijval van pensioenvoorzieningen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Afschrijvingen

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over grond en terreinen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Algemene beheerskosten

Onder de algemene beheerskosten worden die kosten verstaan die ten laste van het jaar komen, en die niet direct aan de kostprijs van de producten zijn toe te rekenen.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Belastingen

Haga verricht als ziekenhuis nagenoeg uitsluitend activiteiten als genoemd in artikel 1.4, eerste lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en is daarom vrijgesteld van vennootschapsbelasting. LangeLand Huidkliniek BV is wel onderworpen aan vennootschapsbelasting.

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst en verliesrekening van LangeLand Huidkliniek BV, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet aftrekbare kosten.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

1.1.4.5 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en schulden aan banken.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

(Des-) investeringen in vaste activa zijn opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten.

Aangetrokken langlopende leningen en de bijbehorende aflossingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

1.1.4.6 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt.

Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

1.1.4.7 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	290.178	448.667
Af: afschrijvingen	56.974	158.489
Boekwaarde per 31 december	<u>233.204</u>	<u>290.178</u>

Toelichting:

In 2019 heeft Haga het personeel van de AHZ overgenomen, de goodwill van € 450K wordt in 9 jaar afgeschreven. In 2018 heeft voorheen LangeLand Ziekenhuis Oogzorg Haaglanden overgenomen, goodwill van € 50K wordt in 10 jaar afgeschreven. Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.1.6.

2. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	298.880.045	308.534.970
Bij: investeringen	12.814.669	19.182.312
Af: afschrijvingen	28.773.655	28.837.237
Boekwaarde per 31 december	<u>282.921.059</u>	<u>298.880.045</u>

Toelichting:

In 2023 is onder andere geïnvesteerd in verbouwing logistiek en PKC (€ 0,2 mln), tuin Florence Nightingale (€ 0,6 mln), start bouw MMB (€ 0,9 mln), vervanging scopen (€ 0,2 mln), aanschaf flowcytometers (€ 0,3 mln), videorouting OK (€ 0,5 mln), vernieuwing en uitbreiding ICT (€ 1,4 mln) en aanschaf nieuwe versie/ upgrade EPD locatie Den Haag (€ 2,1 mln).

Onder de materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering zijn ook de oude activa inzake instandhouding opgenomen. Hierover wordt jaarlijks afgeschreven.

Haga heeft een eenmalige bijdrage van verzekeraars toegezegd gekregen in verband met integratie- en fusiekosten/investeringen.

Hiervan is in 2023 een bedrag van € 3,8 miljoen besteed aan investeringen in IT systemen welke nog niet in gebruik zijn genomen en derhalve als Activa in Uitvoering zijn geclassificeerd. Tegelijkertijd wordt de bijdrage van de verzekeraars als een negatieve investering voor hetzelfde bedrag als Activa in Uitvoering verantwoord waardoor het netto effect op aanschafwaarde en boekwaarde nihil is per 31 december 2023.

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.1.7.

De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 1.1.9.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

3. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	2023	2022
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	12.783.724	12.113.935
Resultaat deelnemingen	417.586	449.091
Desinvestering / overdracht RHMDC	-653.868	-
Aflossing / opname leningen	-1.256.971	160.000
Overige mutaties	-25.383	60.698
Boekwaarde per 31 december	11.265.088	12.783.724

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.1.8. Het resultaat deelnemingen bestaat uit het Haga deel van het resultaat van het Reinier Haga Orthopedisch Centrum (€ 0,5 miljoen) en de mutatie van de participatie in Centramed. De desinvestering betreft de afstoting van het belang in RHMDC in het kader van de ontvlechting van Haga en de Reinier de Graaf Groep. Daarnaast heeft een aflossing ad € 1,2 miljoen plaatsgevonden op de lening u/g aan AHZ. Van de vorderingen op de financiële vaste activa heeft een totaalbedrag van € 0,3 miljoen een looptijd korter dan 1 jaar.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbe- lang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat
				€	€
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
Zorgservice XL BV te Delfgauw		46	33,85%	500	-
Zeggenschapsbelang					
Stichting Combister te Delft		-	50%	743	-
Reinier Haga Groep Orthopedisch Centrum BV te Zoetermeer		3.375.005	60%	9.339.443	830.488

Haga heeft een kapitaalbelang van 60% in RHOC via winstgerechtigde aandelen en zeggenschapsbelang van 50% via stemgerechtigde aandelen.

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
Medische middelen	2.705.979	2.648.114
Magazijnartikelen	149.529	131.365
Voorraad Hartcentrum/ OK	2.528.723	3.342.984
Overige voorraad	547.557	549.905
Totaal voorraden	5.931.788	6.672.368

Toelichting:

Op de voorraden is geen voorziening voor incourantheid in aftrek gebracht. De afname van de voorraden kan voornamelijk worden verklaard door de afname van de voorraad OK en Hartcentrum. Op de voorraden is pandrecht gevestigd als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 1.1.9.

5. Onderhanden werk DBC's en DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	43.833.405	56.983.431
Af: ontvangen voorschotten	-36.817.858	-49.080.079
Totaal onderhanden werk	7.015.547	7.903.352

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

6. Vorderingen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-22</u>
	€	€
1 Handelsdebiteuren	38.669.885	49.249.172
2 Vorderingen op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	249.945	1.817.811
3 Overige vorderingen:		
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	50.375.113	69.074.550
Vooruitbetaalde bedragen	6.304.641	7.478.276
Nog te ontvangen bedragen en diverse vorderingen	10.636.361	13.168.449
Totaal overige vorderingen	67.316.115	89.721.275
Totaal vorderingen	<u>106.235.945</u>	<u>140.788.258</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen is gebracht, bedraagt € 1,4 miljoen (2022: € 1,5 miljoen).

De vorderingen op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen zijn afgenomen doordat een aantal entiteiten niet meer tot de groep behoren. Over deze vorderingen wordt geen rente berekend en de looptijd bedraagt minder dan een jaar.

De ontvangen voorschotten zorgverzekeraars zijn gedeeltelijk in mindering gebracht op het onderhanden werk. Het resterende deel ad € 2,6 miljoen is in mindering gebracht op nog te factureren omzet.

Op het brutobedrag nog te factureren omzet ad € 33 miljoen is, naast de permanente voorschotten van zorgverzekeraars (€ 2,6 mln), terugbetaling in kader van Horizontaal Toezicht (€ 0,8 miljoen) in mindering gebracht. Daarnaast is er een vordering op zorgverzekeraars in het kader van opbrengstverrekening (aanneemsommen) van € 20,7 mln inbegrepen.

Het saldo vooruitbetaalde bedragen betreft voornamelijk vooruitbetalingen ten behoeve van beeldvormende apparatuur (€ 4,6 mln).

Nog te ontvangen bedragen en diverse vorderingen zijn afgenomen ten opzichte van 2022, voornamelijk vanwege een lagere vordering beschikbaarheidsbijdrage in 2023 in vergelijking met 2022.

De grootste vorderingen betreffen de subsidie beschikbaarheidsbijdrage 2023 (€ 2,9 mln), nog te ontvangen BTW suppletie (€ 1,4 mln) en te ontvangen inkoopkorting dure geneesmiddelen (€ 2,3 mln).

7. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-22</u>
	€	€
Bankrekeningen	32.051.734	10.757.123
Kassen	7.799	9.865
Totaal liquide middelen	<u>32.059.533</u>	<u>10.766.988</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar en zijn aangewend voor de reguliere bedrijfsuitoefening.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

PASSIVA

8. Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
I Gestort en opgevraagd kapitaal	45	45
II Overige reserves	102.160.633	104.627.916
Groepsvermogen	102.160.678	104.627.961
III Aandeel derden	548.569	511.659
	<u>102.709.247</u>	<u>105.139.620</u>

	Gestort en opgevraagd kapitaal	Overige reserves	Aandeel derden
	€	€	€
Stand per 1-1-22	45	108.115.505	457.725
Resultaat 2022	-	-3.487.589	217.660
Overige mutaties 2022	-	-	-163.726
Stand per 1-1-23	45	104.627.916	511.659
Resultaat 2023	-	-2.467.270	254.569
Overige mutaties 2023	-	-13	-217.659
Stand per 31-12-23	<u>45</u>	<u>102.160.633</u>	<u>548.569</u>

Toelichting:

Het resultaat 2023 zal worden onttrokken aan de overige reserves.

Bij aandeel derden is de dividenduitkering aan de minderheidsaandeelhouder van LangeLand Huidkliniek BV verantwoord onder overige mutaties.

9. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 01-jan-23	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-23
	€	€	€	€	€
Medische aansprakelijkheid	4.142.690	135.182	370.682	421.052	3.486.138
Voorziening langdurig zieken	1.387.869	121.045	46.968	-	1.461.946
Jubileumverplichtingen	3.672.721	1.374.979	1.141.273	-	3.906.427
Wet arbeidsmarkt in balans	37.536	-	-	-	37.536
Totaal voorzieningen	<u>9.240.816</u>	<u>1.631.206</u>	<u>1.558.923</u>	<u>421.052</u>	<u>8.892.047</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-23
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	558.786
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	8.333.261
hiervan > 5 jaar	3.818.371

Toelichting per categorie voorziening:

De voorziening voor het eigen risico medische aansprakelijkheid (verzekerd bij Centramed WA) is ten opzichte van 2022 gedaald.

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de contante waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren (uitgezonderd de Long-COVID waarvoor een periode van drie jaar geldt) van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), voorzover deze na 31 december 2023 vallen, gebaseerd op 100% gedurende het eerste jaar en 70% gedurende het tweede jaar.

Er is geen voorziening generatiebeleid opgenomen in de balans per 31 december 2023 vanwege onzekerheden ten aanzien van het aantal mogelijke deelnemers en de mate waarin deelnemers gebruik zullen maken van de regeling. Dit mede gezien het feit dat de regeling nieuw is na totstandkoming van de CAO Ziekenhuizen 2023-2025 en er zeer beperkte ervaringscijfers beschikbaar zijn, derhalve is het niet mogelijk om een betrouwbare schatting van de verplichting te maken.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

10 Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2023	2022
	€	€
Stand per 1 januari	94.531.143	219.568.078
Bij: nieuwe leningen	-	590.884
Af: kwijtschelding lening	12.096.200	-
Af: aflossingen	5.255.534	14.237.134
Af: leningen naar kortlopend	-	111.390.685
Stand per 31 december	77.179.409	94.531.143
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	5.154.640	5.405.534
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>72.024.769</u>	<u>89.125.609</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	5.154.640	5.405.534
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	72.024.769	89.125.609
hiervan > 5 jaar	52.000.699	81.777.308

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

Omdat Haga per ultimo 2023 niet aan haar bankconvenanten voldeed is het niet geborgde deel van de langlopende schulden als kortlopend verantwoord, conform de gevolgde presentatie in het voorgaande jaar. Inmiddels voldoet Haga weer aan haar bankconvenanten. Zie verder onder Continuïteitsveronderstelling en Gebeurtenissen na balansdatum.

11 Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

De specificatie overige schulden is als volgt:

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
1 Schulden aan leveranciers en handelskredieten	44.611.486	49.745.716
2 Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	5.154.640	5.405.534
3 Aflossingsverplichtingen lopend boekjaar langlopende leningen	605.001	487.502
4 Schulden aan banken (leningen)	102.724.901	111.390.685
5 Schulden aan participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	7.243.530	18.434.816
6 Belastingen en premies sociale verzekeringen	15.779.993	13.022.557
7 Schulden ter zake pensioenen	6.540.733	5.934.053
8 Overige schulden:		
persoonlijk levensfase budget	26.805.827	24.280.850
reservering vakantiegeld	8.333.078	7.961.488
reservering vakantiedagen en JUS	4.672.840	5.118.562
nog te betalen kosten	39.564.072	32.797.105
Totaal overige schulden	79.375.817	70.158.005
Totaal kortlopende schulden	<u>262.036.101</u>	<u>274.578.868</u>

Toelichting:

De ongeborgde leningen van de Rabobank, ING, ABN AMRO en BNG (€ 102,7 mln) waren per balansdatum direct opeisbaar en derhalve gereclassificeerd van langlopende schulden naar kortlopende schulden vanwege het niet voldoen aan de afgesproken bankconvenanten. Na balansdatum is overeenstemming bereikt met verzekeraars, het Waarborgfonds voor de Zorgsector en de banken omtrent een additionele bijdrage van verzekeraars en herziene financiële afspraken met banken en het Waarborgfonds voor de Zorgsector. Als gevolg hiervan is de doorbreking van de bankconvenanten hersteld en voldoet Haga weer aan de leningsvoorwaarden. Zie verder onder Continuïteitsveronderstelling en Gebeurtenissen na balansdatum.

Daarnaast zijn de aflossingen 2023 voor de geborgde leningen ad € 5,7 mln verantwoord onder kortlopend.

De schulden aan participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen zijn afgenomen doordat een aantal entiteiten na de ontvlechting van RHG geen participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen meer zijn en derhalve niet meer worden verantwoord onder participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen. Er wordt geen rente betaald over de schulden aan participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen. De afrekening vindt plaats door middel van een geldstroom.

Onder overige nog te betalen kosten zijn verantwoord nog te ontvangen facturen (€ 6,0 mln), rekening-courant MSC (€ 12,9 mln), nog te maken kosten voor de fusie (€ 2,6 mln), reserveringen voor wetenschappelijk onderzoek (€ 3,8 mln) en VWH contract (€ 4,0 mln).

De reservering persoonlijk levensfase budget en reservering vakantiedagen hebben grotendeels een looptijd langer dan een jaar. Alle overige reserveringen hebben een looptijd korter dan een jaar.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

12. Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende primaire financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De instelling handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn voor circa 71% geconcentreerd bij vijf grote verzekeraars. Haga loopt geen kredietrisico op vorderingen bij zorgverzekeraars.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij de meeste leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. Om rentefluctuaties, van de leningen met een variabele rente, te beheersen maakt Haga gebruik van derivaten in de vorm van swaps. Bij de Rabobank zijn de volgende swaps afgesloten:

Nr	Bedrag	Startdatum	Einddatum	Percentage
1	€ 3.675.000	31-03-2016	31-03-2031	2,81
2	€ 4.550.000	30-12-2016	31-12-2031	2,99

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Haga maakt gebruik van financiële instrumenten in de vorm van zogenaamde interest rate swaps. Deze instrumenten zijn op basis van kostprijs-hedgeaccounting in de jaarrekening verwerkt. Jaarlijks actualiseert Haga de hiervoor vereiste documentatie. De negatieve waarde bedraagt ultimo 2023 voor Haga € 0,2 mln. Omdat hedgeaccounting is toegepast is deze negatieve waarde niet als schuld op de balans gewaardeerd.

Haga maakt gebruik van derivaten om het renterisico op leningen te beperken en om leningen tegen een zo laag mogelijk rentetarief aan te gaan. Haga handelt niet in financiële derivaten.

13. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Toelichting:

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn vooralsnog onzeker en daarom zijn er hiervoor geen verplichtingen opgenomen in de balans.

Claims

Een aantal patiënten heeft bij de Directie een klacht of een claim ingediend danwel overweegt dit te doen. Deze claims zijn in overleg met de aansprakelijkheidsverzekeraar in behandeling genomen danwel intern onderzocht. Op grond van de thans beschikbare informatie is de verwachting dat de afwikkeling van deze claims geen materieel negatief financieel effect op Haga zal hebben. Deze klachten vallen niet onder de aansprakelijkheidsverzekering.

Obligo Waarborgfonds

Aan het Waarborgfonds Zorgsector is bij faillissement van één van de deelnemende instellingen een obligoverplichting aanwezig mocht het Waarborgfonds zelf niet kunnen voldoen aan haar verplichtingen, die daaruit voortvloeien. Deze verplichting is maximaal 3% van de restschuld en bedraagt dus per 31-12-2023 maximaal € 2,3 miljoen.

Parkeergarage HagaZiekenhuis locatie Zoetermeer

Bij de locatie Zoetermeer is een parkeergarage gebouwd in verband met een toenemende cliëntenstroom als gevolg van de bouw van het Orthopedisch Centrum.

Haga is huurder van de parkeergarage en is de huurovereenkomst aangegaan voor 35 jaar. De aanvangshuur is € 0,3 miljoen per jaar. Tegenover de huurkosten staan parkeeropbrengsten. Reinier de Graaf Groep en Haga hebben zich aan de overeenkomst hoofdelijk verbonden voor nakoming van alle verplichtingen uit hoofde van de huurovereenkomst.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

Huurverplichtingen

Voor de verlening van zorg zijn op diverse locaties ruimtes gehuurd in Den Haag en Zoetermeer. De betreffende locaties zijn:

- Diverse locaties. Voor bloedafname worden diverse locaties gehuurd in de gemeente Den Haag. De looptijd voor de huur bedraagt twee jaar. Voor het komende jaar is de huurprijs € 220.000.
- Europaweg 151 te Zoetermeer. De overeenkomst is aangegaan per 29 februari 2016 en eindigt op 31 maart 2024. De huurprijs voor de polikliek bedraagt € 130.845 en wordt jaarlijks geïndexeerd. Daarnaast wordt ook voor de oogheelkunde een ruimte gehuurd. Hiervan is de huurprijs € 39.250 en wordt jaarlijks geïndexeerd.
- Brechtzijde 20 te Zoetermeer. De huurovereenkomst is aangegaan 14 november 2016 en eindigt op 31 januari 2027. De huurprijs bedraagt € 85.904 en wordt jaarlijks geïndexeerd.
- Toneellaan 3 te Zoetermeer. Voor 348 parkeerplaatsen is een triple net huurovereenkomst aangegaan per 15 februari 2020. Deze overeenkomst eindigt op 31 december 2055. De huurprijs bedraagt € 250.000 en wordt jaarlijks geïndexeerd.

Leaseverplichtingen

Olympus apparatuur Endoscopieafdeling

Haga heeft op 17 mei 2017 een leaseovereenkomst gesloten met De Lage Landen Vendorlease BV voor de Olympus Endoscopie apparatuur. Het leasecontract is ingegaan op 1 september 2017 en eindigt op 31 augustus 2024. De leaseprijs bedraagt op jaarbasis € 107.845. De looptijd is korter dan 1 jaar.

Philips MRI Scanner

Haga heeft op 29 maart 2017 een leaseovereenkomst gesloten met Philips voor de MRI Scanner en kooi. Het leasecontract is ingegaan op 1 april 2017 en eindigt op 31 maart 2024. Er heeft geen verlenging van het contract plaatsgevonden. De leaseprijs bedraagt op jaarbasis € 162.653. De looptijd is korter dan 1 jaar.

Cannon CT Scanner

Haga heeft op 22 februari 2021 een leaseovereenkomst gesloten met BNP Paribas voor de Cannon CT scanner Aquilion One Genesis. Het leasecontract is ingegaan op 1 februari 2021 en eindigt op 31 januari 2028. De leaseprijs bedraagt op jaarbasis € 105.720,-. De looptijd van het contract zit tussen 1 jaar en 5 jaar.

Lease auto's

Haga heeft twee operational lease contracten gesloten voor bedrijfsauto's. Het eerste contract is gesloten met Opel Leasing en is ingegaan per 12 juni 2017. Deze lease is in 2021 verlengd met 4 jaar. Eind 2023 is de looptijd tussen 1 jaar en 5 jaar.

Investeringsverplichtingen

In 2023 zijn voor ICT en medische apparatuur meerdere investeringsverplichtingen aangegaan. De verplichtingen bedragen € 16,5 miljoen respectievelijk € 4,6 miljoen.

Onderhoud gebouwen

Volker Wessels maintain contract	€	56,6	miljoen
----------------------------------	---	------	---------

Toelichting onderhoud gebouwen

Haga is in 2013 het kader van de vernieuwbouw overeenkomsten aangegaan Volker Wessels voor het onderhoud van gebouwen aan het Els Borst-Eilersplein. De overeenkomsten zijn eind 2023 aangepast en hebben een looptijd tot en met 2034.

Siemens

In het kader van Technologisch Partnerschap	€	13,6	miljoen
---	---	------	---------

Toelichting Siemens

Haga is in 2012 een Technologisch Partnerschap Overeenkomst aangegaan met Siemens waarbij Haga tegen het betalen van een nagenoeg vaste fee voor 15 jaar verschillende diensten en producten, samenhangend met beeldvormende techniek, krijgt geleverd. Haga heeft het contract met ingang van 2012 in de jaarrekening verwerkt als operational lease.

Ultimo boekjaar zijn de verplichtingen uit hoofde van operationele lease als volgt te specificeren:

(x 1 miljoen)	€
Te betalen:	
Binnen één jaar	4,2
Tussen één jaar en vijf jaar	9,4
Meer dan vijf jaar	-
Totaal	13,6

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

Verstreekte bankgaranties

Er is door Haga een garantie afgegeven aan Avero Pensioen Verzekeringen N.V. voor een bedrag ad € 48.308,- en aan Stichting Rivierduinen voor een bedrag van € 30.254 voor respectievelijk de huur van de Europaweg en de Brechtzijde. Met het Reinier Haga Orthopedisch Centrum is een service level agreement afgesloten waarin alle verplichtingen over en weer zijn opgenomen.

Kredietfaciliteiten

Haga heeft een kredietfaciliteit contractueel vastgelegd van € 47,5 miljoen.

Gestelde zekerheden

Ten behoeve van de opgenomen kredieten van de bankrekeningen bij de Rabobank, BNG, ING en ABN AMRO heeft Haga de volgende zekerheden gesteld:

- Verpanding van inventaris, machines, voorraden en installaties
- Verpanding van rechten en/of vorderingen op grond van afgesloten verzekeringen, met uitzondering van iedere vordering die op grond van artikel 7:954 lid 4 BW niet kan worden verpand.

1. Het is de zorgaanbieder niet toegestaan om rechten en plichten zoals overeengekomen met de zorgverzekeraar geheel of gedeeltelijk aan derden over te dragen of door deze derden te laten overnemen zonder voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de zorgverzekeraar. De zorgverzekeraar kan aan het verlenen van toestemming voorwaarden verbinden.

2. De overdraagbaarheid van vorderingsrechten van de zorgaanbieder jegens de zorgverzekeraar wordt uitgesloten in de zin van artikel 3:83 lid 2 BW. In afwijking van het bepaalde in vorige volzin is verpanding van vorderingen door de zorgaanbieder aan de bank die aan de zorgaanbieder een financiering verstrekt, toegestaan.

- Het recht van hypotheek tot een maximum bedrag van € 518.000.000
- Een negatieve pledge.
- Een pari/passu verklaring
- Een positieve en negatieve hypotheekverklaring op alle huidige en toekomstige registergoederen
- cross-default

Ten behoeve van de aangetrokken geldleningen tot en met 2012 staat het Waarborgfonds voor de Zorgsector borg. Hiervoor zijn verklaringen van borgstelling afgegeven door het WFZ. Voor de nieuw aangetrokken leningen vanaf 2013 staat Waarborgfonds voor de Zorg niet borg. Dit geldt alleen voor de geldleningen van Haga locatie Den Haag.

Als onderdeel van haar financieringsafspraken dient Haga tevens te voldoen aan een viertal financiële ratios. Per ultimo 2023 voldeed Haga aan geen van deze ratios. Na balansdatum is overeenstemming bereikt met verzekeraars, het Waarborgfonds voor de Zorgsector en de banken omtrent een additionele bijdrage van verzekeraars en herziene financiële afspraken met banken en het Waarborgfonds voor de Zorgsector. Als gevolg hiervan is de doorbreking van de bankconvenanten hersteld en voldoet Haga weer aan de leningsvoorwaarden. Zie verder onder Continuïteitsveronderstelling en Gebeurtenissen na balansdatum.

Garantie

In 2017 heeft het Reinier Haga Groep Orthopedisch Centrum BV financieringsovereenkomsten afgesloten met ABN AMRO Bank N.V.. Hiervoor is de volgende garantie afgegeven:

A. Een garantieovereenkomst aangegaan door Stichting Reinier de Graaf Groep en Haga als garantiegevers en ABN AMRO Bank N.V. ('ABN') als kredietverlener, voor een maximaal bedrag van € 30 miljoen, in verband met de kredietovereenkomst tussen ABN als kredietverlener en Reinier Haga Groep Orthopedisch Centrum B.V. als kredietnemer. Op basis van de jaarrekening RHOC blijkt dat zij aan de ratio's kunnen voldoen.

In verband met bovenstaande garantieovereenkomst zijn Stichting Reinier de Graaf Groep en Haga in afwijking van het bepaalde in artikel 6:10 BW, een onderlinge (interne) draagplicht overeengekomen in de verhouding 40% respectievelijk 60%, conform de kapitaalbelangen van beide partijen in RHOC.

1.1.6 MUTATIEOVERZICHT IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Kosten van goodwill die van derden is verkregen	Totaal
	€	€
Stand per 1 januari 2023		
- aanschafwaarde	1.025.338	1.025.338
- cumulatieve afschrijvingen	735.160	735.160
Boekwaarde per 1 januari 2023	<u>290.178</u>	<u>290.178</u>
Mutaties in het boekjaar		
- afschrijvingen	56.974	56.974
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>56.974</u>	<u>56.974</u>
<i>terugname geheel afgeschreven activa</i>		
- aanschafwaarde	507.571	507.571
- cumulatieve afschrijvingen	507.571	507.571
	<u>-</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december 2023		
- aanschafwaarde	517.767	517.767
- cumulatieve afschrijvingen	284.563	284.563
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>233.204</u>	<u>233.204</u>
	10%-11,11%	

1.1.7 MUTATIEOVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2023					
- aanschafwaarde	309.671.276	162.723.586	303.318.579	93.388.267	869.101.708
- cumulatieve afschrijvingen	156.155.287	79.689.822	252.956.679	81.419.875	570.221.663
Boekwaarde per 1 januari 2023	<u>153.515.989</u>	<u>83.033.764</u>	<u>50.361.900</u>	<u>11.968.392</u>	<u>298.880.045</u>
Mutaties in het boekjaar					
- investeringen	-	-	-	16.571.393	16.571.393
- fusiebijdrage verzekeraars	-	-	-	-3.756.724	-3.756.724
- investeringen van OHW naar actieven	1.821.376	2.265.221	11.363.627	-15.450.224	-
- afschrijvingen	6.775.658	7.068.490	14.042.303	887.204	28.773.655
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-4.954.282</u>	<u>-4.803.269</u>	<u>-2.678.676</u>	<u>-3.522.759</u>	<u>-15.958.986</u>
<i>terugname geheel afgeschreven activa</i>					
- aanschafwaarde	10.011.511	19.976.682	60.409.471	8.739.827	99.137.491
- cumulatieve afschrijvingen	10.011.511	19.976.682	60.409.471	8.739.827	99.137.491
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december 2023					
- aanschafwaarde	301.481.141	145.012.125	254.272.735	82.012.885	782.778.886
- cumulatieve afschrijvingen	152.919.434	66.781.630	206.589.511	73.567.252	499.857.827
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>148.561.707</u>	<u>78.230.495</u>	<u>47.683.224</u>	<u>8.445.633</u>	<u>282.921.059</u>
	0%-17%	4%-17%	2%-20%	10%	

1.1.8 MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen	Vorderingen op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2023	5.684.000	1.942.582	5.157.142	12.783.724
Resultaat deelnemingen	417.586	-	-	417.586
Desinvestering / overdracht RHMDC	-653.868	-	-	-653.868
Aflossing lening	-	-6.971	-1.250.000	-1.256.971
Overige mutaties	-	1.804	-27.187	-25.383
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>5.447.718</u>	<u>1.937.415</u>	<u>3.879.955</u>	<u>11.265.088</u>

BIJLAGE

1.1.9 OVERZICHT LANGLOPENDE SCHULDEN ultimo 2023 (inclusief leningen die naar kortlopende schulden zijn gereclassificeerd (deze zijn gemarkeerd met *))

Leninggever	Afsluit- datum	Hoofdsom	Totale loop- tijd	Soort lening	Werke- lijke- rente	Restschuld 31 december 2022	Nieuwe leningen in 2023	Kwijtscheld- ing in 2023	Aflossing in 2023	Restschuld per 31 december 2023	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind	Aflos- sings- wijze	Aflossing 2024	Gestelde zekerheden	Toelichting
		€			%	€	€	€	€	€	€		€	€		
NWB	1-apr-06	8.372.245	40	Lineair	4,07%	4.900.826	-	-	204.201	4.696.625	3.675.620	23	Jaarlijks	204.201	Borgstelling WfZ	Vast
NWB	26-mrt-15	4.260.491	13	Lineair	0,98%	1.720.582	-	-	327.730	1.392.852	-	5	Kwartaal	327.730	Borgstelling WfZ	Vast
NWB	26-mrt-01	8.864.968	27	Lineair	3,78%	1.723.744	-	-	328.332	1.395.412	-	5	Kwartaal	328.332	Borgstelling WfZ	Vast
BNG	3-okt-05	2.756.714	27	Lineair	0,25%	1.021.001	-	-	102.101	918.900	408.395	9	Jaarlijks	102.101	Borgstelling WfZ	Vast
BNG	15-jun-05	25.000.000	30	Lineair	2,44%	10.833.334	-	-	833.333	10.000.001	5.833.336	12	Jaarlijks	833.333	Borgstelling WfZ	Vast
Rabobank	1-jun-10	15.000.000	30	Lineair	4,58%	8.750.000	-	-	500.000	8.250.000	5.750.000	17	Kwartaal	500.000	Borgstelling WfZ	Vast
BNG	1-jun-10	15.000.000	30	Lineair	4,58%	8.750.000	-	-	500.000	8.250.000	5.750.000	17	Kwartaal	500.000	Borgstelling WfZ	Vast
Rabobank	1-jun-11	17.500.000	30	Lineair	4,82%	10.791.668	-	-	583.333	10.208.335	7.291.670	18	Kwartaal	583.333	Borgstelling WfZ	Vast
BNG	1-jun-11	17.500.000	30	Lineair	4,82%	10.791.668	-	-	583.333	10.208.335	7.291.670	18	Kwartaal	583.333	Borgstelling WfZ	Vast
Rabobank	1-jun-12	10.000.000	30	Lineair	4,96%	6.500.002	-	-	333.333	6.166.669	4.500.004	19	Kwartaal	333.333	Borgstelling WfZ	Vast
BNG	1-jun-12	10.000.000	30	Lineair	4,96%	6.500.002	-	-	333.333	6.166.669	4.500.004	19	Kwartaal	333.333	Borgstelling WfZ	Vast
Rabobank	3-dec-12	7.500.000	30	Lineair	5,01%	5.000.000	-	-	250.000	4.750.000	3.500.000	19	Kwartaal	250.000	Borgstelling WfZ	Vast
BNG	3-dec-12	7.500.000	30	Lineair	5,01%	5.000.000	-	-	250.000	4.750.000	3.500.000	19	Kwartaal	250.000	Borgstelling WfZ	Vast
* Rabobank	31-dec-13	7.000.000	15	Lineair	4,65%	4.900.011	-	-	233.332	4.666.679	3.500.019	5	Kwartaal	233.332	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	31-dec-13	7.000.000	15	Lineair	4,35%	4.900.011	-	-	233.332	4.666.679	3.500.019	5	Kwartaal	233.332	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	30-jun-14	7.000.000	15	Lineair	4,86%	5.016.678	-	-	233.332	4.783.346	3.616.686	6	Kwartaal	233.332	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	30-jun-14	7.000.000	15	Lineair	4,56%	5.016.678	-	-	233.332	4.783.346	3.616.686	6	Kwartaal	233.332	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	31-dec-14	5.000.000	15	Lineair	5,05%	3.666.655	-	-	166.668	3.499.987	2.666.647	6	Kwartaal	166.668	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	31-dec-14	5.000.000	15	Lineair	5,05%	3.666.655	-	-	166.668	3.499.987	2.666.647	6	Kwartaal	166.668	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	31-mrt-14	3.000.000	15	Lineair	4,52%	1.687.500	-	-	150.000	1.537.500	787.500	6	Kwartaal	150.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	31-mrt-14	3.000.000	15	Lineair	4,52%	1.687.500	-	-	150.000	1.537.500	787.500	6	Kwartaal	150.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	30-sep-14	3.000.000	15	Lineair	4,73%	1.762.500	-	-	150.000	1.612.500	862.500	6	Kwartaal	150.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	30-sep-14	3.000.000	15	Lineair	4,73%	1.762.500	-	-	150.000	1.612.500	862.500	6	Kwartaal	150.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	30-jun-15	6.000.000	15	Lineair	5,26%	4.500.000	-	-	200.000	4.300.000	3.300.000	7	Kwartaal	200.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	30-jun-15	6.000.000	15	Lineair	5,26%	4.500.000	-	-	200.000	4.300.000	3.300.000	7	Kwartaal	200.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	31-mrt-15	3.000.000	15	Lineair	4,95%	1.837.500	-	-	150.000	1.687.500	937.500	7	Kwartaal	150.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	31-mrt-15	3.000.000	15	Lineair	4,95%	1.837.500	-	-	150.000	1.687.500	937.500	7	Kwartaal	150.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	30-sep-15	3.000.000	15	Lineair	5,18%	1.912.500	-	-	150.000	1.762.500	1.012.500	7	Kwartaal	150.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	30-sep-15	3.000.000	15	Lineair	5,18%	1.912.500	-	-	150.000	1.762.500	1.012.500	7	Kwartaal	150.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	31-mrt-16	6.000.000	15	Lineair	5,00%	3.975.000	-	-	300.000	3.675.000	2.175.000	8	Kwartaal	300.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	30-dec-16	7.000.000	15	Lineair	5,18%	4.900.000	-	-	350.000	4.550.000	2.800.000	8	Kwartaal	350.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	31-mrt-16	6.000.000	15	Lineair	4,96%	3.975.000	-	-	300.000	3.675.000	2.175.000	8	Kwartaal	300.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Variabel
* Rabobank	30-dec-16	7.000.000	15	Lineair	4,89%	4.900.000	-	-	350.000	4.550.000	2.800.000	8	Kwartaal	350.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Variabel
* BNG	30-dec-16	15.000.000	15	Lineair	3,12%	12.000.000	-	-	500.000	11.500.000	9.000.000	8	Kwartaal	500.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	30-dec-16	15.000.000	15	Lineair	3,12%	12.000.000	-	-	500.000	11.500.000	9.000.000	8	Kwartaal	500.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	30-dec-16	1.500.000	15	Lineair	3,01%	1.050.000	-	-	75.000	975.000	600.000	8	Kwartaal	75.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	30-dec-16	1.500.000	15	Lineair	3,01%	1.050.000	-	-	75.000	975.000	600.000	8	Kwartaal	75.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
Roche	1-mrt-14	0	10	Financial lease	0,00%	152.116	-	-	126.505	25.611	-	-	-	25.611		

BIJLAGE

1.1.9 OVERZICHT LANGLOPENDE SCHULDEN ultimo 2023 (inclusief leningen die naar kortlopende schulden zijn gereclassificeerd (deze zijn gemarkeerd met *))															
* BNG-98894	1-apr-04	8.400.000	20	Onderhands	5,07%	1.200.000	-	-	600.000	600.000	-	1	Lineair	600.000	Hypotheek
* BNG-99648	16-mei-05	2.627.206	22	Onderhands	2,61%	597.097	-	-	119.418	477.679	-	4	Lineair	119.418	Gemeente Garantie
* BNG-72682.1	15-jul-98	2.268.901	30	Onderhands	1,00%	680.671	-	-	113.445	567.226	113.445	5	Lineair	113.445	Gemeente Garantie
* BNG-72977.1	1-aug-98	2.268.901	30	Onderhands	1,05%	680.671	-	-	113.445	567.226	113.445	5	Lineair	113.445	Gemeente Garantie
* BNG-70613.1	18-aug-97	2.327.079	30	Onderhands	4,86%	581.769	-	-	116.354	465.415	-	4	Lineair	116.354	Gemeente Garantie
* BNG-99650	29-dec-04	2.676.214	23	Onderhands	0,85%	581.786	-	-	116.357	465.429	-	4	Lineair	116.357	Gemeente Garantie
* ING 69.12.46.122	1-aug-02	2.552.514	29	Onderhands	3,25%	765.753	-	-	85.084	680.669	340.336	8	Lineair	85.084	- Hypotheek- Gemeente Garantie
* ING 67.80.91.986	1-jan-08	6.100.000	20	Onderhands	2,77%	1.830.000	-	-	305.000	1.525.000	305.000	5	Lineair	305.000	Hypotheek
* ING 65.00.46.714	1-sep-05	3.500.000	20	Onderhands	3,20%	481.250	-	-	175.000	306.250	-	2	Lineair	175.000	Hypotheek
* ING 80.01.17.425	4-okt-17	4.500.000	10	Onderhands	2,33%	2.250.000	-	-	450.000	1.800.000	-	4	Lineair	450.000	Hypotheek en verpanding vorderingen
* ING 80.07.50.330	31-dec-19	3.500.000	8	Onderhands	1,90%	2.537.500	-	-	350.000	2.187.500	-	4	Lineair	350.000	Hypotheek en verpanding vorderingen
* ABN FC249793911	30-sep-17	4.500.000	10	Onderhands	2,38%	2.250.000	-	-	450.000	1.800.000	-	4	Lineair	450.000	Hypotheek en verpanding vorderingen
* ABN	31-dec-19	3.500.000	8	Onderhands	2,15%	2.537.500	-	-	350.000	2.187.500	-	4	Lineair	350.000	Hypotheek en verpanding vorderingen
RdGG	9-jun-15	10.000.000	14	Onderhands	2,50%	10.000.000	-	10.000.000	-	-	-	-	Lineair	-	Kwijtschelding lening conform HLA
RdGG - rente	9-jun-15	0	12	Onderhands	2,50%	2.096.200	-	2.096.200	-	-	-	-	Lineair	-	Kwijtschelding lening conform HLA
							<u>205.921.828</u>	<u>-</u>	<u>12.096.200</u>	<u>13.916.301</u>	<u>179.909.327</u>	<u>115.389.629</u>			
														<u>13.815.407</u>	

1.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

Baten

14. Toelichting onzekerheden in omzetverantwoording 2023

Inleiding

De in de jaarrekening van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten voor Haga:

1. Rechtmatigheidscontrole MSZ

Bij de omzetbepaling van de DBC zorgproducten en overige zorgproducten heeft Haga de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd zoals opgenomen in paragraaf 1.1.4.3. van deze jaarrekening. Hierbij is de "Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek 2023 Medisch Specialistische Zorg" gevolgd.

Toelichting (landelijke) onzekerheden jaarrekening 2023

1. Rechtmatigheidscontroles MSZ

De NFU, NVZ en ZN hebben een Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek MSZ 2023 gepubliceerd. De NZa heeft de handreiking getoetst aan de regelgeving, daarmee is juistheid van de opgenomen regelgeving getoetst. Hiermee is door de NZa geen uitspraak gedaan over de risicoanalyse of het advies voor controleren.

Deze rechtmatigheidscontroles worden beoordeeld door de representerende zorgverzekeraars. Op basis van dit oordeel zullen alle verzekeraars gezamenlijk over de rechtmatigheid van de facturatie 2023 concluderen.

De instelling heeft, voor de jaarrekening deels op basis van een risicoanalyse, onderzoek verricht naar de risico's die voor Haga materieel zijn. In deze risicoanalyse zijn de uitkomsten van eerder uitgevoerde aanvullende omzetonderzoeken en beschikbare overige in- en externe controles betrokken.

Daarnaast is Haga Zoetermeer bezig op basis van deze handreiking een onderzoek inzake 2023 af te ronden. De voorlopige uitkomsten zijn betrokken bij het opstellen van deze jaarrekening en het inschatten van de risico's die voortvloeien uit geconstateerde onjuiste registraties en/of declaraties, rekening houdend met de contractafspraken met zorgverzekeraars. Naar verwachting volgt in de 2e helft van 2024 uitsluitel over dit onderzoek. Dit zal naar verwachting van de Directie van Haga leiden tot niet-materiële, nagekomen baten of lasten. Waar nodig heeft Haga nuanceringen geboekt. Oude jaren (2022 en eerder) worden naar verwachting in 2024 afgewikkeld.

Doelmatigheidscontroles over voorgaande jaren zullen door de zorgverzekeraars nog uitgevoerd (kunnen) worden. Haga gaat ervan uit dat dit geen financieel effect met terugwerkende kracht heeft.

De uit de genoemde werkzaamheden en controles voortvloeiende beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten is verwerkt in deze jaarrekening.

1.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

BATEN

14 Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

14.1 Zorgverzekeringswet

<i>De baten zorgverzekeringswet zijn als volgt samengesteld:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet	583.881.509	571.079.868
Totaal	<u>583.881.509</u>	<u>571.079.868</u>

Toelichting:

De omzet zorgprestaties is € 12 miljoen hoger dan in 2023. De toename wordt veroorzaakt door indexatie.

14.2 Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurig zorg

<i>De baten subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurig zorg zijn als volgt samengesteld:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
VWS subsidies	8.978.750	9.556.837
Totaal	<u>8.978.750</u>	<u>9.556.837</u>

14.3 Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties

<i>De baten beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties zijn als volgt samengesteld:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
AIOS en FZO	22.025.923	20.684.480
Totaal	<u>22.025.923</u>	<u>20.684.480</u>

Toelichting:

De beschikbaarheidsbijdrage is ten opzichte van 2022 gestegen met € 1,3 mln. Dit kan voornamelijk worden verklaard door een stijging van het aantal FTE AIOS en een hoger tarief per FTE.

14.4 Baten uit onderaanneming

<i>De baten uit onderaanneming zijn als volgt samengesteld:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Opbrengsten van overige zorginstellingen	5.671.516	4.001.181
Totaal	<u>5.671.516</u>	<u>4.001.181</u>

Toelichting:

De baten uit onderaanneming zijn € 1,7 miljoen hoger dan in 2023. De toename kan worden verklaard doordat meer productie is geleverd aan de Nederlandse Obesitaskliniek.

1.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

15. Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten (niet uit andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten) zijn als volgt samengesteld:

	2023	2022
	€	€
Opbrengsten politheek	145.974.865	144.868.818
Overige opbrengsten	38.059.235	34.535.398
Totaal	<u>184.034.100</u>	<u>179.404.216</u>

Toelichting:

De opbrengsten politheek zijn ten opzichte van 2022 gestegen. Hiertegenover staan ook hogere patiëntgebonden kosten. De overige opbrengsten 2023 zijn gestegen in verband met een eenmalige bijdrage van Reinier de Graaf Groep van € 5,7 miljoen in het kader van de ontvlechting. Onder overige opbrengsten zijn ook de gerealiseerde opbrengsten vanwege de fusiebijdrage door verzekeraars verantwoord voor een bedrag van € 3,7 miljoen. Daarnaast worden verscheidene doorbelastingen onder overige opbrengsten gerapporteerd.

LASTEN

16. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

De kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten zijn als volgt samengesteld:

	2023	2022
	€	€
Personeel niet in loondienst	25.163.682	24.264.470
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	68.036.201	63.979.198
Totaal	<u>93.199.883</u>	<u>88.243.668</u>

Toelichting:

De kosten personeel niet in loondienst zijn toegenomen. In 2023 was het invullen van personeel in vaste dienst moeilijker dan voorheen. Daarnaast was het verzuim hoger dan waarmee in de planning rekening was gehouden. Op met name de acute afdelingen is gelet op de continuïteit van de bedrijfsvoering extra personeel ingehuurd. De stijging van het honorarium medisch specialisten is voornamelijk gestegen door de groei van de omzet en een bijdrage in verband met extra gemaakte kosten als gevolg van de fusie van het MSC HagaZiekenhuis en MSC LLZ.

17. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€	€
Lonen en salarissen	227.346.377	222.336.844
Sociale lasten	34.279.519	32.881.460
Pensioenpremies	19.859.532	20.004.450
Totaal personeelskosten	<u>281.485.428</u>	<u>275.222.754</u>

Toelichting:

De personeelskosten zijn gestegen door salarisstijgingen conform de nieuwe CAO Ziekenhuizen met salarisstijgingen van 5% per 1 februari 2023 en per 1 december 2023. Voor voorzieningen in de personele sfeer (jubileumvoorziening, persoonlijk levensbudget) waren deze stijgingen al ingecalculatied in de balanspositie van 2022.

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:

Zorg	2.656	2.676
Ondersteunende diensten	990	1.023
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>3.646</u>	<u>3.699</u>
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	-	-

1.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

18. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	56.974	158.489
- materiële vaste activa	28.773.655	28.837.237
Totaal afschrijvingen	<u>28.830.629</u>	<u>28.995.726</u>

Toelichting:

De afschrijvingen zijn licht gedaald door enerzijds nieuwe investeringen in 2023 en anderzijds door volledig afgeschreven activa in 2022.

19. Overige bedrijfskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	12.114.197	11.862.665
Algemene kosten	49.050.210	49.979.068
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	315.415.200	307.802.230
Onderhoud en energiekosten	23.748.997	10.901.263
Huur en leasing	7.644.483	7.098.442
Dotaties en vrijval voorziening dubieuze debiteuren	-207.636	-914.227
Totaal overige bedrijfskosten	<u>407.765.451</u>	<u>386.729.441</u>

Toelichting:

De patiëntgebonden kosten zijn gestegen ten opzichte van 2022. De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door inflatie, met name bij de politheek, en kosten inzake onderlinge dienstverlening.

In 2023 zijn de onderhoudskosten hoger door de afwikkeling van het dispuut met VolkerWessel ad € 5,7 miljoen en de gestegen energieprijzen.

20. Financiële baten en lasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Rentebaten	179.858	31.394
Kwijtschelding lening RdGG	12.096.200	-
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	<u>12.276.058</u>	<u>31.394</u>
Rentelasten	8.054.434	9.190.007
Rentelasten en soortgelijke kosten	<u>8.054.434</u>	<u>9.190.007</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>-4.221.624</u>	<u>9.158.613</u>

Toelichting:

De rentelasten zijn in 2023 gedaald. Dit komt doordat de langlopende schulden jaarlijks worden afgelost en er geen nieuwe leningen zijn aangegaan.

Daarnaast is onder rentebaten en soortgelijke opbrengsten eenmalig een bate verwerkt van € 12,1 miljoen. Dit betreft de kwijtschelding van de lening van de Reinier de Graaf Groep in het kader van de ontvechting.

21. Belastingen

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Vennootschapsbelasting	162.318	95.401
Totaal	<u>162.318</u>	<u>95.401</u>

Toelichting:

De vennootschapsbelasting betreft de belastinglast van Langeland Huidkliniek BV. De effectieve belastingdruk in 2023 is 24%.

1.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

22. Aandeel derden

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€	€
Aandeel derden	254.569	217.659
Totaal	254.569	217.659

Toelichting:

Het aandeel derden betreft het aandeel van de minderheidsaandeelhouder in het resultaat van Langeland Huidkliniek BV

23. Gebeurtenissen na balansdatum**Locatie Sportlaan**

Op 31 januari 2024 hebben wij het erfpachtrecht met opstallen van onze locatie Sportlaan aan de gemeente Den Haag verkocht en geleverd. Op deze transactie is een boekwinst van € 5,4 miljoen behaald die ten gunste van het resultaat over 2024 gebracht zal worden.

Aanpassing financieringsafspraken

Op 30 augustus 2024 hebben wij overeenstemming bereikt over nadere financieringsafspraken met banken en verzekeraars. Deze afspraken bevatten de volgende componenten:

- Verzekeraars stellen tot in ieder geval eind 2026 een bedrag van € 55 miljoen als structurele bevoorschotting ter beschikking
- Verzekeraars verkorten tot in ieder geval eind 2026 de betaaltermijn van door Haga verzonden facturen van 30 naar 7 dagen
- Verzekeraars leveren een financiële bijdrage ter versterking van het resultaat voor de jaren 2023-2026
- Banken verruimen de convenanten tot en met eind 2026
- Banken blijven de rekeningcourantfaciliteit van € 47,5 miljoen ter beschikking stellen
- Banken zien gedeeltelijk af van hun recht om de verkoopopbrengst van locatie Sportlaan aan te wenden voor aflossing van leningen, waardoor deze liquiditeit grotendeels voor bedrijfsdoeleinden aangewend kan worden

Deze aangepaste financieringsafspraken stellen ons naar huidig inzicht in staat het verbeterplan HagaVooruit! de komende jaren met voldoende financiële speelruimte te kunnen implementeren. Zie ook de toelichting bij Continuïteitsveronderstelling.

24. Wet normering topinkomens (WNT)

Voor de WNT wordt verwezen naar pagina's 70 t/m 73.

25. Honoraria accountant

De honoraria van de accountant over 2023 zijn als volgt:

	2023	2022
	€	€
1 Controle van de jaarrekening	538.975	330.269
2 Overige controlewerkzaamheden	103.132	37.240
3 Fiscale advisering	-	-
4 Niet- controlediensten	-	-

In 2022 was er voor de gehele RHG groep een gezamenlijke opdrachtbevestiging en afgesproken honorarium. Het gedeelte van HagaZiekenhuis Den Haag en Zoetermeer in deze opdrachtbevestiging is als vergelijkend cijfer opgenomen.

26. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 24.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Verantwoording WNT entiteit	Stichting HagaZiekenhuis	Stichting HagaZiekenhuis	HagaZiekenhuis Huidkliniek Zoetermeer B.V.
Gegevens 2023			
Bedragen x € 1	J. Turkesteen RA		drs. H. Feenstra
Functiegegevens	Lid raad van bestuur		H. den Blaauwen Msc
	2023	2022	Directeur
Kalenderjaar	2023	2022	2023
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	6/3 - 31/12	n.v.t.	1/7 - 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	10		6
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	1.487		763
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 212		€ 212
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 266.600		€ 177.000
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 266.600		€ 161.756
Bezoldiging (alle bedragen excl. BTW)			
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 266.600		€ 77.497
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 266.600		€ 77.497
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.		n.v.t.
Bezoldiging, exclusief BTW	€ 266.600		€ 77.497
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.		n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		n.v.t.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

	Stichting HagaZiekenhuis	Stichting HagaZiekenhuis	Stichting HagaZiekenhuis	Stichting HagaZiekenhuis	Stichting HagaZiekenhuis
Gegevens 2023					
Bedragen x € 1	Mevr. drs. M.A.M. Barth	Dhr. dr. P.L. Batenburg	Mevr. mr. V.E. Hart	Mevr. drs. J. van Vliet-Eppinga	Dhr. S. Vermeer MSc
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	€ 33.450	€ 22.300	€ 22.300	€ 22.300	€ 22.300
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 33.450	€ 22.300	€ 22.300	€ 22.300	€ 22.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bezoldiging	€ 33.450	€ 22.300	€ 22.300	€ 22.300	€ 22.300
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022					
Bedragen x € 1	Mevr. drs. M.A.M. Barth	Dhr. dr. P.L. Batenburg	Mevr. mr. V.E. Hart	Mevr. drs. J. van Vliet-Eppinga	Dhr. S. Vermeer MSc
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	15/12 - 31/12	15/12 - 31/12	15/12 - 31/12	15/12 - 31/12	15/12 - 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	€ 1.509	€ 1.006	€ 1.006	€ 1.006	€ 1.006
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 1.509	€ 1.006	€ 1.006	€ 1.006	€ 1.006

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder

LabWest B.V.	
Gegevens 2023	
Naam topfunctionaris	Functie
Drs. P.E van der Meer	Voorzitter raad van bestuur Stichting HagaZiekenhuis
Drs. N.M.H. Hoefsmit	Voorzitter raad van bestuur a.i. Stichting HagaZiekenhuis
Dr. M. Jansen-Landheer	Directeur Stichting HagaZiekenhuis
Drs. T.J.T. Hazen	Directeur Stichting HagaZiekenhuis
J. Turkesteen RA	Lid raad van bestuur Stichting HagaZiekenhuis
Drs. H. Feenstra	Lid raad van bestuur Stichting HagaZiekenhuis

Stichting Zorg bij Uitstek	
Gegevens 2023	
Naam topfunctionaris	Functie
Drs. P.E van der Meer	Voorzitter raad van bestuur Stichting HagaZiekenhuis
Drs. N.M.H. Hoefsmit	Voorzitter raad van bestuur a.i. Stichting HagaZiekenhuis
Dr. M. Jansen-Landheer	Directeur Stichting HagaZiekenhuis
Drs. T.J.T. Hazen	Directeur Stichting HagaZiekenhuis
J. Turkesteen RA	Lid raad van bestuur Stichting HagaZiekenhuis
Drs. H. Feenstra	Lid raad van bestuur Stichting HagaZiekenhuis

In de WNT verantwoording 2022 zijn de gegevens van deze functionarissen op een andere wijze verantwoord (zie Nadere toelichting fouterstel WNT). De WNT-gegevens over 2022 na toepassing van dit fouterstel zijn als volgt:

LabWest B.V.	
Gegevens 2022	
Naam topfunctionaris	Functie
Drs. N.M.H. Hoefsmit	Voorzitter raad van bestuur a.i. Stichting HagaZiekenhuis
Dr. M. Jansen-Landheer	Directeur Stichting HagaZiekenhuis
Drs. C.H.G.M. van de Wiel	Directievoorzitter Stichting HagaZiekenhuis

Stichting Zorg bij Uitstek	
Gegevens 2022	
Naam topfunctionaris	Functie
Drs. J. van Roon MBA	Bestuursvoorzitter RHG

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Verantwoording WNT entiteit	Stichting HagaZiekenhuis
Gegevens 2023	
bedragen x € 1	Drs. T.J.T. Hazen
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Directeur HagaZiekenhuis
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2023
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	€ 61.500
Individueel toepasselijk maximum	€ 75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	€ 61.500
Waarvan betaald in 2023	€ 61.500
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT (Stichting HagaZiekenhuis, LabWest B.V., Stichting Zorg bij Uitstek, HagaZiekenhuis Huidkliniek Zoetermeer B.V.)

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4. Nadere toelichting intra-groep-detachering

Bij de volgende in bovenstaande WNT-verantwoordingen opgenomen leidinggevende topfunctionarissen is sprake van intra-groep-detachering:

- a. Alle topfunctionarissen van LabWest B.V.
- b. Alle topfunctionarissen van Stichting Zorg bij Uitstek
- c. Alle topfunctionarissen van HagaZiekenhuis Huidkliniek Zoetermeer B.V.

Voor de bepaling van 'omvang dienstverband' van topfunctionarissen waarbij sprake is van intra-groep-detachering is voor LabWest B.V. en Stichting Zorg bij Uitstek uitgegaan van geen doorbelasting van topfunctionarissen.

Voor de bepaling van 'omvang dienstverband' van topfunctionarissen van de HagaZiekenhuis Huidkliniek Zoetermeer B.V. geldt voor de algemeen directeur dat de totale omvang van het dienstverband bij Stichting HagaZiekenhuis wordt doorbelast. Voor de medisch directeur is 5 uur per week opgenomen voor de doorbelasting van managementtaken.

Wij benadrukken dat de verantwoorde WNT-bezoldiging voor topfunctionarissen waarbij sprake is van intra-groep-detachering niet is gebaseerd op de bezoldiging die de betreffende topfunctionaris als natuurlijke persoon zelf heeft ontvangen, maar op intern doorbelaste kosten tussen entiteiten binnen de groep.

5. Nadere toelichting fouterstel WNT

De vergelijkende WNT-gegevens 2022 van de topfunctionarissen waarbij sprake is van intra-groep-detachering zijn ten opzichte van de in de WNT-verantwoording 2022 opgenomen gegevens aangepast, en nu afzonderlijk per WNT-instelling en op basis van 'niet in dienstbetrekking' opgesteld.

De reden hiervoor is de verduidelijking van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dat topfunctionarissen waarbij sprake is van intra-groep-detachering op basis van 'niet in dienstbetrekking' moeten worden verantwoord. In 2022 was hierbij nog uitgegaan van het bezoldigingsbegrip voor 'in dienstbetrekking' op totaal niveau.

De bezoldiging van deze topfunctionarissen op basis van het meer-omvattende bezoldigingsbegrip leidt niet tot een overschrijding van de maximumbezoldiging en derhalve niet tot een onverschuldigde betaling.

1.2 Enkelvoudige jaarrekening 2023

1.2.1 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023
 (na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-23 €	31-dec-22 €
ACTIVA			
A Vaste activa			
I Immateriële vaste activa	1		
goodwill		223.333	278.333
Totaal immateriële vaste activa		<u>223.333</u>	<u>278.333</u>
II Materiële vaste activa	2		
bedrijfsgebouwen en -terreinen		148.561.707	153.514.650
machines en installaties		78.214.770	83.015.136
andere vaste bedrijfsmiddelen		47.662.390	50.336.467
vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa		8.395.723	11.968.392
Totaal materiële vaste activa		<u>282.834.590</u>	<u>298.834.645</u>
III Financiële vaste activa	3		
deelnemingen in groepsmaatschappijen		5.956.200	6.152.574
Vorderingen op overige verbonden maatschappijen		1.899.090	1.897.286
overige vorderingen		3.880.000	5.157.143
Totaal financiële vaste activa		<u>11.735.290</u>	<u>13.207.003</u>
B Vlottende activa			
I Voorraden	4		
gereed product en handelsgoederen		5.931.787	6.672.369
Totaal voorraden		<u>5.931.787</u>	<u>6.672.369</u>
II Onderhanden werk DBC's en DBC-zorgproducten	5	6.415.638	7.368.698
III Vorderingen	6		
1. op handelsdebiteuren		38.403.810	49.043.471
2. op groepsmaatschappijen		470.976	1.949.741
3. overige vorderingen		67.193.577	89.621.416
Totaal vorderingen		<u>106.068.363</u>	<u>140.614.628</u>
IV Liquide middelen	7	31.622.062	10.450.813
C Totaal activa		<u>444.831.063</u>	<u>477.426.489</u>

1.2.1 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023
 (na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-23 €	31-dec-22 €
PASSIVA			
D Eigenvermogen	8		
I Gestort en opgevraagd kapitaal		45	45
II Overige reserves		102.160.633	104.627.916
Totaal eigen vermogen		<u>102.160.678</u>	<u>104.627.961</u>
E Voorzieningen	9		
overige		8.892.047	9.240.816
Totaal voorzieningen		<u>8.892.047</u>	<u>9.240.816</u>
F Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	10		
1. schulden aan banken		72.024.769	77.179.409
2. achtergestelde leningen groepsmaatschappijen		-	11.946.200
Totaal langlopende schulden		<u>72.024.769</u>	<u>89.125.609</u>
G Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)	11		
1. schulden aan leveranciers en handelskredieten		44.545.321	49.731.630
2. aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen		5.154.640	5.405.534
3. aflossingsverplichtingen lopend boekjaar langlopende leningen		605.001	487.502
4. schulden aan banken (leningen)		102.724.901	111.390.685
5. schulden aan groepsmaatschappijen		7.243.531	18.434.816
6. belastingen en premies sociale verzekeringen		15.703.290	12.986.585
7. schulden ter zake pensioenen		6.540.733	5.934.053
8. overige schulden		79.236.152	70.061.298
Totaal kortlopende schulden		<u>261.753.569</u>	<u>274.432.103</u>
H Totaal passiva		<u>444.831.063</u>	<u>477.426.489</u>

1.2.2 ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

	Ref.	2023		2022	
		€	€	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:					
A Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	14				
1. Zorgverzekeringswet		580.214.228		567.677.116	
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS- subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurig zorg		8.978.750		9.556.837	
2. Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties		22.025.923		20.684.480	
3. Baten uit onderaanneming		5.671.516		4.107.681	
			616.890.417		602.026.114
Netto omzet			616.890.417		602.026.114
Overige bedrijfsopbrengsten	15	185.539.700		180.998.623	
			185.539.700		180.998.623
Som der bedrijfsopbrengsten			802.430.117		783.024.737
BEDRIJFSLASTEN:					
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	16	92.421.748		87.705.098	
Lonen en salarissen	17	227.346.377		222.336.844	
Sociale lasten	17	34.279.519		32.881.460	
Pensioenlasten	17	19.859.532		20.004.450	
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	18	28.819.814		28.984.913	
Overige bedrijfskosten	19	407.076.103		386.111.411	
Som der bedrijfslasten			809.803.093		778.024.176
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	20	12.276.058		31.394	
Rentelasten en soortgelijke kosten	20	8.054.434		9.190.007	
			-4.221.624		9.158.613
RESULTAAT VOOR BELASTING			-3.151.352		-4.158.052
Aandeel in winst/verlies van ondernemingen waarin wordt deelgenomen			684.082		670.463
RESULTAAT BOEKJAAR			-2.467.270		-3.487.589
RESULTAATBESTEMMING					
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>			2023		2022
			€		€
Toevoeging/onttrekking:					
Overige reserves			-2.467.270		-3.487.589
			-2.467.270		-3.487.589

1.2.3 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING ENKELVOUDIGE JAARREKENING

1.2.3.1 Algemeen

De waarderingsgrondslagen zijn gelijk aan de waarderingsgrondslagen van de geconsolideerde jaarrekening beschreven in paragraaf 1.1.4 inclusief de toelichting rondom de continuïteit.

1.2.3.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

De waarderingsgrondslagen zijn gelijk aan de waarderingsgrondslagen van de geconsolideerde jaarrekening beschreven in paragraaf 1.1.4 inclusief de toelichting rondom de continuïteit.

1.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:	2023	2022
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	278.333	434.848
Af: afschrijvingen	55.000	156.515
Boekwaarde per 31 december	223.333	278.333

Toelichting:

In 2019 heeft Haga het personeel van de AHZ overgenomen, de goodwill van € 450K wordt in 9 jaar afgeschreven. In 2018 heeft voorheen LangeLand Ziekenhuis Oogzorg Haaglanden overgenomen, goodwill van € 50K wordt in 10 jaar afgeschreven. Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.2.5.

2. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:	2023	2022
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	298.834.645	308.480.731
Bij: investeringen	12.764.759	19.182.312
Af: afschrijvingen	28.764.814	28.828.398
Boekwaarde per 31 december	282.834.590	298.834.645

Toelichting:

In 2023 is onder andere geïnvesteerd in verbouwing logistiek en PKC (€ 0,2 mln), tuin Florence Nightingale (€ 0,6 mln), start bouw MMB (€ 0,9 mln), vervanging scopen (€ 0,2 mln), aanschaf flowcytometers (€ 0,3 mln), videorouting OK (€ 0,5 mln), vernieuwing en uitbreiding ICT (€ 1,4 mln) en aanschaf nieuwe versie/ upgrade EPD locatie Den Haag (€ 2,1 mln).

Onder de materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering zijn ook de oude activa inzake instandhouding opgenomen. Hierover wordt jaarlijks afgeschreven.

Haga heeft een eenmalige bijdrage van verzekeraars toegezegd gekregen in verband met integratie- en fusiekosten/investeringen.

Hiervan is in 2023 een bedrag van € 3,8 miljoen besteed aan investeringen in IT systemen welke nog niet in gebruik zijn genomen en derhalve als Activa in Uitvoering zijn geclassificeerd. Tegelijkertijd wordt de bijdrage van de verzekeraars als een negatieve investering voor hetzelfde bedrag als Activa in Uitvoering verantwoord waardoor het netto effect op aanschafwaarde en boekwaarde nihil is per 31 december 2023.

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.2.6.

De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 1.2.8.

1.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

3. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	2023	2022
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	13.207.003	12.486.250
Resultaat deelnemingen	684.037	670.463
Desinvestering RHMDC	-653.868	-
Ontvangen dividend	-226.543	-170.409
Aflossing/Opname leningen	-1.250.000	160.000
Overige mutaties	-25.339	60.698
Boekwaarde per 31 december	11.735.290	13.207.003

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.2.7. Het resultaat deelnemingen bestaat uit het Haga deel van het resultaat van het Reinier Haga Orthopedisch Centrum (€ 0,5 miljoen), Langeland Huidkliniek BV (€ 0,3 miljoen) en de mutatie van de participatie in Centramed. De desinvestering betreft de afstoting van het belang in RHMDC in het kader van de ontvlechting van Haga en de Reinier de Graaf Groep. Daarnaast heeft een aflossing ad € 1,2 miljoen plaatsgevonden op de lening u/g aan AHZ. Van de vorderingen op de financiële vaste activa heeft een totaalbedrag van € 0,3 miljoen een looptijd korter dan 1 jaar.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbe- lang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat
				€	€
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
Zorgservice XL BV te Delfgauw		46	33,85%	500	-
Stichting Zorg bij Uitstek te Zoetermeer		-	100%	-	-
LangeLand Huidkliniek BV te Zoetermeer		18.000	51%	1.119.532	519.532
Zeggenschapsbelang					
Stichting Combister te Delft		-	50%	743	-
Reinier Haga Groep Orthopedisch Centrum BV te Zoetermeer		3.375.005	60%	9.339.443	830.488

Haga heeft een kapitaalbelang van 60% in RHOC via winstgerechtigde aandelen en zeggenschapsbelang van 50% via stemgerechtigde aandelen.

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
Medische middelen	2.705.979	2.648.114
Magazijnartikelen	149.529	131.365
Voorraad Hartcentrum/ OK	2.528.723	3.700.383
Overige voorraad	547.556	192.507
Totaal voorraden	5.931.787	6.672.369

Toelichting:

Op de voorraden is geen voorziening voor incourantheid in aftrek gebracht. De afname van de voorraden kan voornamelijk worden verklaard door de afname van de voorraad OK en Hartcentrum. Op de voorraden is pandrecht gevestigd als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 1.2.8.

5. Onderhanden werk DBC's en DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	60.248.167	56.448.777
Af: ontvangen voorschotten	-53.832.529	-49.080.079
Totaal onderhanden werk	6.415.638	7.368.698

1.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

6. Vorderingen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
1. Handelsdebiteuren	38.403.810	49.043.471
2. Groepsmaatschappijen	470.976	1.949.741
3. Overige vorderingen:		
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	50.256.175	68.980.689
Vooruitbetaalde bedragen	6.304.641	7.472.277
Nog te ontvangen bedragen en diverse vorderingen	10.632.761	13.168.450
Totaal overige vorderingen	67.193.577	89.621.416
	<u>106.068.363</u>	<u>140.614.628</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen is gebracht, bedraagt € 1,4 miljoen (2022: € 1,5 miljoen).

De vorderingen op groepsmaatschappijen zijn afgenomen doordat een aantal entiteiten niet meer tot de groep behoren. Over deze vorderingen wordt geen rente berekend en de looptijd bedraagt minder dan een jaar.

De ontvangen voorschotten zorgverzekeraars zijn gedeeltelijk in mindering gebracht op het onderhanden werk. Het resterende deel ad € 2,6 miljoen is in mindering gebracht op nog te factureren omzet.

Op het brutobedrag nog te factureren omzet ad € 33 miljoen is, naast de permanente voorschotten van zorgverzekeraars (€ 2,6 mln), terugbetaling in kader van Horizontaal Toezicht (€ 0,8 miljoen) in mindering gebracht. Daarnaast is er een vordering op zorgverzekeraars in het kader van opbrengstverrekening (aanneemsommen) van € 20,7 mln inbegrepen.

Het saldo vooruitbetaalde bedragen betreft voornamelijk vooruitbetalingen ten behoeve van beeldvormende apparatuur (€ 4,6 mln).

Nog te ontvangen bedragen en diverse vorderingen zijn afgenomen ten opzichte van 2022, voornamelijk vanwege een lagere vordering beschikbaarheidsbijdrage in 2023 in vergelijking met 2022.

7. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
Bankrekeningen	31.614.679	10.442.353
Kassen	7.383	8.460
Totaal liquide middelen	<u>31.622.062</u>	<u>10.450.813</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar en zijn aangewend voor de reguliere bedrijfsuitoefening.

1.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

PASSIVA

8. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
I Gestort en opgevraagd kapitaal	45	45
II Overige reserves	102.160.633	104.627.916
Totaal eigen vermogen	<u>102.160.678</u>	<u>104.627.961</u>

	Gestort en opgevraagd kapitaal	Overige reserves
	€	€
Stand per 1-1-22	45	108.115.505
Resultaat 2022	-	-3.487.589
Stand per 1-1-23	45	104.627.916
Resultaat 2023	-	-2.467.270
Mutaties 2023	-	-13
Stand per 31-12-23	<u>45</u>	<u>102.160.633</u>

Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen per 31 december 2023 en resultaat over 2023

De specificatie is als volgt:

	Eigen vermogen	Resultaat
	€	€
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:	102.160.633	-2.467.270
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	<u>102.160.633</u>	<u>-2.467.270</u>

Toelichting:

Het resultaat 2023 zal worden onttrokken aan de overige reserves.

9 Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-23	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-23
	€	€	€	€	€
Medische aansprakelijkheid	4.142.690	135.182	370.682	421.052	3.486.138
Jubilea	3.672.721	1.374.979	1.141.273	-	3.906.427
Voorziening langdurig zieken	1.387.869	121.045	46.968	-	1.461.946
Wet arbeidsmarkt in balans	37.536	-	-	-	37.536
Totaal voorzieningen	<u>9.240.816</u>	<u>1.631.206</u>	<u>1.558.923</u>	<u>421.052</u>	<u>8.892.047</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-23
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	558.786
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	8.333.261
hiervan > 5 jaar	3.818.371

Toelichting per categorie voorziening:

De voorziening voor het eigen risico medische aansprakelijkheid (verzekerd bij Centramed WA) is ten opzichte van 2022 gedaald. Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de contante waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren (uitgezonderd de Long-COVID waarvoor een periode van drie jaar geldt) van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), voorzover deze na 31 december 2023 vallen, gebaseerd op 100% gedurende het eerste jaar en 70% gedurende het tweede jaar.

De personele voorzieningen zijn gestegen door onder andere CAO-stijgingen.

Er is geen voorziening generatiebeleid opgenomen in de balans per 31 december 2023 vanwege onzekerheden ten aanzien van het aantal mogelijke deelnemers en de mate waarin deelnemers gebruik zullen maken van de regeling. Dit mede gezien het feit dat de regeling nieuw is na totstandkoming van de CAO Ziekenhuizen 2023-2025 en er zeer beperkte ervaringscijfers beschikbaar zijn, derhalve is het niet mogelijk om een betrouwbare schatting van de verplichting te maken.

1.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

10 Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2023	2022
	€	€
Stand per 1 januari	94.531.143	219.568.078
Bij: nieuwe leningen	-	590.884
Af: kwijtschelding lening	12.096.200	-
Af: aflossingen	5.255.534	14.237.134
Af: leningen naar kortlopend	-	111.390.685
Stand per 31 december	<u>77.179.409</u>	<u>94.531.143</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	5.154.640	5.405.534
Stand langlopende schulden per 31 december	<u><u>72.024.769</u></u>	<u><u>89.125.609</u></u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	5.154.640	5.405.534
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	72.024.769	89.125.609
hiervan > 5 jaar	52.000.699	81.777.308

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

Omdat Haga per ultimo 2023 niet aan haar bankconvenanten voldeed is het niet geborgde deel van de langlopende schulden als kortlopend verantwoord, conform de gevolgde presentatie in het voorgaande jaar. Inmiddels voldoet Haga weer aan haar bankconvenanten. Zie verder onder Continuïteitsveronderstelling en Gebeurtenissen na balansdatum.

11 Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

De specificatie overige schulden is als volgt:

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	44.545.321	49.731.630
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	5.154.640	5.405.534
Aflossingsverplichtingen lopend boekjaar langlopende leningen	605.001	487.502
Schulden aan banken (leningen)	102.724.901	111.390.685
Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen	7.243.531	18.434.816
Belastingen en premies sociale verzekeringen	15.703.290	12.986.585
schulden ter zake pensioenen	6.540.733	5.934.053
Overige schulden:		
persoonlijk levensfase budget	26.805.827	24.280.850
reservering vakantiegeld	8.333.078	7.961.488
reservering vakantiedagen en JUS	4.672.840	5.170.563
Nog te betalen kosten	39.424.407	32.648.397
Totaal overige schulden	<u>79.236.152</u>	<u>70.061.298</u>
Totaal kortlopende schulden	<u><u>261.753.569</u></u>	<u><u>274.432.103</u></u>

Toelichting:

De ongeborgde leningen van de Rabobank, ING, ABN AMRO en BNG (€ 102,7 mln) zijn direct opeisbaar en derhalve gereclassificeerd van langlopende schulden naar kortlopende schulden (zie ook de toelichting op langlopende schulden) door het niet voldoen aan de afgesproken bankconvenanten. Daarnaast zijn de aflossingen 2023 voor de geborgde leningen ad € 5,7 mln verantwoord onder kortlopend.

De schulden aan verbonden maatschappijen zijn afgenomen doordat een aantal entiteiten na de ontvlechting van RHG geen verbonden maatschappijen meer zijn en derhalve niet meer worden verantwoord onder verbonden maatschappijen. Er wordt geen rente betaald over de schulden aan verbonden maatschappijen. De afrekening vindt plaats door middel van een geldstroom.

Onder overige nog te betalen kosten zijn verantwoord nog te ontvangen facturen (€ 6,0 mln), rekening-courant MSC (€ 12,9 mln), nog te maken kosten voor de fusie (€ 2,6 mln), reserveringen voor wetenschappelijk onderzoek (€ 3,8 mln) en VWH contract (€ 4,0 mln).

De reservering persoonlijk levensfase budget en reservering vakantiedagen hebben grotendeels een looptijd langer dan een jaar. Alle overige reserveringen hebben een looptijd korter dan een jaar.

1.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

12. Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende primaire financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

De instelling handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn voor circa 71% geconcentreerd bij vijf grote verzekeraars. Haga loopt geen kredietrisico op vorderingen bij zorgverzekeraars.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij de meeste leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. Om rentefluctuaties, van de leningen met een variabele rente, te beheersen maakt Haga gebruik van derivaten in de vorm van swaps. Bij de Rabobank zijn de volgende swaps afgesloten:

Nr	Bedrag	Startdatum	Einddatum	Percentage
1	€ 3.675.000	31-03-2016	31-03-2031	2,81
2	€ 4.550.000	30-12-2016	31-12-2031	2,99

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Haga maakt gebruik van financiële instrumenten in de vorm van zogenaamde interest rate swaps. Deze instrumenten zijn op basis van kostprijs-hedgeaccounting in de jaarrekening verwerkt. Jaarlijks actualiseert Haga de hiervoor vereiste documentatie. De negatieve waarde bedraagt ultimo 2023 voor Haga € 0,2 mln. Omdat hedgeaccounting is toegepast is deze negatieve waarde niet als schuld op de balans gewaardeerd.

Haga maakt gebruik van derivaten om het renterisico op leningen te beperken en om leningen tegen een zo laag mogelijk rentetarief aan te gaan. Haga handelt niet in financiële derivaten.

13. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Toelichting:

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn vooralsnog onzeker en daarom zijn er hiervoor geen verplichtingen opgenomen in de balans.

Claims

Een aantal patiënten heeft bij de Directie een klacht of een claim ingediend danwel overweegt dit te doen. Deze claims zijn in overleg met de aansprakelijkheidsverzekeraar in behandeling genomen danwel worden intern onderzocht. Op grond van de thans beschikbare informatie is de verwachting dat de afwikkeling van deze claims geen materieel negatief financieel effect op Haga zal hebben. Deze klachten vallen niet onder de aansprakelijkheidsverzekering.

1.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

Obligo Waarborgfonds

Aan het Waarborgfonds Zorgsector is bij faillissement van één van de deelnemende instellingen een obligoverplichting aanwezig mocht het Waarborgfonds zelf niet kunnen voldoen aan haar verplichtingen, die daaruit voortvloeien. Deze verplichting is maximaal 3% van de restschuld en bedraagt dus per 31-12-2023 maximaal € 2,3 miljoen.

Parkeergarage HagaZiekenhuis locatie Zoetermeer

Bij de locatie Zoetermeer is een parkeergarage gebouwd in verband met een toenemende cliëntenstroom als gevolg van de bouw van het Orthopedisch Centrum.

Haga is huurder van de parkeergarage en is de huurovereenkomst aangegaan voor 35 jaar. De aanvangshuur is € 0,3 miljoen per jaar. Tegenover de huurkosten staan parkeeropbrengsten. Reinier de Graaf Groep en Haga hebben zich aan de overeenkomst hoofdelijk verbonden voor nakoming van alle verplichtingen uit hoofde van de huurovereenkomst.

Huurverplichtingen

Voor de verlening van zorg zijn op diverse locaties ruimtes gehuurd in Den Haag en Zoetermeer. De betreffende locaties zijn:

- Diverse locaties. Voor bloedafname worden diverse locaties gehuurd in de gemeente Den Haag. De looptijd voor de huur bedraagt twee jaar. Voor het komende jaar is de huurprijs € 220.000.
- Europaweg 151 te Zoetermeer. De overeenkomst is aangegaan per 29 februari 2016 en eindigt op 31 maart 2024. De huurprijs voor de polikliniek bedraagt € 130.845 en wordt jaarlijks geïndexeerd. Daarnaast wordt ook voor de oogheelkunde een ruimte gehuurd. Hiervan is de huurprijs € 39.250 en wordt jaarlijks geïndexeerd.
- Brechtzijde 20 te Zoetermeer. De huurovereenkomst is aangegaan 14 november 2016 en eindigt op 31 januari 2027. De huurprijs bedraagt € 85.904 en wordt jaarlijks geïndexeerd.
- Toneellaan 3 te Zoetermeer. Voor 348 parkeerplaatsen is een triple net huurovereenkomst aangegaan per 15 februari 2020. Deze overeenkomst eindigt op 31 december 2055. De huurprijs bedraagt € 250.000 en wordt jaarlijks geïndexeerd.

Leaseverplichtingen

Olympus apparatuur Endoscopieafdeling

Haga heeft op 17 mei 2017 een leaseovereenkomst gesloten met De Lage Landen Vendorlease BV voor de Olympus Endoscopie apparatuur. Het leasecontract is ingegaan op 1 september 2017 en eindigt op 31 augustus 2024. De leaseprijs bedraagt op jaarbasis € 107.845.

Philips MRI Scanner

Haga heeft op 29 maart 2017 een leaseovereenkomst gesloten met Philips voor de MRI Scanner en kooi. Het leasecontract is ingegaan op 1 april 2017 en eindigt op 31 maart 2024. De leaseprijs bedraagt op jaarbasis € 162.653.

Cannon CT Scanner

Haga heeft op 22 februari 2021 een leaseovereenkomst gesloten met BNP Paribas voor de Cannon CT scanner Aquilion One Genesis. Het leasecontract is ingegaan op 1 februari 2021 en eindigt op 31 januari 2028. De leaseprijs bedraagt op jaarbasis € 105.720,-.

Lease auto's

Haga heeft twee operational lease contracten gesloten voor bedrijfsauto's. Het eerste contract is gesloten met Opel Leasing en is ingegaan per 12 juni 2017. Deze lease is in 2021 verlengd met 4 jaar. Het contract kent een looptijd van 4 jaar (48 maanden).

Investeringsverplichtingen

In 2023 zijn voor ICT en medische apparatuur meerdere investeringsverplichtingen aangegaan. De verplichtingen bedragen € 16,5 miljoen respectievelijk € 4,6 miljoen.

Onderhoud gebouwen

Volker Wessels maintain contract	€	56,6 miljoen
----------------------------------	---	--------------

Toelichting onderhoud gebouwen

Haga is in 2013 het kader van de vernieuwbouw overeenkomsten aangegaan Volker Wessels voor het onderhoud van gebouwen aan het Els Borst-Eilersplein. De overeenkomsten zijn eind 2023 aangepast en hebben een looptijd tot en met 2034.

Siemens

In het kader van Technologisch Partnerschap	€	13,6 miljoen
---	---	--------------

Haga is in 2012 een Technologisch Partnerschap Overeenkomst aangegaan met Siemens waarbij Haga tegen het betalen van een nagenoeg vaste fee voor 15 jaar verschillende diensten en producten, samenhangend met beeldvormende techniek, krijgt geleverd. Haga heeft het contract met ingang van 2012 in de jaarrekening verwerkt als operational lease.

Ultimo boekjaar zijn de verplichtingen uit hoofde van operationele lease als volgt te specificeren:

(x 1 miljoen)	€
Te betalen:	
Binnen één jaar	4,2
Tussen één jaar en vijf jaar	9,4
Meer dan vijf jaar	-
Totaal	13,6

1.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

Verstreckte bankgaranties

Er is door Haga een garantie afgegeven aan Avero Pensioen Verzekeringen N.V. voor een bedrag ad € 48.308,- en aan Stichting Rivierduinen voor een bedrag van € 30.254 voor respectievelijk de huur van de Europaweg en de Brechtzijde. Met het Reinier Haga Orthopedisch Centrum is een service level agreement afgesloten waarin alle verplichtingen over en weer zijn opgenomen.

Kredietfaciliteiten

Haga heeft een kredietfaciliteit contractueel vastgelegd van € 47,5 miljoen.

Gestelde zekerheden

Ten behoeve van de opgenomen kredieten van de bankrekeningen bij de Rabobank, BNG, ING en ABN AMRO heeft Haga de volgende zekerheden gesteld:

- Verpanding van inventaris, machines, voorraden en installaties
- Verpanding van rechten en/of vorderingen op grond van afgesloten verzekeringen, met uitzondering van iedere vordering die op grond van artikel 7:954 lid 4 BW niet kan worden verpand.
- 1. Het is de zorgaanbieder niet toegestaan om rechten en plichten zoals overeengekomen met de zorgverzekeraar geheel of gedeeltelijk aan derden over te dragen of door deze derden te laten overnemen zonder voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de zorgverzekeraar. De zorgverzekeraar kan aan het verlenen van toestemming voorwaarden verbinden.
- 2. De overdraagbaarheid van vorderingsrechten van de zorgaanbieder jegens de zorgverzekeraar wordt uitgesloten in de zin van artikel 3:83 lid 2 BW. In afwijking van het bepaalde in vorige volzin is verpanding van vorderingen door de zorgaanbieder aan de bank die aan de zorgaanbieder een financiering verstrekt, toegestaan.
 - Het recht van hypotheek tot een maximum bedrag van € 518.000.000
 - Een negatieve pledge.
 - Een pari/passu verklaring
 - Een positieve en negatieve hypotheekverklaring op alle huidige en toekomstige registergoederen
 - cross-default

Ten behoeve van de aangetrokken geldleningen tot en met 2012 staat het Waarborgfonds voor de Zorgsector borg. Hiervoor zijn verklaringen van borgstelling afgegeven door het WFZ. Voor de nieuw aangetrokken leningen vanaf 2013 staat Waarborgfonds voor de Zorg niet borg. Dit geldt alleen voor de geldleningen van Haga locatie Den Haag.

Als onderdeel van haar financieringsafspraken dient Haga tevens te voldoen aan een viertal financiële ratios. Per ultimo 2023 voldeed Haga aan geen van deze ratios. Zie verder onder Continuïteitsveronderstelling en Gebeurtenissen na balansdatum

Garantie

In 2017 heeft het Reinier Haga Groep Orthopedisch Centrum BV financieringsovereenkomsten afgesloten met ABN AMRO Bank N.V.. Hiervoor is de volgende garantie afgegeven:

A. Een garantieovereenkomst aangegaan door Stichting Reinier de Graaf Groep en Haga als garantiegivers en ABN AMRO Bank N.V. ('ABN') als kredietverlener, voor een maximaal bedrag van € 30 miljoen, in verband met de kredietovereenkomst tussen ABN als kredietverlener en Reinier Haga Groep Orthopedisch Centrum B.V. als kredietnemer. Op basis van de jaarrekening RHOC blijkt dat zij aan de ratio's kunnen voldoen.

In verband met bovenstaande garantieovereenkomst zijn Stichting Reinier de Graaf Groep en Haga in afwijking van het bepaalde in artikel 6:10 BW, een onderlinge (interne) draagplicht overeengekomen in de verhouding 40% respectievelijk 60%, conform de kapitaalbelangen van beide partijen in RHOC.

1.2.5 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Kosten van goodwill die van derden is verkregen	Totaal
	€	€
Stand per 1 januari 2023		
- aanschafwaarde	1.007.571	1.007.571
- cumulatieve afschrijvingen	729.238	729.238
Boekwaarde per 1 januari 2023	<u>278.333</u>	<u>278.333</u>
Mutaties in het boekjaar		
- afschrijvingen	55.000	55.000
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>55.000</u>	<u>55.000</u>
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>		
aanschafwaarde	507.571	507.571
cumulatieve afschrijvingen	<u>507.571</u>	<u>507.571</u>
	<u>-</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december 2023		
- aanschafwaarde	500.000	500.000
- cumulatieve afschrijvingen	276.667	276.667
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>223.333</u>	<u>223.333</u>
	10%-11,11%	

1.2.6 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2023					
- aanschafwaarde	309.083.025	162.694.555	302.940.209	93.388.267	868.106.056
- cumulatieve afschrijvingen	155.568.375	79.679.419	252.603.742	81.419.875	569.271.411
Boekwaarde per 1 januari 2023	<u>153.514.650</u>	<u>83.015.136</u>	<u>50.336.467</u>	<u>11.968.392</u>	<u>298.834.645</u>
Mutaties in het boekjaar					
- investeringen	-	-	-	16.521.483	16.521.483
- fusiebijdrage verzekeraars	-	-	-	-3.756.724	-3.756.724
- investeringen van OHW naar actieven	1.821.376	2.265.221	11.363.627	-15.450.224	-
- afschrijvingen	6.774.319	7.065.587	14.037.704	887.204	28.764.814
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-4.952.943</u>	<u>-4.800.366</u>	<u>-2.674.077</u>	<u>-3.572.669</u>	<u>-16.000.055</u>
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>					
aanschafwaarde	10.011.511	19.976.682	60.409.471	8.739.827	99.137.491
cumulatieve afschrijvingen	<u>10.011.511</u>	<u>19.976.682</u>	<u>60.409.471</u>	<u>8.739.827</u>	<u>99.137.491</u>
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december 2023					
- aanschafwaarde	300.892.890	144.983.094	253.894.365	81.962.975	781.733.324
- cumulatieve afschrijvingen	152.331.183	66.768.324	206.231.975	73.567.252	498.898.734
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>148.561.707</u>	<u>78.214.770</u>	<u>47.662.390</u>	<u>8.395.723</u>	<u>282.834.590</u>
	0%-17%	4%-17%	2%-20%	10%	

1.2.7 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groeps- maatschappijen	Vorderingen op overige verbonden maatschappijen	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2023	6.152.574	1.897.286	5.157.143	13.207.003
Resultaat deelnemingen	684.037	-	-	684.037
Desinvestering/ overdracht RHMDC	-653.868	-	-	-653.868
Ontvangen dividend	-226.543	-	-	-226.543
Aflossing lening	-	-	-1.250.000	-1.250.000
Overige mutaties	-	1.804	-27.143	-25.339
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>5.956.200</u>	<u>1.899.090</u>	<u>3.880.000</u>	<u>11.735.290</u>

BIJLAGE

1.2.8 Overzicht langlopende schulden ultimo 2023 (enkelvoudig) (inclusief leningen die naar kortlopende schulden zijn gereclassificeerd (deze zijn gemarkeerd met *))

Leninggever	Afsluit-datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke-rente	Restschuld 31 december 2022	Nieuwe leningen in 2023	Kwijtschelding in 2023	Aflossing in 2023	Restschuld 31 december 2023	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind	Aflossingswijze	Aflossing 2024	Gestelde zekerheden	Toelichting
		€			%	€	€	€	€	€	€			€		
NWB	1-apr-06	8.372.245	40	Lineair	4,07%	4.900.826	-	-	204.201	4.696.625	3.675.620	23	Jaarlijks	204.201	Borgstelling W/Z	Vast
NWB	26-mrt-15	4.260.491	13	Lineair	0,98%	1.720.582	-	-	327.730	1.392.852	-	5	Kwartaal	327.730	Borgstelling W/Z	Vast
NWB	26-mrt-01	8.864.968	27	Lineair	3,78%	1.723.744	-	-	328.332	1.395.412	-	5	Kwartaal	328.332	Borgstelling W/Z	Vast
BNG	3-okt-05	2.756.714	27	Lineair	0,25%	1.021.001	-	-	102.101	918.900	408.395	9	Jaarlijks	102.101	Borgstelling W/Z	Vast
BNG	15-jun-05	25.000.000	30	Lineair	2,44%	10.833.334	-	-	833.333	10.000.001	5.833.336	12	Jaarlijks	833.333	Borgstelling W/Z	Vast
Rabobank	1-jun-10	15.000.000	30	Lineair	4,58%	8.750.000	-	-	500.000	8.250.000	5.750.000	17	Kwartaal	500.000	Borgstelling W/Z	Vast
BNG	1-jun-10	15.000.000	30	Lineair	4,58%	8.750.000	-	-	500.000	8.250.000	5.750.000	17	Kwartaal	500.000	Borgstelling W/Z	Vast
Rabobank	1-jun-11	17.500.000	30	Lineair	4,82%	10.791.668	-	-	583.333	10.208.335	7.291.670	18	Kwartaal	583.333	Borgstelling W/Z	Vast
BNG	1-jun-11	17.500.000	30	Lineair	4,82%	10.791.668	-	-	583.333	10.208.335	7.291.670	18	Kwartaal	583.333	Borgstelling W/Z	Vast
Rabobank	1-jun-12	10.000.000	30	Lineair	4,96%	6.500.002	-	-	333.333	6.166.669	4.500.004	19	Kwartaal	333.333	Borgstelling W/Z	Vast
BNG	1-jun-12	10.000.000	30	Lineair	4,96%	6.500.002	-	-	333.333	6.166.669	4.500.004	19	Kwartaal	333.333	Borgstelling W/Z	Vast
Rabobank	3-dec-12	7.500.000	30	Lineair	5,01%	5.000.000	-	-	250.000	4.750.000	3.500.000	19	Kwartaal	250.000	Borgstelling W/Z	Vast
BNG	3-dec-12	7.500.000	30	Lineair	5,01%	5.000.000	-	-	250.000	4.750.000	3.500.000	19	Kwartaal	250.000	Borgstelling W/Z	Vast
* Rabobank	31-dec-13	7.000.000	15	Lineair	4,65%	4.900.011	-	-	233.332	4.666.679	3.500.019	5	Kwartaal	233.332	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	31-dec-13	7.000.000	15	Lineair	4,35%	4.900.011	-	-	233.332	4.666.679	3.500.019	5	Kwartaal	233.332	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	30-jun-14	7.000.000	15	Lineair	4,86%	5.016.678	-	-	233.332	4.783.346	3.616.686	6	Kwartaal	233.332	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	30-jun-14	7.000.000	15	Lineair	4,56%	5.016.678	-	-	233.332	4.783.346	3.616.686	6	Kwartaal	233.332	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	31-dec-14	5.000.000	15	Lineair	5,05%	3.666.655	-	-	166.668	3.499.987	2.666.647	6	Kwartaal	166.668	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	31-dec-14	5.000.000	15	Lineair	5,05%	3.666.655	-	-	166.668	3.499.987	2.666.647	6	Kwartaal	166.668	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	31-mrt-14	3.000.000	15	Lineair	4,52%	1.687.500	-	-	150.000	1.537.500	787.500	6	Kwartaal	150.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	31-mrt-14	3.000.000	15	Lineair	4,52%	1.687.500	-	-	150.000	1.537.500	787.500	6	Kwartaal	150.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	30-sep-14	3.000.000	15	Lineair	4,73%	1.762.500	-	-	150.000	1.612.500	862.500	6	Kwartaal	150.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	30-sep-14	3.000.000	15	Lineair	4,73%	1.762.500	-	-	150.000	1.612.500	862.500	6	Kwartaal	150.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	30-jun-15	6.000.000	15	Lineair	5,26%	4.500.000	-	-	200.000	4.300.000	3.300.000	7	Kwartaal	200.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	30-jun-15	6.000.000	15	Lineair	5,26%	4.500.000	-	-	200.000	4.300.000	3.300.000	7	Kwartaal	200.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	31-mrt-15	3.000.000	15	Lineair	4,95%	1.837.500	-	-	150.000	1.687.500	937.500	7	Kwartaal	150.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	31-mrt-15	3.000.000	15	Lineair	4,95%	1.837.500	-	-	150.000	1.687.500	937.500	7	Kwartaal	150.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	30-sep-15	3.000.000	15	Lineair	5,18%	1.912.500	-	-	150.000	1.762.500	1.012.500	7	Kwartaal	150.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	30-sep-15	3.000.000	15	Lineair	5,18%	1.912.500	-	-	150.000	1.762.500	1.012.500	7	Kwartaal	150.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	31-mrt-16	6.000.000	15	Lineair	5,00%	3.975.000	-	-	300.000	3.675.000	2.175.000	8	Kwartaal	300.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	30-dec-16	7.000.000	15	Lineair	5,18%	4.900.000	-	-	350.000	4.550.000	2.800.000	8	Kwartaal	350.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	31-mrt-16	6.000.000	15	Lineair	4,96%	3.975.000	-	-	300.000	3.675.000	2.175.000	8	Kwartaal	300.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Variabel
* Rabobank	30-dec-16	7.000.000	15	Lineair	4,89%	4.900.000	-	-	350.000	4.550.000	2.800.000	8	Kwartaal	350.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Variabel
* BNG	30-dec-16	15.000.000	15	Lineair	3,12%	12.000.000	-	-	500.000	11.500.000	9.000.000	8	Kwartaal	500.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	30-dec-16	15.000.000	15	Lineair	3,12%	12.000.000	-	-	500.000	11.500.000	9.000.000	8	Kwartaal	500.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* BNG	30-dec-16	1.500.000	15	Lineair	3,01%	1.050.000	-	-	75.000	975.000	600.000	8	Kwartaal	75.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
* Rabobank	30-dec-16	1.500.000	15	Lineair	3,01%	1.050.000	-	-	75.000	975.000	600.000	8	Kwartaal	75.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	Vast
Roche	1-mrt-14	0	10	Financial lease	0,00%	152.116	-	-	126.505	25.611	-	-	-	25.611		

BIJLAGE

1.2.8 Overzicht langlopende schulden ultimo 2023 (enkelvoudig) (inclusief leningen die naar kortlopende schulden zijn gereclassificeerd (deze zijn gemarkeerd met *))

Leninggever	Afsluit- datum	Hoofdsom	Totale loop- tijd	Soort lening	Werke- lijke- rente	Restschuld 31 december 2022	Nieuwe leningen in 2023	Kwijtscheld- ing in 2023	Aflossing in 2023	Restschuld 31 december 2023	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind	Aflos- sings- wijze	Aflossing 2024	Gestelde zekerheden	Toelichting
		€			%	€	€	€	€	€	€			€		
* BNG-98894	1-apr-04	8.400.000	20	Onderhands	5,07%	1.200.000	-	-	600.000	600.000	-	1	Lineair	600.000	Hypotheek	
* BNG-99648	16-mei-05	2.627.206	22	Onderhands	2,61%	597.097	-	-	119.418	477.679	-	4	Lineair	119.418	Gemeente Garantie	
* BNG-72682.1	15-jul-98	2.268.901	30	Onderhands	1,00%	680.671	-	-	113.445	567.226	113.445	5	Lineair	113.445	Gemeente Garantie	
* BNG-72977.1	1-aug-98	2.268.901	30	Onderhands	1,05%	680.671	-	-	113.445	567.226	113.445	5	Lineair	113.445	Gemeente Garantie	
* BNG-70613.1	18-aug-97	2.327.079	30	Onderhands	4,86%	581.769	-	-	116.354	465.415	-	4	Lineair	116.354	Gemeente Garantie	
* BNG-99650	29-dec-04	2.676.214	23	Onderhands	0,85%	581.786	-	-	116.357	465.429	-	4	Lineair	116.357	Gemeente Garantie	
* ING 69.12.46.122	1-aug-02	2.552.514	29	Onderhands	3,25%	765.753	-	-	85.084	680.669	340.336	8	Lineair	85.084	- Hypotheek- Gemeente Garantie	
* ING 67.80.91.986	1-jan-08	6.100.000	20	Onderhands	2,77%	1.830.000	-	-	305.000	1.525.000	305.000	5	Lineair	305.000	Hypotheek	
* ING 65.00.46.714	1-sep-05	3.500.000	20	Onderhands	3,20%	481.250	-	-	175.000	306.250	-	2	Lineair	175.000	Hypotheek	
* ING 80.01.17.425	4-okt-17	4.500.000	10	Onderhands	2,33%	2.250.000	-	-	450.000	1.800.000	-	4	Lineair	450.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	
* ING 80.07.50.330	31-dec-19	3.500.000	8	Onderhands	1,90%	2.537.500	-	-	350.000	2.187.500	-	4	Lineair	350.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	
* ABN FC249793911	30-sep-17	4.500.000	10	Onderhands	2,38%	2.250.000	-	-	450.000	1.800.000	-	4	Lineair	450.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	
* ABN	31-dec-19	3.500.000	8	Onderhands	2,15%	2.537.500	-	-	350.000	2.187.500	-	4	Lineair	350.000	Hypotheek en verpanding vorderingen	
RdGG	9-jun-15	10.000.000	14	Onderhands	2,50%	10.000.000	-	10.000.000	-	-	-	-	Lineair	-	Kwijtschelding lening conform HLA	
RdGG - rente	9-jun-15	0	12	Onderhands	2,50%	2.096.200	-	2.096.200	-	-	-	-	Lineair	-	Kwijtschelding lening conform HLA	
						<u>205.921.828</u>	-	<u>12.096.200</u>	<u>13.916.301</u>	<u>179.909.327</u>	<u>115.389.629</u>			<u>13.815.407</u>		

1.2.9 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

Baten

14. Toelichting onzekerheden in omzetverantwoording 2023

Inleiding

De in de jaarrekening van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten voor Haga:

1. Rechtmatigheidscontrole MSZ

Bij de omzetbepaling van de DBC zorgproducten en overige zorgproducten heeft Haga de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd zoals opgenomen in paragraaf 1.1.4.3. van deze jaarrekening. Hierbij is de "Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek 2023 Medisch Specialistische Zorg" gevolgd.

Toelichting (landelijke) onzekerheden jaarrekening 2023

1. Rechtmatigheidscontroles MSZ

De NFU, NVZ en ZN hebben een Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek MSZ 2023 gepubliceerd. De NZa heeft de handreiking getoetst aan de regelgeving, daarmee is juistheid van de opgenomen regelgeving getoetst. Hiermee is door de NZa geen uitspraak gedaan over de risicoanalyse of het advies voor controleren.

Deze rechtmatigheidscontroles worden beoordeeld door de representerende zorgverzekeraars. Op basis van dit oordeel zullen alle verzekeraars gezamenlijk over de rechtmatigheid van de facturatie 2023 concluderen.

De instelling heeft, voor de jaarrekening deels op basis van een risicoanalyse, onderzoek verricht naar de risico's die voor Haga materieel zijn. In deze risicoanalyse zijn de uitkomsten van eerder uitgevoerde aanvullende omzetonderzoeken en beschikbare overige in- en externe controles betrokken.

Daarnaast is Haga Zoetermeer bezig op basis van deze handreiking een onderzoek inzake 2023 af te ronden. De voorlopige uitkomsten zijn betrokken bij het opstellen van deze jaarrekening en het inschatten van de risico's die voortvloeien uit geconstateerde onjuiste registraties en/of declaraties, rekening houdend met de contractafspraken met zorgverzekeraars. Naar verwachting volgt in de 2e helft van 2024 uitsluitel over dit onderzoek. Dit zal naar verwachting van de Directie van Haga leiden tot niet-materiële, nagekomen baten of lasten. Waar nodig heeft Haga nuanceringen geboekt. Oude jaren (2022 en eerder) worden naar verwachting in 2024 afgewikkeld.

Doelmatigheidscontroles over voorgaande jaren zullen door de zorgverzekeraars nog uitgevoerd (kunnen) worden. Haga gaat ervan uit dat dit geen financieel effect met terugwerkende kracht heeft.

De uit de genoemde werkzaamheden en controles voortvloeiende beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten is verwerkt in deze jaarrekening.

1.2.9 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

BATEN

14 Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

14.1 Zorgverzekeringswet

<i>De baten zorgverzekeringswet zijn als volgt samengesteld:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet	580.214.228	567.677.116
Totaal	<u>580.214.228</u>	<u>567.677.116</u>

Toelichting:

De omzet zorgprestaties is € 12 miljoen hoger dan in 2023. De toename wordt veroorzaakt door indexatie.

14.2 Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurig zorg

De baten subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurig zorg zijn als volgt samengesteld:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
VWS- subsidies	9.978.750	9.556.837
Totaal	<u>9.978.750</u>	<u>9.556.837</u>

14.3 Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties

De baten beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties zijn als volgt samengesteld:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
AIOS en FZO	22.025.923	20.684.480
Totaal	<u>22.025.923</u>	<u>20.684.480</u>

Toelichting:

De beschikbaarheidsbijdrage is ten opzichte van 2022 gestegen met € 1,3 mln. Dit kan voornamelijk worden verklaard door een stijging van het aantal FTE AIOS en een hoger tarief per FTE.

14.4 Baten uit onderaanneming

De baten uit onderaanneming zijn als volgt samengesteld:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Opbrengsten van overige zorginstellingen	5.671.516	4.107.681
Totaal	<u>5.671.516</u>	<u>4.107.681</u>

Toelichting:

De baten uit onderaanneming is € 1,6 miljoen hoger dan in 2023. De toename kan worden verklaard doordat meer productie is geleverd aan de Nederlandse Obesitaskliniek.

1.2.9 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

15. Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten (niet uit andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten) zijn als volgt samengesteld:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Opbrengsten politheek	145.974.865	144.868.818
Overige opbrengsten	39.564.835	36.129.805
Totaal	<u>185.539.700</u>	<u>180.998.623</u>

Toelichting:

De opbrengsten politheek zijn ten opzichte van 2022 gestegen. Hiertegenover staan ook hogere patiëntgebonden kosten. De overige opbrengsten 2023 zijn gestegen in verband met een eenmalige bijdrage van Reinier de Graaf Groep van € 5,7 miljoen in het kader van de ontvlechting. Onder overige opbrengsten zijn ook de gerealiseerde opbrengsten vanwege de fusiebijdrage door verzekeraars verantwoord voor een bedrag van € 3,7 miljoen. Daarnaast worden verscheidene doorbelastingen onder overige opbrengsten gerapporteerd.

LASTEN

16. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

De kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten zijn als volgt samengesteld:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Personeel niet in loondienst	25.017.959	24.225.233
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	67.403.789	63.479.865
Totaal	<u>92.421.748</u>	<u>87.705.098</u>

Toelichting:

De kosten personeel niet in loondienst zijn toegenomen. In 2023 was het invullen van personeel in vaste dienst moeilijker dan voorheen. Daarnaast was het verzuim hoger dan waarmee in de planning rekening was gehouden. Op met name de acute afdelingen is gelet op de continuïteit van de bedrijfsvoering extra personeel ingehuurd. De stijging van het honorarium medisch specialisten is voornamelijk gestegen door de groei van de omzet en een bijdrage in verband met extra gemaakte kosten als gevolg van de fusie van het MSC HagaZiekenhuis en MSC LLZ.

17. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Lonen en salarissen	227.346.377	222.336.844
Sociale lasten	34.279.519	32.881.460
Pensioenlasten	19.859.532	20.004.450
Totaal personeelskosten	<u>281.485.428</u>	<u>275.222.754</u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
Zorg	2.712	2.985
Ondersteunende diensten	996	725
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>3.709</u>	<u>3.710</u>
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	-	-

Toelichting:

De personeelskosten zijn gestegen door salarisstijgingen conform de nieuwe CAO Ziekenhuizen met salarisstijgingen van 5% per 1 februari 2023 en per 1 december 2023. Voor voorzieningen in de personele sfeer (jubileumvoorziening, persoonlijk levensbudget) waren deze stijgingen al ingecalculleerd in de balanspositie van 2022.

1.2.9 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

18. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€	€
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	55.000	156.515
- materiële vaste activa	28.764.814	28.828.398
Totaal afschrijvingen	<u>28.819.814</u>	<u>28.984.913</u>

Toelichting:

De afschrijvingen zijn licht gedaald door enerzijds nieuwe investeringen in 2023 en anderzijds door volledig afgeschreven activa in 2022.

19. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	12.088.468	11.833.005
Algemene kosten	49.057.234	50.132.312
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	314.896.541	307.321.178
Onderhoud en energiekosten	23.744.009	10.894.469
Huur en leasing	7.497.485	6.841.892
Dotaties en vrijval voorziening dubieuze debiteuren	-207.634	-911.445
Totaal overige bedrijfskosten	<u>407.076.103</u>	<u>386.111.411</u>

Toelichting:

De patiëntgebonden kosten zijn gestegen ten opzichte van 2022. De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door inflatie, met name bij de politheek, en kosten inzake onderlinge dienstverlening.

In 2023 zijn de onderhoudskosten hoger door de afwikkeling van het dispuut met VolkerWessel ad € 5,7 miljoen en de gestegen energieprijzen.

20. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€	€
Rentebaten	179.858	31.394
Kwijtschelding lening RdGG	12.096.200	-
Anderere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	12.276.058	31.394
Rentelasten	8.054.434	9.190.007
Voorziening oninbare lening groepsmaatschappijen	-	-
Rente lasten en soortgelijke kosten	8.054.434	9.190.007
Totaal financiële baten en lasten	<u>-4.221.624</u>	<u>9.158.613</u>

Toelichting:

De rentelasten zijn in 2023 gedaald. Dit komt doordat de langlopende schulden jaarlijks worden afgelost en er geen nieuwe leningen zijn aangegaan.

Daarnaast is onder rentebaten en soortgelijke opbrengsten eenmalig een bate verwerkt van € 12,1 miljoen. Dit betreft de kwijtschelding van de lening van de Reinier de Graaf Groep in het kader van de ontvechting.

1.2.10 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting HagaZiekenhuis heeft de jaarrekening opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 30 augustus 2024.

De raad van toezicht van de Stichting HagaZiekenhuis heeft de jaarrekening goedgekeurd in de vergadering van 30 augustus 2024.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 1.1.2.

Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

origineel getekend door

de heer P.E. van der Meer, voorzitter raad van bestuur

origineel getekend door

mevrouw I. van Stijn, lid raad van bestuur

origineel getekend door

de heer J. Turkesteen, lid raad van bestuur a.i.

origineel getekend door

mevrouw M.A.M. Barth, voorzitter raad van toezicht

origineel getekend door

de heer P.L. Batenburg, lid raad van toezicht

origineel getekend door

mevrouw V.E. Hart, lid raad van toezicht

origineel getekend door

mevrouw J. van Vliet- Eppinga, lid raad van toezicht

origineel getekend door

de heer S. Vermeer, lid raad van toezicht

4.0 OVERIGE GEGEVENS

4.0 OVERIGE GEGEVENS

4.1 Nevenvestigingen

Stichting HagaZiekenhuis heeft per heden de volgende nevenvestigingen:

- Stichting HagaZiekenhuis Toneellaan 1, 2725 NA Zoetermeer/Vestigingsnummer 000028787072
- Stichting HagaZiekenhuis Europaweg 151, 2711 ER Zoetermeer/Vestigingsnummer 000028787080

Per balansdatum had Stichting HagaZiekenhuis ook nog een inactieve nevenvestiging op locatie Sportlaan 600, 2566 MJ 's-Gravenhage, welke per 31 januari 2024 is verkocht.

4.2 Statutaire regeling bestemming van het resultaat

In artikel 5 van de statuten staat over de resultaatbestemming: Het in dit artikel 5,1 bedoelde vermogen wordt uitsluitend gereserveerd dan wel aangewens ten behoeve van een of meer - in gevolge artikel 5 lid 1 sub c Wet op de vennootschapbelasting 1969, zoals gewijzigd van tijd tot tijd, of een daarvoor in de plaats komende regeling ("Wet Vpb") - vrijgestelde lichamen in de zin van die wet dan wel aangewend ten behoeve van een algemeen maatschappelijk belang.

4.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina's.

Contact

Bezoekadres

Els Borst-Eilersplein 275
2545 AA Den Haag

Postadres

Postbus 40551
2504 LN Den Haag

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van Stichting HagaZiekenhuis

Verklaring over de jaarrekening 2023

Ons oordeel met beperking

Naar ons oordeel:

- geeft de jaarrekening van Stichting HagaZiekenhuis ('de stichting'), uitgezonderd de mogelijke gevolgen van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking', een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting en de groep (de stichting samen met haar dochtermaatschappijen) op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG; en
- is de in de jaarrekening van de stichting opgenomen WNT-verantwoording inzake Stichting HagaZiekenhuis, Stichting Zorg bij Uitstek, HagaZiekenhuis Huidkliniek Zoetermeer B.V. en LabWest B.V. over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de bepalingen bij en krachtens de Wet normering topinkomens ('WNT') en de brief van het ministerie van BZK aan de NBA d.d. 14 februari 2023 met kenmerk 2023-0000083914.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023 van Stichting HagaZiekenhuis te Den Haag gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening van de groep en de enkelvoudige jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2023; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de bepalingen bij en krachtens de WNT en de brief van het ministerie van BZK aan de NBA d.d. 14 februari 2023 met kenmerk 2023-0000083914.

NLE00027254.1.1

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Boschdijktunnel 10, 5611 AG Eindhoven, Postbus 6365,
5600 HJ Eindhoven
T: 088 792 00 40, F: 088 792 94 13, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

De basis voor ons oordeel met beperking

Bevindingen die hebben geleid tot ons oordeel met beperking

De beperking in ons oordeel heeft betrekking op WNT-aangelegenheden bij intra-groepdetachering en ziet toe op de WNT-gegevens van alle topfunctionarissen van de WNT-instellingen Stichting Zorg bij Uitstek, HagaZiekenhuis Huidkliniek Zoetermeer B.V. en LabWest B.V. die in de WNT-verantwoording in de jaarrekening zijn opgenomen op pagina 70 tot en met 72.

Wij zijn niet in staat geweest:

- vast te stellen of in de overige doorbelaste kosten nog bezoldigingscomponenten zijn opgenomen die aan het vervullen van de topfunctie moeten worden toegerekend, omdat de WNT wet- en regelgeving niet voorziet in een limitatieve opsomming van de componenten die tot de WNT-bezoldiging gerekend moeten worden bij intra-groepdetachering;
- vast te stellen of de verantwoorde deeltijdfactor van de desbetreffende leidinggevende topfunctionaris(sen) overeenkomt met de praktijk, onder meer omdat de WNT wet- en regelgeving niet voorziet in de wijze van toerekening van groepsbrede activiteiten aan individuele WNT-instellingen, alsmede als gevolg van het ontbreken van een vorm van tijdsregistratie.

Als gevolg hiervan zijn wij niet in staat geweest voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om vast te stellen dat de WNT-gegevens over zowel 2023 als 2022 van de hiervoor genoemde topfunctionaris(sen) bij de WNT-instelling(en), inclusief een eventuele onverschuldigde betaling als gevolg van WNT-bezoldigingselementen die mogelijk in de overige doorbelaste kosten zijn begrepen, in overeenstemming zijn met de bepalingen bij en krachtens de WNT.

De basis voor onze controle

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2023 en de brief van het ministerie van BZK aan de NBA d.d. 14 februari 2023 met kenmerk 2023-0000083914 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel met beperking.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting HagaZiekenhuis zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, en of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in het jaarverslag anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en RJ 400 is vereist voor het verslag van het bestuur en op grond van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG is vereist voor het verslag raad van toezicht en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van het bestuur in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en RJ 400 en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG, alsmede voor het toevoegen van het verslag raad van toezicht.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de bepalingen bij en krachtens de WNT; en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid en is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de controlestandaarden is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer hier sprake van is.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Eindhoven, 30 augustus 2024
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. I. Bindels RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2023 van Stichting HagaZiekenhuis

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen bepaald om te waarborgen dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Bepalend hierbij zijn de geografische structuur van de groep, de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de stichting opereert.

Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.